

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

23 Mayıs 2012 Çarşamba

ADALET KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

23 Mayıs 2012 Çarşamba

---0---

K O N U

Sayfa

Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava Ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

1:104

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:39

Tümü Üzerinde Görüşmeler

1:104

Sadullah ERGİN (Adalet Bakanı)	(Hatay)	1:5,9:10,34:37
Ali İhsan KÖKTÜRK	(Zonguldak)	5:9,33:34,39
Bülent TEZCAN	(Aydın)	10:17,37:39
Turgut DİBEK	(Kırklareli)	17:23
Mevlüt AKGÜN	(Karaman)	23:24
Halil AKSOY	(Ağrı)	24:27
Murat BAŞESGİOĞLU	(İstanbul)	28:30
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	30:33
Ramazan CAN	(Kırıkkale)	39

İKİNCİ OTURUM

40:104

Salih ÖZAYKUT (Yargıtay Üyesi)	42,43:44
Madde 1	44:45

Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	45:46,48
Bülent TEZCAN	(Aydın)	46:47
Yüksel HIZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürü)		47:48
Celal ÜLGEN (Türkiye Barolar Birliği Temsilcisi) (Av.)		48
Madde 2		48
Madde 3		48:49
Yüksel HIZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürü)		49
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	49:50
Madde 4, 5		50
Madde 6, 7		51
Harun TÜFEKÇİ	(Konya)	51
Ali İhsan KÖKTÜRK	(Zonguldak)	51
Ramazan CAN	(Kırıkkale)	52,60
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	52:53,54,58
Bülent TEZCAN	(Aydın)	53,59:60
Hakan ÇAVUŞOĞLU	(Bursa)	53,59
Mevlüt AKGÜN	(Karaman)	54
Celal ÜLGEN (Türkiye Barolar Birliği Temsilcisi) (Av.)		54:55
İbrahim ERCAN (Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi) (Doç. Dr.)		55:56
Murat ATALI (Doç. Dr.)		56:57
Yüksel HIZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürü)		57:58
Recep ÖZEL	(Isparta)	60
Madde 8		60:61
Madde 9		61
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	61:62,63,64:65,65
Ali İhsan KÖKTÜRK	(Zonguldak)	62,65,66,67
Recep ÖZEL	(Isparta)	62
Yüksel HIZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürü)		62:63,65,65,66,66,67
Murat ATALI (Doç. Dr.)		63
Bülent TEZCAN	(Aydın)	63,68
Murat GÖKTÜRK	(Nevşehir)	63:64
Hakan ÇAVUŞOĞLU	(Bursa)	64
Mevlüt AKGÜN	(Karaman)	65
Adem AKPINAR (Ankara 1. İcra Müdürü)		66,66,66,67
Celal ÜLGEN (Türkiye Barolar Birliği Temsilcisi) (Av.)		67
Ali İhsan YAVUZ	(Sakarya)	67:68
Madde 10		68
Önerge		68
Gerekçe		68
Recep ÖZEL	(Isparta)	68
Komisyon Uzmanı		68
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	69:70
Ali İhsan KÖKTÜRK	(Zonguldak)	70,70
Bülent TEZCAN	(Aydın)	70
Madde 11		70

Önerge		71
Madde 12		71
Önerge		71
Gerekçe		72
Madde 13		72
Önerge		72
Gerekçe		72
Madde 14		72
Madde 15		73
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	73:74
Ayhan DOĞAN (Yargıtay 12. Hukuk Dairesi Üyesi)		74,74:75
Celal ÜLGEN (Türkiye Barolar Birliği Temsilcisi)		
(Av.)		75
Mevlüt AKGÜN	(Karaman)	75:76
Önerge		76
Ali İhsan KÖKTÜRK	(Zonguldak)	77
Madde 16		77:78
Yüksel HİZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel		
Müdürü)		78,79
Ali İhsan KÖKTÜRK	(Zonguldak)	78
Adem AKPINAR (Ankara 1. İcra Müdürü)		79
Murat BAŞESGİOĞLU	(İstanbul)	79
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	80
Madde 19, 20		80
Madde 21		81
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	81,82,82
Bülent TEZCAN	(Aydın)	81,81
Adem AKPINAR (Ankara 1. İcra Müdürü)		81,82,82
Önerge		82
Gerekçe		82
Bülent TEZCAN	(Aydın)	82:83,83:84
Adem AKPINAR (Ankara 1. İcra Müdürü)		83
Mevlüt AKGÜN	(Karaman)	84
Önerge		84:85
Gerekçe		85
Madde 17		85
Önerge		85:86
Gerekçe		86
Murat BAŞESGİOĞLU	(İstanbul)	86
Madde 18, 22		86
Madde 23		86:87
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	87,87,87,87
Yüksel HİZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel		
Müdürü)		87,87,87,87
Madde 24, 25, 26		88
Madde 27		89
Madde 28		89:90
Madde 29		90
Bülent TEZCAN	(Aydın)	90,91
Yüksel HİZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel		
Müdürü)		90,92,92,93
Yargıtay Temsilcisi		91
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	91,92

İbrahim ERCAN (Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi) (Doç. Dr.)		91:92
Hakan ÇAVUŞOĞLU	(Bursa)	92,92,93,93
Ayhan DOĞAN (Yargıtay 12. Hukuk Dairesi Üyesi)		93,93,93:94,94
Celal ÜLGİN (Türkiye Barolar Birliği Temsilcisi)		
(Av.)		94
Turgut DİBEK	(Kırklareli)	95
Madde 30, 31		95
Madde 32, 33		96
Önerge		96
Madde 34		97
Önerge		97
Madde 35		97
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	97:98
Madde 36, 37		98
Geçici Madde 10		98
Geçici Madde 11		98:99
Yüksel HİZ (Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürü)		99
Madde 38, 39		99
Çetin ŞEN (Yargıtay 10. Hukuk Dairesi Üyesi)		100:101
Bülent TEZCAN	(Aydın)	101
İbrahim ERCAN (Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi) (Doç. Dr.)		101:102
Önerge		102:103
Gerekçe		103
Çetin ŞEN (Yargıtay 10. Hukuk Dairesi Üyesi)		103
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	103

Açılma Saati: 10.36

Kapanma Saati: 17.30

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.36

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

KÂTİP: Harun TÜFEKÇİ (Konya)

(Oturum, Başkan Vekili Hakkı Köylü tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, toplantı yeter sayımız vardır, toplantımıza geçiyoruz.

Tasarıyı daha önce alt komisyona göndermeden geneli üzerindeki görüşmeleri yapmamıştık bildiğiniz gibi. Alt komisyon metni üzerinden hareket edeceğiz ve geneli üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

Önce Sayın Bakan bize tasarının geneliyle ilgili bir izahatta bulunsun.

Buyurun Sayın Bakan.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığımızca hazırlanan ve kısaca “üçüncü yargı paketi” olarak adlandırdığımız kanun tasarısını değerli heyetinize takdim etmek üzere huzurlarınızdayım.

Toplumsal barışın sağlanması, hiç kuşku yok ki, en önemli hakemlik mekanizması olan yargının adil ve etkin şekilde işlemesine bağlıdır. Ne var ki, sosyal ve ekonomik gelişmeler paralelinde çeşitlenerek artan sorun ve ihtilaflar, yargı kurumlarını, gün geçtikçe büyüyen bir iş yükü gerçeğiyle yüz yüze bırakmaktadır. Adil yargılanma hakkının ayrılmaz bir parçası olan makul sürede yargılanma hakkı, gerek Anayasamız gerekse temel haklara ilişkin uluslararası belgelerle teminat altına alınmıştır. Bu durum bizleri de bu konuda önemli tedbirler almaya yöneltmiştir.

Makul sürede yargılanma hakkı, adalete erişimin güçlendirilmesi ve yargı sistemlerinin etkin hâle getirilmesi, toplumların adalet beklentisine cevap verilebilmesi adına hayati önem taşımaktadır. “Birinci ve ikinci yargı paketleri” diye adlandırdığımız çalışmalar ve şu anda üçüncü yargı paketi, bu ihtiyaç temelinde şekillenmiş ve yüce Meclisin takdirine sunulmuştur.

Bu kapsamda, daha önce yasalaşan birinci ve ikinci paketler sayesinde yüksek yargı organlarının kapasitesi artırılmış, mahkemelerin iş yükünü azaltacak, adalet hizmetlerinin etkin ve verimli biçimde yürütülmesini sağlayacak pek çok önemli değişiklik yapılmıştır.

Yargı hizmetlerinin hızlandırılması amacıyla bugüne kadar yapılan düzenlemelerin devamı niteliğinde olan bu kanun tasarısı da, icra-iflas, ceza ve idarî yargı mevzuatı alanında bir çok uygulama sorununa çözüm sağlayacak düzenlemeler içermektedir. Bu özelliğinin yanı sıra, savunma hakkını güçlendiren, kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkını daha güçlü teminatlara bağlayan ve basının özgürlük alanını genişleten bir içeriği de bulunmaktadır.

Sınırlı bir zaman dilimi içinde, ayrıntılara çok fazla girmeden, tasarının öne çıkan yönlerini heyetinizle paylaşmak istiyorum:

İcra ve iflas mevzuatı yönünden bu tasarıyla öngördüğümüz değişikliklere girmeden önce bir yıl içerisinde icra dairelerine gelen iş yükü ve toplam dosya sayısı ile ilgili bir bilgi arz etmek istiyorum:

2012 yılı itibarıyla icra dairelerinde şu anda 12 milyon 700 bin dosya bulunmaktadır. Ülkemizde yılda ortalama 6,5 milyon yeni icra takibi yapılmaktadır. Bu takiplerin; 500 bini yani yüzde 8'i ilamlı icra yoluyla takibe başlanıyor, 6 milyon civarında dosya ise yani bu da yüzde 92'ye tekabül ediyor, ilamsız icra yoluyla takip ediliyor.

Yılda açılan ortalama 6 milyon ilamsız takip dosyasının yüzde 42'sini ise 800 TL'nin altındaki takipler oluşturmaktadır. 800 TL'nin altındaki bu ilamsız takiplerin yüzde 60-65'inin aboneliğe dayalı takiplerin oluşturması ise dikkat çekicidir.

Tasarıda daha modern anlamda bir icra teşkilatı kurulması ve daha kaliteli hizmet verilmesi amacıyla icra dairelerinde çalışan personel sayısının artırılması, ayrıca uzmanlaşmayı sağlamak ve hizmet kalitesini artırmak bakımından icra kâtipliği kadrosu ihdas edilmesi de öngörülmüştür. İcra ve iflas mevzuatı yönünden tasarıda getirilen yenilikleri ve öne çıkan başlıkları kısaca sizlere arz etmek istiyorum.

İlk olarak icra dairelerinde para ile temasın kesilmesini öngören tedbirler öngörülmüştür, bunun detaylarına girmeyeceğim.

İcra başvurmadan önce borçluya davet yazısı gönderilmesi uygulamasını öngördük. Burada bizim getirmiş olduğumuz tasarıda brüt asgari ücret tutarındaki takibin altındaki miktarlar için ödemeye davet yazısı çıkarılması öngörülmüyordu. Alt komisyon bunu 2 katı olarak öngörmüş. Bunu maddesi geldiğinde ayrıca kendi kanaatimi paylaşacağım.

Evde kullanılan lüzumlu ev eşyalarının haczedilemeyeceğine dair bir düzenlememiz var. Hacizli mal satışında elektronik ortamda ilam ve teklif ilanı getirilmesi söz konusu. Buradaki düzenleme satış gününe kadar satış masasına pey sürebilme noktasında yapılan düzenlemedir. Satış esnasında satışa müdahil olmakla ilgili altyapının kurulması çalışmaları devam ediyor. O çalışmaların bitmesinden sonra elektronik olarak satışa da müdahale etme imkânı önümüzdeki süreçte oluşacaktır ama onun altyapı çalışmaları şu anda devam ediyor.

Mahkemelerde evrak büroları oluşturulması öngörülmektedir. Bu şekilde hâkimlerimiz gelen dilekçelerin havalesiyle önemli oranda zaman kaybediyor. Bunu ön bürolarda ve yazı işleri müdürlüklerinde çözümleyecek bir tedbir öngörüyoruz.

Mahkeme kararlarıyla hüküm altına alınan tazminatlara yüksek faiz uygulanmasına ilişkin bir düzenlememiz var.

Danıştay savcılarının yazılı düşünceleri taraflara tebliğ edilmesini öngören düzenlememiz var.

Mahkemelerde karar alma sürecini hızlandıracak tedbirlerimiz söz konusu.

Yürütmenin durdurulması uygulamasına yeni düzenlemeler öngörüyoruz tasarıda.

Yine, Danıştaya gelen birtakım idari yargı kararlarının bölge idare mahkemelerinde kesinleşmesini öngören düzenlemeler var. Bu şekilde Danıştayın toplam iş yükünün azaltılması öngörüldüğü.

Bölge idare mahkemelerinin birden fazla kurul hâlinde çalışmasını öngören ve yargılama sürecini hızlandırmayı amaçlayan düzenlemelerimiz var.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun oluşumunu geçici bir süre, üç yıl için oluşturmaya dönük bir maddemiz var. Burada Genel Kurulda bekleyen yığılmış dosyaların kısa sürede sonuca bağlanması, karara bağlanması amaçlanmıştır. Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak baktığı dava türlerini ve sayısını azaltmaya dönük tedbirler söz konusu tasarıda.

Değerli milletvekillerimiz, ceza mevzuatı yönünden de birtakım düzenlemeler bu tasarı içerisinde söz konusu. Bir kısım suçlar kabahate dönüştürülmek suretiyle vasıfları değiştirilmiştir. Bu suçlar kabahate dönüştürülmekte ve bir kısım kabahatler yönünden ceza verme yetkisi adli mercilerden alınarak idari makamlara devredilmektedir.

Yine, ön ödeme yeniden düzenlenmekte ve ön ödemenin üst sınırı yükseltilmek suretiyle bu kurumun da uygulama alanını genişletme amaçlanmıştır. Üç aylık üst sınır bir yıla çıkarılması öngörüldüğü hâle getirilmiştir tasarımda..

Yine, elektrik hırsızlığı karşılıksız yararlanma suçu olarak düzenlenmekte ve verilen zararın karşılanması hâlinde cezanın askıya alınmasını öngören düzenlemelerimiz de bu tasarı içerisinde var.

Petrol boru hatlarından yapılan hırsızlığın cezası artırılmakta ve bu konular yeniden düzenlenmektedir.

Değerli milletvekillerimiz, tasarının aynı zamanda temel hak ve özgürlükleri daha güçlü teminatlara bağlayan önemli düzenlemeler içerdiğini de sözlerimin başında vurgulamıştım.

Terörle Mücadele Kanununun 10'uncu maddesinde yapılan değişiklikle de, müdafinin dosya inceleme yetkisine getirilen sınırlamaların en çok üç ay süreyle uygulanabileceği bu tasarıyla öngörülmektedir.

Ceza muhakemesi sürecinin en önemli ancak en kritik koruma tedbirlerinin başında gelen tutuklamaya ilişkin öngörülen düzenlemelerle ise kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkında daha güçlü teminatlara bağlanması amaçlanmıştır.

Tutuklama kararları ise artık somut olgularla gerekçelendirilmek durumundadır. Esas itibarıyla bu husus mevcut düzenlemede de var olmasına karşın bunun altı kalın çizgilerle çizilerek uygulayıcıların bu konuda daha özenli olmasını sağlamaya dönük bir yazım şekli getirilmiştir. Böylece kuvvetli suç şüphesi ve tutuklama nedenlerinin varlığı yasal karinelerin ötesinde tam bir vicdani tatmin sağlayan ve tutuklama tedbirinin ölçülü olduğunun somut olgularla gerekçelendirilerek açıkça yazılması gerektiği vurgulanmaktadır bu düzenlemede.

Öte yandan adli kontrol uygulamasının kapsamı genişletilerek, bu müessese, gerçek anlamda bir tutuklamaya alternatifine dönüştürülmektedir.

Tasarı, basın özgürlük alanının genişletilmesi adına da birtakım düzenlemeler getirmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları doğrultusunda, basın ve ifade özgürlüğünün önündeki engellerin kaldırılması amacıyla Terörle Mücadele Kanunu'nun 6'ncı maddesinde yapılacak değişiklikle, henüz yayımlanmamış, dolayısıyla suç içeriği belirsiz yayınlara, sansür anlamı taşıyacak biçimde ileriye yönelik yayın durdurma tedbiri uygulamasına son verilmek amaçlanmıştır tasarıyla.

Yine, Basın Kanunu'na eklenecek bir geçici maddeyle de farklı tarihlerde çeşitli mahkemelerce verilen ve bir kısmı da sonradan ortadan kaldırılan basılı eserler hakkındaki bir çok toplatma kararı hükümsüz hâle getirilmektedir.

Ayrıca, 31 Aralık 2011 tarihine kadar basın ve yayın yoluyla ya da sair düşünce ve kanaat açıklama yöntemleriyle işlenen ve adli para cezasını ya da üst sınırı beş yıldan fazla olmayan hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı açılan soruşturma ve kovuşturmaların yahut kesinleşmiş hüküm infazlarının ertelenmesi imkânı da bu tasarıyla getirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, biliyoruz ki, geç gelen adalet, vicdanları yakan bir ateşe dönüşmektedir. Bu ateşi hukukla, hukukun sınırları içinde behemehal söndürmek, hukuk ve yargılama güvenliğine hâle getirmeden adli süreçleri hızlandırmak, vatandaşımızın hakkına gecikmeden ulaşmasını sağlamak temel hareket noktamızdır.

Bu amaca dönük mevzuat çalışmaları, ülkemizi bugün, ortalama iki yıl gibi uluslararası standartlara yakın bir yargılama süresine taşımıştır. Yargının hızlandırılması amacıyla devam eden çalışmaların nihayetinde, temyiz aşaması da dâhil olmak üzere bu süreyi ortalama on iki aya indirmek ve bu hedefe iki yıl içinde ulaşmakta kararlı olduğumuzu da yeniden belirtmek istiyorum.

Görüşmelerini yapacağımız bu tasarının yargı camiamıza ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum, sunacağınız katkılardan dolayı tüm katılımcılara teşekkürlerimi arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Değerli arkadaşlar, geneli üzerinde görüş bildirmek isteyen arkadaşları dinliyoruz.

Buyurun.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Sayın Bakanımızın da açıkladığı üzere aslında üçüncü yargı reformu paketi olarak kamuoyuna sunulan ve kamuoyunda büyük beklentiler yaratan ancak içeriği olarak değerlendirdiğimizde de bu beklentileri karşılamaktan uzak, oldukça uzak bir tasarıyı değerlendiriyoruz. Biz alt komisyon olarak aslında tasarinın içeriği kamuoyunun beklentilerini karşılamaktan uzak olmasına rağmen parti gruplarından gelen komisyon üyesi arkadaşlarla yine de aslında çok daha fazla ciddiyet vererek bu tasarıyı değerlendirmeye ve tartışmaya çalıştık. Fakat bu aşamada bu gelişmeler olurken diğer taraftan siyasal iktidarın Adalet ve Kalkınma Partisinin aslında kendi getirdiği tasarinın dışında birtakım yasal düzenlemeleri Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk etme çabası içerisinde olduğunu gördük. Dolayısıyla bu bizi oldukça üzdü. Biz bunu sadece Cumhuriyet Halk Partisi grubu olarak sadece muhalefet parti milletvekillerinin komisyon üyelerine değil, aynı zamanda Adalet ve Kalkınma Partisinin komisyonda görev yapan, irade beyanında bulunan milletvekillerine de bir saygısızlık olarak görüyoruz. Bunu açık ve net olarak ifade ediyorum.

Şimdi, olayın derinlemesine girdiğimizde bu tasarı aslında kamuoyunda oluşan tutuklu milletvekilleri başta olmak üzere Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından ağır insan hakkı ihlali oluşturduğu söylenen basmakalıp gerekçelerle verilen sistematik bir hâle dönüşen, münferit olmaktan çıkan, tutuklama kararlarına da çözüm getirecek bir tasarı olarak kamuoyunda beklenti oluşturmuştur ve bu beklenti esnasında Sayın Başbakanın Adalet ve Kalkınma Partisi sözcüsü Sayın Hüseyin Çelik’in, Başbakan Yardımcısının “Ortada bir yasa teklifi yok, muhalefet partilerinin veya Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun sunmuş olduğu öneriler yok, önerilerini sunsunlar, bir görelim, bir değerlendirelim.” şeklinde bir yaklaşımları olmuştu. Dolayısıyla biz iktidar partisinin Başbakanı ve Hükûmet sözcüsünün bu açıklamalarından çok daha önce aslında sunmuş bulduğumuz bu yasa tekliflerinin komisyonda görüşülen bu yasa tasarısıyla, kanun tasarısıyla birleştirilmesi konusunda öneride bulunmuştuk ve bunlar birleştirilerek bu alt komisyon görüşmelerinde ele alındı. Alt komisyonda maalesef daha sonraki, siyasal iktidar kanadından gelen değişiklikler nedeniyle tutuklu milletvekillerimizin, halkın iradesiyle seçilen milletvekillerimizin halkın içerisine, Parlamente’ye dönmesini sağlayacak yasa teklifiyle beraber aslında çok daha genel anlamda çok uzun süren, artık tutuklama olmaktan çıkan cezaya dönüşen tutuklama kararları nedeniyle soruna çözüm getiren tekliflerimiz vardı. Maalesef bu tekliflerimiz alt komisyonda benimsenmedi. Alt komisyon siyasal iktidarın açıklamaları ve baskısı nedeniyle bu tekliflerimizi benimsememekle beraber aslında olumlu

değerlendirilebilecek birtakım kararlara da imza atmıştı. Bu kararlardan bir tanesi denetimli serbestlikten sonra adli kontrol mekanizmasının uygulanmasını yaygınlaştıracak, CMK 109'daki üst sınır olan üç yılı kaldırarak her türlü suç ve fiile karşı hâkimin takdiriyle tutuklama tedbirinden elde edilecek gayenin adli kontrol tedbiriyle elde edilebilmesinin sağlanması hâlinde adli kontrol tedbirinin uygulanmasını sağlayacak düzenlemelerdi. Biz alt komisyonda Adalet ve Kalkınma Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi yani gruplardan katılan milletvekillerinin ortak iradesiyle ve üniversite hocalarımızın, ceza hukukçularının önerileriyle üst sınırı beş yıla sınırlayan bir düzenlemeyi bu tasarıdan çıkartmıştık.

Yine bunun yanı sıra bir başka olumlu değişiklik daha olmuştu alt komisyonda. Maalesef kamuoyunda baroları devre dışı bırakmak, “balyoz operasyonu” olarak nitelendirilen davalarda, işte, mevcut yargıya müdahale etmek amacıyla hazırlandığı ifade edilen avukat bulundurmaksızın karar vermeye yönelik düzenleme de adil yargılanma ilkesini açıkça ihlal ettiği ve modern ceza yargılamasında bu tür düzenlemelere yer olmadığı görüşü üzerinde birleşilerek tasarı metninden çıkartılmıştı.

Ancak Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ben şu konuda özellikle sizlerden açıklama bekliyorum: Alt komisyonda bu iki düzenleme tasarı metninden çıkartılmasına rağmen yani adli kontrolde üst sınırın beş yıl olmasına dair sınırlama kaldırılarak, özellikle uzun süren tutukluluklara kısmen de olsa çözüm getirebilecek düzenleme alt komisyonda benimsenmesine rağmen, yine avukat olmaksızın duruşmalarda karar verilmesine yönelik düzenleme tasarı metninden çıkartılmasına rağmen 16/5/2012 tarihli Adalet ve Kalkınma Partisi grup başkan vekilinin onayıyla 192 sıra sayısıyla bir grup AKP milletvekilleri tarafından AKP Grubunun onayı alınarak bir yasa teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuldu. Şimdi, bu yasa teklifine baktığımızda pek çok düzenlemenin yanı sıra yasa teklifinin 4'üncü maddesinde “3” ibaresinin “5” şeklinde yani CMK 109'daki 5 yıllık sürenin yeniden geri getirildiğini, alt komisyonda çıkartılan yani tüm grupların önerisiyle, ittifakıyla tasarı metninden çıkartılan üç yıllık sürenin yeniden beş yıla sınırlandırıldığını ve avukat olmaksızın karar verileceğine yönelik tasarı metninde bulunan ancak tasarı metninden çıkartılan düzenlemenin kanun teklifinin 5'inci maddesinde yeniden yer alarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edildiğini gördük ve bu yasa teklifi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine 16/5/2012 tarihinde gönderildi.

Şimdi, o zaman ben burada şunu merak ediyorum: Biz Adalet alt komisyonunda niye çalıştık? Adalet alt komisyonunda bu komisyon üyesi olan değerli milletvekilleri ceza hukukunun bu temel hükümleri, temel normları konusunda niye çaba sarf ettik? Buraya akademisyenler geldi, baro temsilcileri geldi, sivil toplum örgütlerinin temsilcileri geldi ve herkes burada düşüncesini beyan ederek bu tasarıyı olgunlaştırmaya çalıştı. Şimdi, biz bir taraftan Adalet alt komisyonu olarak

çalışmalarımızı sürdürüyoruz, burada birtakım kararlar alıyoruz, ancak maalesef diğer taraftan Adalet ve Kalkınma Partisinin Grubunun talimatıyla burada almış olduğumuz kararların tam tersine hükümler içeren düzenlemeler yeniden düzenlenerek Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk ediliyor ve hatta bunun ayrı düzenlenmesi açıkça yargı reform paketinin gecikeceği ve bunların ivedilikle çıkartılması gerektiği düşüncesiyle ve bunların çok daha hızlandırılarak hem komisyon gündeminden hem de Genel Kuruldan geçirileceği ifade ediliyor.

Ben burada bir kez daha üstüne basarak söylüyorum. O zaman Adalet ve Kalkınma Partisinin dayatmacı tavrı, uzlaşmadan uzak tavrı maalesef Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kuruluna hâkim olan o tavrı Adalet Komisyonu çalışmaları önünde de büyük bir baraj, büyük bir duvar oluşturuyor. Ben buradaki komisyondaki arkadaşlarımın gerçekten çalışmalarına ve emeğine saygı duyuyorum parti ayrımı gözetmeksizin ve ilk defa Türkiye Büyük Millet Meclisinde aslında içeriği oldukça boş bir tasarı olmasına rağmen yani birtakım şeyleri birlikte yapabilmenin “Acaba başarabilir miyiz?” düşüncesine kapıldığımız bir süreçte yeniden Adalet ve Kalkınma Partisinin başka görüşleri tanımaz, başka görüşlerden yararlanmaz anlayışını, kendi komisyon üyelerini de bertaraf ederek maalesef yeniden devreye girdiğine tanık olduk. Bu, bizim açımızdan son derece üzücü bir uygulama. Bunu Parlamento hukuk açısından kesinlikle doğru bulmuyorum. Bunu hem Komisyon iradesine hem Parlamentodaki milletvekilleri iradesine karşı yapılan bir hukuksuzluk olarak, bir irade tanımazlık olarak değerlendirdiğimi burada açıkça ifade etmek istiyorum.

Yine, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Cumhuriyet Halk Partisinin bu tasarıyla birleştirilen teklifinde yer alan önerilerimizden bir tanesi Ağır Ceza Mahkemesine giren işlerde tutuklama süresinin en çok iki yılla sınırlandırılması ve bunun en fazla bir yıl uzatılabileceğine yönelik bir düzenlemeydi. Diğer bir düzenlemede “Tutuklu iken Yüksek Seçim Kurulunun aday olmasında sakınca bulunmadığına ilişkin kararından sonra yapılan seçimlerde milletvekili seçilen bir kimsenin milletvekili seçildiğini gösteren belgenin ilgili mahkemeye ibrası üzerine tutukluluk hâline derhâl son verilir, soruşturma ve kovuşturma tutuksuz olarak sürdürülür, yargılamanın sanığının mahkûmiyetinin sonuçlanması hâlinde verilen cezanın yerine getirilmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi sıfatının sonra ermesine bırakılır.” şeklinde bir düzenlememiz vardı.

Daha önceden Sayın Başbakan ve Hükûmet sözcüleri, aslında diğer siyasi parti gruplarının buna yönelik çözüm önerilerini, tekliflerini değerlendirelim diye beyanlarda bulunmuşken bu tekliflerin görüşülmesi esnasında, maalesef, bunun Anayasa’ya aykırı olduğunu veya bunun, efendim Adalet ve Kalkınma Partisinin sorunu olmadığını, bu konunun yargıya bırakılması gerektiğine yönelik beyanlarda bulundular. Artı, Anayasa’nın 10’uncu maddesine, eşitlik ilkesine atıf yaptılar. Şimdi, ben burada şunları sormak istiyorum; Bundan kısa bir süre önce hepimizin bildiği gibi, burada MİT yasası diye adlandırılan, Başbakanca özel olarak görevlendirilen kişilerin Başbakanın izni olmadan

yargılanamayacağına yönelik bir yasaı âdeta yıldırım hızıyla, üç dört günde Parlamentodan çıkardık. Hepimiz biliyoruz ki Oslo sürecinde aslında başta MİT Müsteşarı olmak üzere oradaki görevlilerin MİT Kanunu'nun 4'üncü maddesinde yer alan görev tanımı dışına çıktıkları ve bu görev tanımı dışına çıkmalarının aslında kanunsuz bir emirle gerçekleştirildiği ve bu kanunsuz emrin, Sayın Başbakanın açıklamalarından anladığımız kadarıyla, bizzat Sayın Başbakan tarafından verildiğini çok açık ve net olarak gördük. Şimdi, ben o zaman burada sormak istiyorum: Bir taraftan siz Anayasa'nın 138'inci maddesi engeldir diyerek tutuklu milletvekillerinin yargılama sürecine müdahale edemeyiz diyeceksiniz, bir taraftan Anayasa'nın 10'uncu maddesine atıf yaparak hukuk herkese eşit olarak uygulanmalıdır diyeceksiniz, diğer taraftan birtakım diğer işte hukuki gerekçelerle aslında sorunu çözebilecek üç siyasi partinin uzlaştığı tekliflere gözlerinizi kapatacaksınız ancak diğer taraftan, açıkça, tekrar tekrar üstüne basarak söylüyorum, MİT Yasası'nın 4'üncü maddesindeki görev tanımının dışına çıkarak işlenmiş bir suç hâli olmasına rağmen, bu mevcut soruşturma başladıktan sonra savcılar görevden alacak ve mevcut soruşturma sürecine müdahale edecek şekilde bir yasa değişikliğini gerçekleştirecek ve Başbakan tarafından özel olarak görevlendirilenlerin, Başbakanın izni olmadan yargılanamayacağına dair bir yasa teklifini, hukuk devletinde olmayacak bir yasa teklifini Parlamentodan çıkartacaksınız. Anayasa'nın açık hükmü var, "Kaynağını Anayasa'dan almayan hiçbir kişi veya kurum veya devlet yetkisini kullanamaz" diyor. Şimdi, Başbakan almadığı bir yetkiyle görevlendirdiği açık olan bir yargılama sürecinde, bir soruşturma sürecinde siz müdahale ederken, bir yasal düzenleme gerçekleştirirken Anayasa'nın 138'inci maddesini göz ardı edeceksiniz ve direkt olarak yargılamaya müdahale edeceksiniz, soruşturmaya müdahale edeceksiniz ama milletvekillerine geldiği zaman "Yargı işini yapsın, biz yargıya güveniyoruz." diyeceksiniz. Şimdi, bu tamamen çiftçe standarttır. Bu, Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından, Sayın Başbakan tarafından bizzat hukukun burgulanmasıdır, hukuk devletinin temel kurallarının tamamen ortadan kaldırılması ve âdeta kişi iktidarına yönelik, tek kişinin mutlak iktidarına yönelik bir anlayışın maalesef Parlamentoda somutlaşması ve yaşanmasıdır. Biz o nedenle öncelikle Adalet ve Kalkınma Partisinin yargı reformu olarak sunulan bu tasarıda kendisiyle bir samimiyet sorgulaması yapması gerektiğini düşünüyoruz. Eğer biz bu ülkede yargıyı reform edeceksek, yargıyı adil yargılanma ilkesini bertaraf etmeden, adil yargılanma ilkesini koruyarak hızlandıracak ve adaletin herkese eşit olarak dağıtılmasını sağlayacaksak, önce Sayın Başbakanın, iktidar partisi grubunun kendilerini bir samimiyet testinden geçirmeleri gerekiyor, çifte standarttan uzaklaştırılmaları gerekiyor. İşinize geldiği zaman, ucu kendisine dokunduğu zaman Anayasa'nın temel normlarını yok sayan ancak kendine muhalif olan veya kendisine aykırı düşünce beyan eden kesimlere geldiği zaman Anayasa'nın belli hükümlerini, Anayasa'nın 138'inci maddesini, Anayasa'nın 10'uncu maddesini ve diğer hükümlerini kalkan olarak kullanan anlayıştan mutlaka ve mutlaka vazgeçmesi gerekir. Dolayısıyla burada üstüne basarak bir kez

daha söylüyorum: Adalet ve Kalkınma Partisi maalesef yargıyı reform etme amacıyla değildir, yargıyı hızlandırma amacıyla değildir, tam tersine yargıyı hızlandırma gerekçesinin arkasına saklanarak özellikle 16/5/2012 tarihinde sunulan yasa tekliflerinde açıkça görüleceği üzere, adil yargılanma ilkesini ortadan kaldıracak, yargının savunma ayağını tamamen kesecek, savunma hukukunu yok edecek ve mevcut yargılamaları, başta Balyoz davası olmak üzere doğrudan içeriğini etkileyecek düzenlemeleri bu yargı reformu paketinin arkasına saklanarak Parlamentodan geçirme gayret ve niyetindedir.

Biz, içerik olarak aynı zamanda şunları da söylemek istiyoruz: Eğer bu tasarı uzun süren tutukluların sorununu çözmeyecekse, eğer bu tasarı bugün Parlamentoda bulunmayan milletvekillerimizin sorunlarını çözmeyecekse, eğer bu tasarı hukuk devletinin en önemli ayaklarından birisi olan savunmayı güçlendirmeyip tam tersine savunma ayağını ortadan kaldırmayı amaçlayacaksa bunun adını reform paketi falan olmaz, bu resmen hukuk devletini katletmeye yönelik bir paket olarak Adalet Komisyonunda görüşülür.

Eleştirilerimin dozu biraz ağır olabilir ama bunun nedeni de şudur, bunu tekrar tekrar söylüyorum: Önerilerimizin kabul görmemesinin yanında bir kısım önerilerimizin Adalet ve Kalkınma Partisinin alt komisyon üyeleri tarafından da benimsenmesine rağmen, akademik çevrelerce ve barolarca aynı görüşlerin ifade edilmesine rağmen, alt komisyonun âdeta devrilerek, darbe yapılarak, yine tek adamın, tek kişinin, tek iradenin yansıması olan bir yasa teklifiyle Komisyon çalışmalarına ket vurulması, Komisyon çalışmalarının engellenir bir noktaya taşınması ve Komisyon iradesinin devre dışı bırakılması burada bu Komisyonda maalesef sağlıklı bir çalışma yapılamayacağı, sağlıklı bir irade oluşturulamayacağı ve bu oluşturulan iradenin de arkasında durulamayacağını çok açık bir şekilde göstermiştir. Ben bu nedenle bu anlayışı kınıyorum. Adalet ve Kalkınma Partisinin Sayın Bakanından, önce 16/5/2012 tarihli yasa teklifinin, bu Parlamentodaki alt komisyondan çıkartılan tasarıdan çıkartılan düzenlemeleri yeniden içerecek bir şekilde niye Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduğunu açıklamasını istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Ali İhsan Bey.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Kısa bir açıklama belki.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bunun üzerine size kısa bir söz vereyim.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum. Tabii, her milletvekilimizin konuşmasından sonra cevap vermek gibi bir usul de, âdet de kendi açımdan en azından yok, böyle bir niyetim de yok.

Sayın Köktürk tabii burada bir soru yöneltti. Bu öncelikle şu tavzihleri yapmam gerekiyor. Bu bir yargı reformu paketi değil kendi başına. Hatırlanacağı üzere, Yargı Reformu Stratejisi ve

Eylem Planı 2009 sonbaharında yürürlüğe giren, uygulamaya başlanan bir büyük çerçeve. Bu çerçeve içerisinde onlarca başlıklar var, yüzlerce hedef var. Bu hedeflere ulaşmak için yapılan düzenlemelerin bir tanesi. Yargıdaki uzun süren yargılama sürelerini kısaltmaya dönük atılan adımların 3'üncüsü olarak takdim ettik. Bunun içerisinde ayrıca başta tutuklama şartlarını, gerekçelerini, nedenleri, hiçbir şüpheye yer vermeyecek şekilde tavzih etmeye, açıkça, müdellel şekilde ortaya koymaya dönük yazımlar söz konusu. Dolayısıyla adli kontrol mekanizmasının uygulamasını genişletmeye dönük tedbirler söz konusu. Ön ödeme uygulamasını daha işlevsel hâle getirmeye dönük öneriler söz konusu.

Tabii, verilen kanun teklifine atıfla birtakım peşin değerlendirmelerde bulundu Sayın Köktürk. Ben öyle zannediyorum ki o kanun teklifi alt Komisyonun yapmış olduğu birtakım değerlendirmeleri sonuçsuz bırakma amacından çok belki bu paket içerisinde olmayan bir düzenlemeyi buraya birleştirerek görüşülebilir mi diye verilmiş bir teklif gibi algılıyorum ben. Bilgiye dayalı söylemiyorum ama Komisyonunda bu görüşmeleri yaparken bu teklifi birleştirmeden başladı çalışmalarına. O açıdan komisyon kendi gündemine hâkimdir, burada Komisyonumuzun yapacağı değerlendirmeler esastır. O teklifler ya da başka teklifler verilebilir milletvekilleri tarafından. Bunlar gelip gene bu Komisyonunda değerlendirilecektir, buna başka bir komisyon vermeyecektir. O açıdan bu tip endişelere mahal olmadığını düşünüyorum. Önünüzde, huzurlarınızda bulunan çalışma -başlangıçta ifade ettim- uzun süren yargılamaların süresini kısaltabilmek ve pratikte karşılaşılan sorunları en aza indirmek amacıyla yaptığımız bir çalışmadır. İlaveten yargılamada karşılaştığımız sorunlara özellikle özgürlük, güvenlik konularında yaşadığımız sorunlara ilişkin birtakım düzenlemeleri öngördük ama bu bir süreçtir. Bu 3'üncü adım demistik. Şimdi önümüzdeki süreçte Bakanlar Kuruluna 4'üncü paketi getireceğimizi ifade ettik. Bu 4'üncü paket içerisinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Türkiye aleyhine vermiş olduğu ihlal kararları olacaktır -tırnak içinde söylüyorum- ve bu ihlal kararlarının gereğini karşılamaya dönük, sonuçlarını gidermeye dönük ve yeni ihlallerin önlenmesine dönük tedbirler vardır. Onun için tek başına bu çalışma bir yargı reformu falan değil -doğru tanımlamak adına söylüyorum- o amaca ulaşmak için atılan adımlardan bir tanesidir. Bunun arkası gelecektir. Süreklilik arz eden bir çalışmadır.

Arz ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın Tezcan, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımız, değerli katılımcılar; uzun zamandan bu yana yargıda 3'üncü yargı paketi adı altında kamuoyunda da dikkat çeken kanun tasarısını, bununla birleştirilen çeşitli tekliflerle birlikte görüşüyoruz. Daha doğrusu alt komisyon raporunu görüşüyoruz. Her ne kadar Sayın Bakanımız, bu bir yargı reformu paketi değildir, böyle algılanmasın dese de daha

sonra yaptığı açıklamadan da bir yargı reformu çalışmasının bir parçası olduğunu kendisi de ifade etmektedir, yani 3'üncü. Nitekim, bugün sabah gelirken radyoda haberlerde 4'üncü yargı paketinin de hayata geçirileceğine ilişkin bir haber dinledim, daha elimizde bir şey olmamakla beraber haberlerde bunu da söylüyordu. Hatta, ilginçtir, oradan başlayayım müsaade ederseniz, 4'üncü yargı paketinde özellikle kamu görevlilerinin yargılanmasının önündeki engellerin kaldırılacağına ilişkin bir beyan vardı, bana çok ilginç geldi. Demek ki bu konuda bir seçme yapılıyor, Sayın Başbakanın görevlendirdiği kişiler MİT Kanunu kapsamında 26'ncı maddede yapılan değişiklikle koruma altına alınırken başka kamu görevlilerinin yargılanmasının önünü açacak acaba yeni düzenlemeler mi yapılıyor ya da yeni koruma ve ayırma sistemleri mi getiriliyor diye tereddüt etmediğimi de söyleyemem açıkçası. Ama inşallah bu tereddütlerimde haksız çıkarım.

Değerli arkadaşlar, 3'üncü yargı paketi çerçevesinde konuşulan, tartışılan, bunun haklılığını savunan ifadelerin temelinde şu var ki Sayın Bakanımız da biraz önce aynı şeyi söyledi. Yargıyı hızlandırmak istiyoruz, yargının iş yükünü azaltmak istiyoruz. Yani bu işin saiki, temel hedefi budur diye anlatılıyor.

Şimdi, bakın, maddelerde girdiğimizde çok ayrıntılı değerlendirme imkânı bulacağız ama ben de Sayın Bakanımız kullandığı üslubu, yöntemi kullanmaya çalışacağım, çok ayrıntıya girmeden ama belli konuları da öne çekerek bu konuda aslında söylenenin yapılmadığını, söylenenin dışında şeylerin yapıldığını ya da yapılmak istediğini anlatmaya çalışacağım.

Getirilen 3'üncü yargı paketiyle yargının hızlandırılması ya da iş yükünün azaltılmasına dönük ciddi, önemli adımlar maalesef yoktur. Şunu söylemek tabii ki haksızlık olur: Yaklaşık 100'e yakın maddenin içerisinde bu maddelerin tamamı yargının iş yükünü artıracak ya da azaltmayı sağlayacak nitelikte değildir demek haksızlık olur. Mutlaka bu kadar düzenlemenin içerisinde olumlu düzenlemeler de vardır. Nitekim, maddelere gelince onları da söyleyeceğiz ama işin aslını, özünü çözecek düzenlemelerden maalesef özellikle kaçınılmıştır. Sayın Bakanımız şimdi diyor ki: "Daha 4'üncü yargı reformu paketi gelecek, bu bir büyük paketin stratejisinin bir parçası." Yani şunu demek istiyor anladığım kadarıyla: Uzun tutukluluklar, tutuklu milletvekilleri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde yargılanıp hüküm giydiğimiz noktalarda biz bundan sonrasına ilişkin gelecek yargı paketlerinde çeşitli düzenlemeler yapmayı düşünüyoruz diye satır aralarını böyle okumaya çalışıyorum. O zaman ben de şu soruyu soruyorum: Önümüzde Ceza Muhakemeleri Kanunu, Ceza Kanunu ve ceza mevzuatında böylesine ciddi kapsamlı bir değişiklikler yaparken niye bunu bugün getirmiyoruz gündeme? Hem de bugün tutuklu milletvekilleri gibi çok önemli bir problem ortadayken bunu niye daha sonraki bir paketin gündemi olarak alma ihtiyacı duyuyoruz? Türkiye'nin en önemli problemi. Şimdi, bakın, temel olarak birçok noktada düzenleme var ama bu pakette icra iflas

hukukuna ilişkin düzenlemeler var, idari yargılama hukukuna ilişkin düzenlemeler var, ceza mevzuatına, ceza hukukuna ve ceza muhakemeleri hukukuna ilişkin düzenlemeler var.

Değerli arkadaşlar, ceza muhakemeleri hukukuna ilişkin düzenlemelere dönüp bakalım, asıl sorunlara temas eden düzenlemeler mi bunlar? Mutlaka o düzenlemelerde yararlı olanlar vardır, bunu parantez içinde tekrar söylüyorum ama bugün Türkiye’de basın dikkat ettiği, kamuoyunun dikkat ettiği ve ciddi biçimde işin üzerinde durulan en önemli problem Ceza Muhakemelerinde tutuklulukla ilgili problemler. Bunun iki boyutu var. Bir, tutuklu milletvekilleri boyutu var. Adını doğru koyalım. 8 tane milletvekili şu anda tutuklu ve millî irade tutuklu durumda. Şimdi, her seferinde millî irade diyeceksiniz, 23 Nisanda çıkacaksınız, millî iradeyle ilgili Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün sözlerini okuyacaksınız ama millî iradenin tutukluluğuna ilişkin böylesi kapsamlı bir düzenleme yaparken bile buraya gerekli düzenlemeleri, hükümleri koymayacaksınız. Bunu anlamak mümkün değil. Bunu gafletle izah etmek de mümkün değil. Bunun bilerek, planlı olarak böyle yapıldığını maalesef düşünmek zorunda kalıyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, uzun tutuklulukla ilgili problem tabii ki sadece milletvekillerinin tutukluluğu değil. Bakın, bunun dışında -avukatlık yapan arkadaşlarımız bilir; yargıçlıktan, savcılıktan gelen arkadaşlarımız için söylemiyorum, özellikle avukatlık yapan arkadaşlarımız bilir- tutuklanma, Türkiye’de Ceza Muhakemeleri Kanunu’nda tarif ve tabir edildiğinin dışında uygulanıyor. Tutuklama, bir önlem olma, ceza muhakemesi tedbiri olmanın dışında -adi suçlar için de, siyasi suçlar için de söylüyorum- doğrudan doğruya peşin cezalandırma ve peşin infaz çerçevesinde kullanılıyor. Ben çok iyi biliyorum, avukatlık görevi yaptığım dönemlerde çok değerli hâkim ve savcı arkadaşlarımızın o bölgede asayiş sağlamak üzere tutuklama önlemini kullanmayı oturup bir aralarında konuştuklarını biliyorum. Böyle bir çağdaş hukuk sisteminde böyle bir yöntem olabilir mi? Veya şimdi biz bunu salarsak yarın bu yankesicilikleri nasıl önleriz, bu hırsızlıkları nasıl önleriz diye tutuklamayı bir ceza muhakemesi tedbiri olmanın ötesinde bir asayiş tedbiri gibi gören bir anlayış var.

Şimdi, bu anlayışı çözecek hiçbir adım atmamışız. Şimdi, Sayın Bakanımız belki diyecek ki biraz sonra, biz getirdik onunla ilgili düzenleme, tutuklama ya da tutuklamaya itirazın reddine ilişkin kararlar gerekçeli yazılmak zorunda dedik. Arkadaşlar, bu komik. Yani Anayasa’da bu çok açık, amir hüküm gerekçeli olması gerektiği. Ceza Muhakemeleri Kanununda amir hüküm, bunun gerekçeli olması gerektiği. Bunu istediğiniz kadar, isterse o maddeyi üç sayfa düzenleyin. Siz bu uygulamaya ilişkin ciddi düzenlemeyi yapmazsanız, önlem almazsanız bunun bir anlamı yok. Şimdi, üstüne üstlük bu yöntemden vazgeçmeye dönük adımları atmadığımız gibi, tutuklu milletvekillerinin serbest bırakılması, millî iradenin tecellisine ilişkin hiçbir adım atmıyoruz ama bunu, diyoruz ki Kamuoyuna ya da en azından komisyon üyelerine: “Bundan sonraki değişikliklerde bunu düşünebiliriz.” Peki,

4'üncü yargı paketi geliyor şimdi. 4'üncü yargı reform paketi denilen paketle ilgili sabah haberleri dinledim, orada da böyle bir şeyden bahsedildiği yok. Elimize gelmediği için bilemiyorum.

Bir başka konu: Biraz önce Sayın Milletvekili Arkadaşımız, Sayın Öztürk bahsetti. Burada özellikle ceza muhakemesinde avukatların, son soruşturma, savunma aşamasında avukatların savunmasının alınmadan hüküm verilmesine ilişkin getirilen düzenleme madde metninden, tasarı metninden alt komisyonda çıkarılıyor ama sonradan, bir başka şekilde -inşallah Sayın Bakanımızın düşündüğü iyi niyetler çerçevesinde bir düzenleme vardır ama hiç zannetmiyorum- bir başka çerçevede dönüp bu tasarıdan çıkarılan hüküm bir teklif olarak yeniden, programlı bir şekilde yeniden Meclis çalışmasının gündemine getiriliyor.

Arkadaşlar, şunu hepimiz biliyoruz: Balyoz davasında son dönemde üretilmiş sahte delillerin yeniden tartışılmasının önüne geçilmek üzere talep edilen hususların mahkeme tarafından karşılanmaması üzerine o davanın avukatlarının, müdafilerinin, sanık avukatlarının haklı bir şekilde ceza muhakemesi hukukunun en temel sanık haklarının açıkça mahkeme tarafından ihlal edilmesine karşı ellerinde yapabilecek başka bir şey kalmayıp, başka çare kalmayıp biz artık savunma yapamayız bu şartlarda dedikleri bir ortamda bu düzenleme getirilmiştir. Avukatlık yapan arkadaşlarımızın hepsi bilir ki hiçbir avukat, hiçbir müdafî bugüne kadar bu maddeyi mahkemelerin hüküm vermesini sabote etmek için kullanmamıştır. Yıllardan bu yana Ceza Muhakemesi Kanunu'nun hem eski sistemi hem yeni Ceza Muhakemeleri Kanunu yürürlüğe girdikten sonra bu sistem devam ediyor. Bugüne kadar böyle bir problem olmamıştır. Dönüp bugün bu problem çıkmıştır ve sadece belirli nitelikte davalarda çıkmıştır. Türkiye, siyasi davalarla yeni tanışmıyor. Türkiye, siyasi davalar konusunda oldukça tecrübeli. 12 Mart döneminin siyasi davaları var, 12 Eylül döneminin siyasi davaları var. Bu davalarda dahi bu tartışmalar, bu problemler olmamışken bugün ısrarla böyle bir sorunu kucağımızda buluyor olmamız oturup "Bunu nasıl aşarız, nasıl arkasından dolanırız"ın yerine bu problemi çözmeye dönük önlemler alınması gerekir. Bu yargı reformu paketinde maalesef bu beklentiye de cevap verilmemiştir.

Şimdi, özel görevli mahkemeler, bir başka ifadeyle özel yetkili mahkemeler aynen devam ediyor. Değerli arkadaşlar, bakın, son dönemde adliye, adalet sistemimizde gerçekten teknolojik anlamda çok ciddi adımlar atıldı. Öncelikle hem Sayın Bakanımızı hem Bakanlığı, Bakanlık personelini, bu konuda emeği geçen herkesi kutluyorum. UYAP sisteminden bahsediyorum, yargıdaki bu teknolojik adımlardan bahsediyorum. Bunu, bu mesleğin içinde olanlar, vatandaş da hissedecek, hissediyor. Önemli adımlar atılmıştır ama maalesef, teknolojik anlamda yargıda bu kadar önemli adımların atıldığı bir dönemde adalet duygusu ve adalet konusunda maalesef aynı şeyi söyleyemiyoruz. Yani tabiri caizse, adliye binalarından, adalet dairelerinden içeriye teknoloji girmiş ama adalet bu binalardan dışarı çıkmıştır. Yaşanan süreç budur ve biz, bu 3'üncü yargı paketini tartışırken, bunları konuşmayı düşünürken, özel yetkili mahkemelerin kaldırılmasını bu yargı paketinin

içinde görmemiz gerekirken, doğal yargıç ilkesini tam anlamıyla, ruhuyla uygulayabilecek bir sistemi buraya oturtmak gerekirken maalesef bir başka şeyle karşılaştırdık. Dinleme terörü hâlâ devam ediyor. Bunu önlemeye dönük bir önlem alınmazken, özel hayatın gizliliğinin hoyratça iddianamelere yansımaya yönelik önlemler alınmazken, buna ilişkin çalışma yokken, maalesef, sadece durum kurtarmaya dönük ama başka yönden -maddelerde konuşacağımız- ciddi sıkıntılar yaratacak noktalara geliyoruz.

Şimdi, bu saydıklarım ceza mevzuatıyla ilgili konular. İcra İflas Kanunu'yla ilgili, yani şimdi yargının hızlandırılması, icra iflas hukukuna yansımaları nedir? Tahsilatın hızlandırılmasıdır, daha çabuk tahsilat yapılabilmesidir, tahsilattaki etkinliğin artırılmasıdır.

Değerli arkadaşlar, maalesef, bu pakette böyle bir çalışma yok. Tam tersine, yine söylüyorum, avukatlık yapan arkadaşlarımız bilir, artık alacaklının alacağının tahsil edilememesine dönük bir sistemi nasıl oturturuz diye sanki âdeta oturmuşuz, çalışmışız. Yani, bakın, mutlaka borçluyu korumak zorundayız çağdaş hukuk sistemlerinde ama borçluyu temel olarak korumanın yolu öncelikle ekonomik önlemlerden geçer. Siz iktisadi olarak borçlunun borcunu ödeyebileceği bir sistemi oturtamazsanız, kalkıp da alacaklının alacağını tahsil edemeyeceği yöntemlerle borçluyu koruyamazsınız. Bu, adaletsiz sonuçlar yaratır.

Bakın, burada, İcra İflas Kanunu'nda takip yolunu kapatmaya dönük düzenlemeler var. Yani ödemeye davet ödemeye davetle ilgili haczedilmezliğin çerçevesinin genişletilmesi. Bunlar mevcut kanunumuzda var. Bunlar uygulamada -teknik ayrıntıya girmiyorum, o maddede gireceğim ama- hangi malların haczedilemeyeceği, haczedilmezlik şikâyeti hem kanunla hem de uzun zamandan bu yana devam eden Yargıtay içtihatlarıyla belli bir çerçeveye oturmuş. Yani siz bunu buraya madde olarak ithal ederek bu sistemi etkinleştiremezsiniz, daha çok içinden çıkılmaz hâle getirirsiniz.

Şimdi, inkâr tazminatı, kötü niyet tazminatı indirilmiş yüzde 40'tan yüzde 20'ye. Ben öğrenciyken yüzde 15'ti, yüzde 40'a çıktı. Niye çıktığını biliyorum. Ben staja başladığım sene neden çıktığını biliyorum. Şimdi yüzde 20'ye çekiyoruz bunu, sanki, âdeta itiraz imkânlarının önünü açacak şekilde. Onu o maddelerde söyleyeceğim. Yani İcra İflas Kanunu'yla ilgili getirilen düzenlemeler hiç de öyle tahsilatı hızlandıran düzenlemeler değil, tam tersine, göreceksiniz, eğer bu şekliyle yasalaşır ve uygulamaya geçerse tahsilatta çok ciddi problemler yaşayacağız ve biraz önce Sayın Bakanımızın söylediği 12 milyon 700; 6,5 milyon gibi icra dosyası rakamları azalmayacak, artacak. Belki şöyle azalacak: Artık tahsil edilemeyen dosyaların takipsiz kalıp işleminden kalkma sayısı daha da artacak ama alacaklıların hakları korunmuş olmayacak.

Son olarak şunu söylemek istiyorum; İdari yargı düzeninde çok ciddi biçimde bu pakette olumsuz düzenlemeler yer almaktadır. Danıştay savcılarını feryat ediyor. Haksız bir feryat değil. Değerli arkadaşlar, bizim bu sistemde Danıştay savcılarının sadece ilk derece mahkemeleri olarak görev

yaptığı noktalara sıkıştırılmış. Bunun gerekçesi de işin hızlandırılması, yargının hızlandırılması, işlerdeki gecikme. Bakın, burada önümde bir rakam var. Danıştayda, 1. Daire hariç, 2. Daireden 15. Daireye kadar savcıların mütalaa verdiği ve sırada bekleyen, yuvarlak hesap, 71 bin dosya var. Mütalaaasını vermiş, daha kararı verilmemiş. Bunları mevcut dairelerin eritmesi için bu çalışma sistemiyle en az altı ay gerekli. Şimdi, siz diyorsunuz ki “Mütalaaanın verilmesi, Danıştayda davaların görülmesini yavaşlatıyor.” Ee, hani? Danıştay savcıları önden gidiyor, 71 bin fazladan verdiği mütalaa var, daire daha yetişememiş buna. Bu 71 bini altı ayda eritecek ama bu altı ayda bu Danıştay savcıları bir 71bin mütalaa daha verecek.

Değerli arkadaşlar, bu işin sebebinin bu olmadığını herkes biliyor, Danıştay savcıları da biliyor. Son dönemde Danıştay Kanunu ve burada yapılan düzenlemelerle, mevzuat değişiklikleriyle bu sistemde düzenin nasıl bozulduğunu biliyoruz. Kıdemli Danıştay savcılarının, yapısı itibarıyla üyelik yapabilecek nitelikteki savcılarının, orada, daha yeni idari yargı hâkimliğinden gelmiş değerli yargıçlarımızın üye olduğu sistemde çalışmalarda ortaya çıkan zorunlulukları aşma yöntemi olarak kullanıldığı konusunda ciddi kaygı ve endişeler var. Şimdi, burada Danıştay savcılığı sistemi, adı “savcı”dır ama bizde Danıştay savcılığının eski adını hatırlayanlar bilirler “Danıştay kanun sözcüsü”dür, Danıştay başsavcısının adı da “baş kanun sözcüsü”dür. Danıştay savcıları aslında kanun sözcüsü olarak, tarafsız biçimde, ne idarinin yanında ne de doğrudan doğruya vatandaşın yanında değil, ortada içtihat yaratma sürecine ciddi katkıda bulunan Danıştay görevlileridir. Ve Danıştay savcılarının bir özelliği vardır: Danıştay üyelerinin dışında, heyet üyelerinin dışında, heyet üyeleri Danıştayın içtihadıyla kendilerini manevi olarak bağlı hissederler, maddi, hukuki olarak bağlı değildirler ama manevi olarak bağlı hissederler. Yerel mahkemeler Danıştayın yerleşmiş içtihatlarıyla kendilerini manevi olarak bağlı hissederler, ona uygun hareket etmeye çalışırlar ama Danıştay kanun sözcüleri yani Danıştay savcıları kendilerini bu içtihatlarla bağlı hissetmeyen en önemli içtihat kurumlarıdır, içtihat oluşturmanın mutfağında çalışan kurumlardır. Şimdi biz bunların ilk derece mahkemelerinden gelen temyiz yoluyla incelenen davalarda mütalaa vermelerini önüyoruz, kaldırıyoruz bu sistemle. Bu, idari yargı denetiminin daraltılmasıdır, kaldırılmasıdır, fiilen kaldırılmasıdır, idari yargıda içtihat oluşumunun önüne geçmek ve kısırlıştırmaktır.

Bir başka konu yürütmeyi durdurmayla ilgili noktada: Değerli arkadaşlar, bir şeyi anlamak mümkün değil; Sayın Bakanım siz idareyi temsil ediyorsunuz, idari yargı sizin eylem ve işlemlerinizi de denetlemek için vardır ve görünen o ki, getirdiğiniz tasarıda burada çıkıp “İdarenin savunması alınmadan yürütmeyi durdurma kararı verilemez.” Diye bir sistem getirmeye çalışıyorsunuz. Bu, doğrudan doğruya Anayasa’ya aykırıdır. Yürütmeyi durdurma kararının hangi şartlarda verileceği –üç ayrı şart vardır, tekrar etmiyorum- Anayasa’da yazılmıştır; bu, aynı şekilde İdari Yargılama Usulü Kanunu’na yansımıştır ama burada getirilen değişiklikle artık... Bunların hiçbirisinde idarenin

savunmasını alma şartı yoktur. Sonra, yürütmeyi durdurma, idari yargıya mahsus bir tedbir yöntemidir. İdari yargıdaki tedbir yönteminde de acil olan, hemen, hâkimin evrak üzerinden heyetin karar vermesidir. Siz, savunma sürecinde bir ay -idarenin savunma süreci otuz gündür- otuz gün bekleyeceksiniz, otuz günde idareye serbestçe yapabileceği bir alan tanıyacaksınız. İdare zaten güçlü ve idari yargının temel mantığı, güçlü olan idareye karşı zayıf olan bireyi korumaktır. Siz, bu sistemi ortaya getirerek, yürütmeyi durdurma alanındaki bu sistemi getirerek doğrudan doğruya idari yargı denetimini sınırlayan, ortadan kaldıran bir süreci başlatıyorsunuz.

Son olarak şunu söylüyorum: Bakın, biraz önce Sayın Özkök söyledi, Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda, avukat olmadan savunma yapma imkânını getiren hüküm alt komisyonunda metinden çıkarılıyor ama bir başka taraftan başka bir teklif olarak getiriliyor. Bu süreçte biz bir anayasa yapma süreci yaşıyoruz. Basın da bunu çok sık tartışıyoruz. Anayasa Uzlaşma Komisyonunda bugüne kadar sabırlı bir çalışma yapıldı, getirildi, hepimiz hayırlı bir şekilde Türkiye'nin çağdaş, özgürlükçü, demokratik bir anayasaya sahip olmasını istiyoruz, arzu ediyoruz, bekliyoruz ve bunun mutabakatla gerçekleşmesini arzu ediyoruz. Bu konuda olumlu düşünmek isterken, dönüp bu düzenlemede atılan adımları gördüğümüzde bunun bir benzerini Sayın Başbakanın Uzlaşma Komisyonu çalışmaları devam ederken, yazım aşamasına geçmişken başkanlık rejimini ortaya atıp bir (b) planından söz etmesi bütün sistemi altüst ediyor yani "Dördü uzlaşmazsa uzlaşanlarla hareket ederiz, başkanlık rejimini bu pazarlığa yatkın olanlarla birlikte yürütürüz, götürürüz." anlayışıyla.

Değerli arkadaşlar, görünen o ki, iktidar partisi, Adalet ve Kalkınma Partisi aslında toplumun önünde uzlaşmacı mesajlar vererek, uzlaşmacı bir görüntü çizerek kendi planladığı şekilde bütün bir sistemi değiştirme yolunda kararlı bir şekilde yürüyor. Bu konuda da diğer siyasi partileri gerçekten ortak bir uzlaşma iradesinin parçası olarak görmek yerine uzlaşma sürecinde bir süs olarak kullanmaya çalışıyor. Bu, 3'üncü yargı paketinin komisyon çalışmaları sürecinde yaşadıklarımızla bir kere daha ortaya çıkmıştır. Bu noktada iktidar partisini, Sayın Bakanımızın da aracılığıyla samimiyete davet etme ihtiyacı duyuyoruz. Bunun Türkiye için önemi büyüktür.

Bu çerçevede, bu yargı paketi anlatıldığı gibi yargı reformunu sağlayacak, hızlandıracak bir paket değildir, dağ fare doğurmuştur arkadaşlar, önümüze gelen metinden baktığımızda dağ fare doğurmuştur. Korkumuz, farelerin dağı istila etmesidir.

Hepinize teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Bülent Bey, bir şey soracağım: Askerde ne olarak görev yaptınız?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Niye sordunuz?

BAŞKAN – Havancı olma ihtimaliniz üzerinde duruyorum da onun için.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Niye?

BAŞKAN – Ali İhsan Bey’in soyadına önce “Öztürk” dediniz, sonra “Özkök” dediniz, 3’üncü atışta herhâlde isabet edecek.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Olabilir, 3’üncü de tutturdum.

BAŞKAN – 3’üncüde tutacak daha, onun için söylüyorum.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ali İhsan Bey birçok arkadaşımızı temsil edebilecek donanımda bir arkadaşımız, onun için.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Turgut Bey, buyurun.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; teşekkür ediyorum.

Uzun zamandır gündemde basın da takip ettiği bir tasarı aslında. Türkiye de takip ediyor, sizlerin de mutlaka telefonlarınıza -vekil arkadaşlarımız için konuşuyorum, sosyal medyayı kullanan arkadaşlarımız vardır- Twitter’da olsun, Facebook’ta olsun bu konuyla ilgili çok talepler geliyor. İnsanlar zannediyorlar ki bugün görüştüğümüz bu tasarıyla gerçekten dertlerine merhem olacağız. İlk başlangıçta ben de biraz önemsemiştim tasarımı. Aynı arabuluculuğa benziyor bu. Arabuluculuğu burada farklı gördük, dediler ki: “Avrupa’ya gidin, dünyayı görün, onlar bak nasıl uygulama yapıyorlar.” Gittik, gördük, baktık ki –dağ fare doğurdu- Avrupa’sı, Amerika’sı dâhil, bu kurumu uygulamıyor, öyle gördük. Bu da biraz buna benziyor.

Ben öncelikle şunu sormak istiyorum Sayın Bakana: Bu tasarımı hazırlarken bürokratlar, Bakanlık, kimlerden görüş aldılar? Herhangi bir yerden görüş alındı mı merak ediyorum. Burada Barolar Birliğinin madde madde değerlendirmesi var -tüm arkadaşlarımızda var zaten Komisyon Başkanlığı bize göndermiş- diyorlar ki: “Bize kimse bir şey sormadı.” Ben şunu merak ediyorum: Uygulamada Türkiye Barolar Birliği, barolar, avukatlar... Özellikle bu İcra İflas Kanunu’yla ilgili değişiklikler, Sayın Bakan, diğer kanunlardaki değişiklikler de aynı şekilde ama siz Türkiye Barolar Birliğine görüş sormadıysanız kime sordunuz, onu merak ediyorum. Kimden görüş aldınız? Yoksa, sizin bürokratlarınız Türkiye’deki her şeyi biliyorlar, “Görüş almaya ihtiyaç yok, gerek yok.” deyip “Biz biliyoruz zaten, onlar adına da tasarı hazırlayabiliriz.” mi dediniz? Öncelikle bunu bir not alırsanız, yanıtlarsanız mutlu olurum.

Tasarımı alt komisyonda arkadaşlarımız uzun süre incelediler ve bir rapor da hazırladılar. Rapor da bizlere sunuldu, ben de baktım. İcra İflas Kanunu’ndaki değişikliklerle ilgili çok fazla bir şey söylemek istemiyorum yani biz burada aslında siyasi olmayan kanunlarda veya değişikliklerde tüm milletvekili arkadaşlarımızla geçmiş dönemde de uzlaştık yani Borçlar Kanunu, Medeni Kanun, Ticaret Kanunu zaten Genel Kuruldan geçerken de bir sorun yaşamamıştık. Yani orada da arkadaşlarımız, yeter ki vatandaşın dertlerine merhem olacak, uygulamadaki sorunları çözecek değişiklik

olsun, bunlar... Gerçekten sıkıntı olanlar var. İcra İflas Kanunu'ndaki değişiklikleri zannediyorum tüm arkadaşlarımız... Orada birtakım teknik sorunlar yok mu? Var. O yüzden, uygulamaya sormadığınız için, o teknik sorunlar uygulamada ortaya çıkacaktır. Onlarla ilgili, belki, burada maddeler geldiğinde onları düzeltiriz. Ama idari yargıya geliyorum, Ceza Kanunu'na bakıyorum, Ceza Muhakemesi Kanunu'ndaki değişikliklere bakıyorum, Terörle Mücadele Kanunu'ndaki değişikliklere bakıyorum, orada AKP -bir anlayış içerisinde zaten Türkiye'yi yönetiyor- sürekli kendi gündemine göre düzenleme yapıyor. Burada da o anlayışını yansıtmış. Anayasa değişikliği veya referanduma sunulan paket de buna benzer bir paketti. Yirmi altı madde vardı, içinde üç dört madde sizin... Sayın Bakanın zaman zaman söylediğim bir sözü var, bunu basında paylaşmıştı, "Anayasa değişikliği referandumu bizim için on genel seçimden önemlidir." şeklinde bir açıklaması vardı. Tabii, bu önemli bir açıklamaydı, bu bir itiraftı aslında. Ben çok merak etmişim yani yirmi iki tane madde mi çok önemliydi, yoksa dört tane madde mi; tabii ki dört madde yani yargıyla ilgili, o, yargıyı dizayn eden maddeler ve arkasından Anayasa değişikliğiyle beraber daha sonraki süreçte geçen dönem burada Yargıtayın, Danıştayın yapısını, Anayasa Mahkemesinin yapısını değiştiren kanunlar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yapısını değiştiren kanun değişikliklerinin her biri sizin için on değil, belki yirmi, otuz genel seçimden önemliydi o değişiklikler, Anayasa'daki değişiklikler.

Ceza Kanunu'yla ilgili, Ceza Muhakemesi Kanunu'yla ilgili burada getirilenlere bakıyorum ne var diye... Sayın Bakanım, oradan anlatıyorsunuz, burada kısa kısa not aldım, diyorsunuz ki: "Adli kontrol tedbirleri tutuklamaya tam anlamıyla bir alternatif olacak bu değişikliklerden sonra." Merak ediyorum nasıl olacak, onu da konuşalım. Ne olacak? Yani hâkim ve savcılar tutuklama yerine adli kontrol tedbirlerini hangi hükme göre değerlendirecekler? Öyle veya böyle alt komisyonda arkadaşlar uzlaşmışlar yani orada bir değişiklik üzerinde öyle veya böyle uzlaşmış. Yani Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 109'uncu maddesine, ona da dayanamamışsınız, onunla ilgili de bir teklif vermiş arkadaşlar. Yani onu da anlarım, oradaki üç yıllık sınırı siz beş yıl olarak tasarıya getirmişsiniz, o sınır da kalkmış alt komisyonda. Hâkim ve savcılar diyebilir "Suçun nevi, türü ne olursa olsun ben olaya göre adli kontrol tedbirlerinden birini uygulayayım." diye. "Hâkime böyle bir takdir hakkı verilsin." diye alt komisyon bir düzenleme yapmış, sınırı kaldırmış, "Yok, olmaz." demişsiniz, arkadaşlar beş yıl olarak tekrar bir teklif vermişler yani nasıl uygulayacaklar onu merak ediyorum.

Tutuklama Türkiye'de on yıllık... Önemli suçlar için yani diğer suçları geçelim ama ağır ceza kapsamında ve terör suçlarıyla ilgili diyebiliriz, belli suçlar için üst limit on yıl. Dünyanın neresinde on yıllık bir tutuklama süresi var bürokrat arkadaşlarımız veya siz açıklar mısınız? Böyle bir üst sınır... Bizim daha önceki Ceza Kanunu'muzda, Ceza Muhakemesi Kanunu'muzda böyle bir sınırlama yoktu yani daha doğrusu üst sınır diye tutuklamanın üstünü belirleyen, işte beş yıldır, altı yıldır, öyle yoktu. Yeni kanun gelirken böyle bir sınır gelsin iyi olur, yararlı olur." diye düşünülmüş

olabilir ama onu da öyle bir yapmışsınız ki, öyle bir gelmiş ki geçen dönem, iki yıla üç yıl ilave... Nasıl oluyorsa o iş, yani “iki yıldır” diyor ağır ceza mahkemesindeki davalarda tutuklama süresi. Yani herkesin anlayacağı türde, “Bir yıl daha uzatılır.” diye herkes anlamış, burada da öyle. Onu “üç yıl daha” demişsiniz, beş yıl, bir de onu ikiyle çarpmışsınız on yıl. Böyle bir düzenleme, böyle bir ucube var. Bu ucubeyi burada konuşmamız, düzeltmemiz lazım, en azından normal mecrasına getirmemiz gerekir. Yani ağır ceza kapsamında olmayan suçlarda tutuklamayla ilgili yazım çok güzel, çok güzel, okuyoruz, anlıyoruz orada ama niye burada “iki yıl”, “üç yıl” diyoruz, ondan sonra “beş yıl”; e, bunu düzeltelim işte. O zaman belki diyebilirsiniz, “Türkiye’de, evet, bu yargı paketiyle ilgili tutuklama süreleri ve kamuoyunun beklentilerinin karşılanmasıyla ilgili adım atılmış.” diye düşünebiliriz. Böyle bir şey yok.

Tutuklu milletvekilleri meselesini tüm arkadaşlarımız söylüyor. Sayın Meclis Başkanı Anayasa yazım sürecinde, işte altı ay, her yeri gezdiler. Sanıyorum on bir-on iki ilde bölgesel olarak toplantı yaptılar. Sürekli karşısına çıktı. Belki iyi niyetle, Meclisteki grubu bulunan partileri bir araya getirdi, “Ya, bu konuyu bir çözebilir miyiz?” dedi. Yine, baktınız ki iş sarpa sarıyor, galiba muhalefet partileri bu konuda uzlaştılar, bir araya geldiler, bir çözüm üretiyorlar; AKP o konuyu da tekrar Türkiye’nin gündeminden kaldırmaya çalıştı. Sayın Başbakan -sık sık dinliyorum- başka bir şey söylüyor, sizin Anayasa Uzlaşma Komisyonundaki arkadaşlarınız bambaşka şeyler söylüyor, siz başka şeyler söylüyorsunuz. Sayın Başbakan “Tutuklu milletvekilleri meselesi yargının kararıdır, yargının işidir, yargıya bırakılmalıdır.” diyor. Pakistan’da da kendisine bu soruldu, yine aynı, öyle şeyler söyledi. Ama bu ülkenin Başbakanı çok değil -yani üç ay ya üç ay oldu, şubat ayındaydık- üç ay önce bambaşka şeyler söylüyordu. Merak ediyorum, bunu da not alın, bununla ilgili de yanıt istiyorum sizden Sayın Bakanım. MİT mensuplarıyla ilgili, İstanbul’daki savcılık yakalama kararı talebinde bulundu mahkemeye, mahkemeden yakalama kararı çıktı ve onlarla ilgili ifadeye çağırdı. Sayın Başbakanın söylediği şuydu: “Seçilmişleri atanmışlara harcatmam.” Bunu da not alın, bununla ilgili Sayın Başbakan ne demek istedi merak ediyorum. Yani Sayın Başbakan o olayda bugün Pakistan’da söylediğini veya bugün kamuoyunda söylediğini, “Arkadaşlar, bu iş yargının işidir. Bakın orada bir savcı var, özel yetkili savcı. Bir soruşturma yürütüyor. Demek ki dosyasında birtakım belgeler, bilgiler veya deliller var. İşte ilgili mahkeme de yakalama kararı vermiş. Bu iş yargının işidir, yargının akışına bırakalım, yargı bu konuyu çözer.” niye dememiştir? Orada bunu demeyen Sayın Başbakan bugün bunu deyince biz bu işi, bu konuyu konuşmayacak mıyız? Yani bu sizin ne kadar samimi olduğunuzu ya da ikiyüzlü bir siyaset yürüttüğünüzü göstermek adına çok net bir tablo değil midir? Türkiye’yi yönetiyorsunuz ama bir taraftan sanki çocuk kandırır gibi çıkıyor gene Sayın Başbakan veya sizler “Yargının işidir.” diyorsunuz, öbür taraftan üç günde kanun geçirdik arkadaşlar. 15 Şubat, 17 Şubat, 18 Şubat; 15 Şubatta buradan geçti, 17 Şubatta Genel Kuruldan geçti, 18 Şubatta Sayın

Cumhurbaşkanı o kanun metnini imzaladı, onayladı ve Resmî Gazete’de yayınlandı, MİT mensuplarıyla ilgili. O zaman gel elim, samimiyseniz, gerçekten “Türkiye’de halkımıza, vatandaşımıza biz iyi şeyler yapacağız. Amacımız, niyetimiz üzüm yemek, yoksa bizim kafamızın arkasında bir şey yok.” diyorsanız bu tasarıda bunları konuşmamız lazım Sayın Bakanım.

Geçen hafta Silivri’deki davayı takip etmek üzere cuma günü gittim, diğer arkadaşımız ve Kırklareli’nden de örgütümüzden temsilciler vardı. Orada o günkü duruşmada gizli tanıklardan biri dinleniyordu. Celal Bey de oradaydı zaten. Gurbetti sanıyorum, “Gurbet” diye bir gizli tanık var. Sabah başladı, öğleden sonra tanık dört saat –tabii, biliyoruz yöntemini- dışarıda, belli bir yerden konuşuyor, sesi de değiştiriliyor. Dört saat, aklına ne geldiyse anlatıyor, anlatıyor, yorum yapıyor; 90’lı yıllarda Gazi olaylarını anlatıyor, şu şöyle oldu, bu böyle oldu, böyle olmuşsa böyledir, “Bu dava buradan alındı buraya gitti.”, “O zaman bu komutan burada görev yapıyordu, herhâlde o vardır içinde.” yorumlar, yorumlar, yorumlar... Adamı dört saat konuşturdu mahkeme. Soru-cevap kısmına gelindiğinde, orada sanıklar soru soracak; gariplerim, her biri soru için not almışlar, yargılananlar. Mikrofon veriliyor ellerine, bu gizli tanığa sorular soracaklar yani anlattıklarıyla ilgili. Hiçbiri soru sormadı Sayın Bakanım. Siz o arada sanıyorum Sağlık Bakanımızla beraber cezaevini geziyordunuz o gün, aynı gün oradaydınız yani siz de Silivri’deydiniz tesadüfen; sanıyorum cezaevi koşullarını basınla beraber ziyaret edip onlara da gösteriyordunuz; biz de o arada duruşmayı izliyorduk. Mahkeme Başkanı sanıkların tümüne, soru soracakların tümüne “O soruyu soramazsın.”, “O soru kişisel soru.”, “O soru bununla alakalı değil.”, “MLKP yargılanmıyor...” En sonunda sanıklar dediler ki: “Soru sormuyoruz.” Türkiye’nin böyle bir sorunu var, bir gizli tanık sorunu var. Oraya bir adam geliyor, akıllı mıdır, deli midir, psikopat mıdır, şizofren midir hiç kimse bilmiyor. Anlatıyor dört saat, mahkeme onu o kadar güzel dinliyor ki. Ben de şöyle düşündüm yerimden: “Bu adama şöyle denmiş olabilir mi: ‘Aslanım, koçum, sen istediğini anlat, rahat ol, biz burada arkadayız.’” Çünkü o tabloyu görünce gerçekten üzüldüm. Hukukçu insanlar var orada, sanıklar içerisinde, onlar dahi soru sormadılar. Bunları konuşmamız lazım Sayın Bakan.

Bir Tuncay Güney meselesi var. Adam arada bir çıkıyor ortaya. Ben size soru sordum, yanıt verdiniz. Gerçekten o konudaki yanıtlarla ilgili olarak da teşekkür etmek istiyorum çünkü samimi yanıtlar geldi. O konuyla ilgili olarak sizin yanıtınız var; en son önerge 3 bakan yanıt verdi; Dışişleri Bakanı yanıt verdi, İçişleri Bakanı yanıt verdi aynı önergeye çünkü diyorum ki: “Bu Tuncay Güney bu davayla 2001’de...” Adam ifadeler vermiş, konuşmuş, etmiş, onun ifadelerine göre, onun anlattıklarına göre bir soruşturma başlatılmış, adam ortada yok. Bu adam kimdir? Bu adam gizli tanık mıdır? Bu adam tanık koruma programında mıdır? Bu adamla ilgili olarak Ergenekon soruşturmasında, sanık mıdır, tanık mıdır, ifadesi alınmış mıdır, yakalama kararı var mıdır bu kişiyle ilgili olarak? Soruyorum. Yani bu adam televizyonlara çıkıyor, bu adam orada anlatıyor, gazeteciler

yazı yazdığında onların maillerine kendi mailinden yanıtlar gönderiyor ve orada birtakım yorumlar yapıyor, “Bu bir oyundur, herkes oyunun parçasıdır.” diyor, anladığım kadarıyla o da diyor: “Ben de bu oyunun içerisindeyim.” Ama diyor ki: “Benim açıklamalarım devlet sırrı kapsamındadır yani konuşurum ama bunlar devlet sırrıdır.” Dün öyle bir açıklaması vardı biliyorsunuz, okumuşsunuzdur mutlaka. Adamla ilgili yakalama kararı yok, adamla ilgili Ergenekon dosyasında -şüpheli değil, tanık da değil- hiçbir şey yok ama adam ortalığı karıştırmış, gitmiş, kaçmış Kanada’ya. Bir tek İçişleri Bakanı demiş ki: “2011 yılında Bakırköy 3. Asliye Ceza Mahkemesinden hakaretle ilgili, hakkında yakalama kararı var.” Onun dışında hiçbir şey yok yani adamla ilgili olarak. Dışişleri Bakanımız demiş ki... İfade alınsın diye Kanada’daki ilgili elçiliğe, bakanlığa yazılmış, adamın iki tane adresi tespit edilmiş; biri evi, biri de çalıştığı iş yeri. Oralara tebligat gönderilmiş. Oralarda olmadığına dair notlar gelmiş. Dışişleri Bakanı diyor ki en sonunda bana: “Ottawa Büyükelçiliğimiz sonuç olarak Kanada makamlarından alınan bilgiler çerçevesinde Tuncay Güney’in Kanada’da ikamet ettiğine dair kuvvetli delil ve tespitler bulunmasına karşın bu konuda Büyükelçiliğimizde kesin bir bilgi olmadığını belirtmiştir.”

Bunları da çözmemiz lazım Sayın Bakan. Yani adam Türkiye’yi karıştırmış, orada yüzlerce insan yatıyor, milletvekilleri üç yılı aşkın süredir tutuklu ve siz diyorsunuz ki: “Efendim, burada adli kontrol tedbirleri tutuklamaya tam anlamıyla alternatif olacak. Bu paketle yargı hızlanacak, adil yargılama gelecek ve hızlı yargılama gelecek.” Nasıl hızlı yargılama gelecek? Avukat olmadan da mahkeme karar verecek yani hızlı yargılama bu, sizin, anladığım kadarıyla. İşte Balyoz davasında... Az kaldı, Mayıs’tayız, Mayıs bitiyor, Haziran, Temmuz, Ağustos; Ağustos ayında askerî şûra toplanacak, kararlar var. O güne kadar da Balyoz davası hâkimleri bir an evvel davayı bitirmek istiyorlar. O dava içerisindeki deliller üretilmiş, üretilmemiş, kimsenin bununla ilgilendiği yok. Çırpınıyor avukatlar. Mahkeme karar vermek istiyor. İstanbul Barosu avukatları, zann ediyorum, göndermiyor, onlarla yazışmalar var orada. Onunla ilgili de yasal düzenlemeler... Hızlı yargılama bu mu olacak Sayın Bakanım? Sonra, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bizi mahkûm ediyormuş. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları bu kadar önemliyse niye 4’üne kadar beklediniz yani 4’üncü yargı paketine kadar bekliyorsunuz ki bunu? Yani Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında, iki yılın üzerinde tutuklu kalan kaç tane sanık var? Yani oraya giden veya onların kararlarında iki yılın üzerindeki, iki yıldan fazla tutuklu kalınan davalarla ilgili, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarında daha doğrusu -onu biraz daha açayım- hangi koşulların arandığına dair hükümler yok mu? Bunu arkadaşlarımız bilmiyor mu, mahkemeler bilmiyor mu? Yani iki yıl... Bizim milletvekili arkadaşlarımız, halkın seçtiği insanlar, bir yere kaçacak hâlleri yok. Madem öyle, adli kontrol tedbirleri alternatif oluyor, şu mahkemedeki hâkimler “Ya, bunlar milletvekili, halkın seçtiği insanlar. Biri gelmiş ifade vermiş, altı ay serbest bırakılmış, altı ay sonra tekrar çağırılmışız, tekrar gelmiş...”

Balbay için konuşuyorum. Bir yere kaçacak hâli yok, Sayın Haberal'ın bir yere kaçacak hâli yok. Sayın Engin Alan'ın bu ülkeye yaptığı hizmetleri, değerli arkadaşlar, hangimiz yaptık? Yani bunları nasıl görmezden gelebiliriz? Nereye kaçacaklar? Kimse “Bunlar yargılanmasın.” demiyor, kimse “Bunlarla ilgili dava dursun, bunlara dokunulmazlık hakkı verilsin.” demiyor. Sadece gelsinler, halkın oylarıyla temsil kabiliyetlerin kullansınlar, o vatandaşlarına hizmet etsinler. Bunu dahi biz şu düzenleme içerisine koyamıyoruz. Üç grup getiriyor, AKP Merkez Yönetim Kurulu bununla ilgili olarak “Hayır, anket yaptık, ankete göre halk istemiyor.” diyor. Yani o zaman mahkemelere gerek yok, o zaman yargıya gerek yok yani. Halka soracağız her konuda, halk diyecek ki: “Bunlar tahliye edilsin. Bunlar tahliye edilmesin.”

Böyle bir süreçteyken bu paketi görüşüyoruz. Yani belki dağıtıyorum konuyu ama olayın özü bu. Yoksa, İcra İflas Kanunu'nda şu olmuş, evdeki hacizler, vatandaş... Bunlar güzel şeyler, bunları yapalım, vatandaşın mağdur olmasını gerçekten önleyelim ama işin can özü Türkiye'deki insanlar üç sene, beş sene içeride yatıyorlar, bu insanların bir yere kaçacak hâli yok. Dünya bu işi çözmüş. Adli kontrol yöntemlerini genişletelim, onunla ilgili düzenleme koyalım. En vahşi yöntem tutuklama Sayın Bakanım, bunun ötesi yok.

“Kaçma şüphesi” deniyor, ben şaşıyorum. Bir insan yakalanırken çok zorlanılmışsa, adli kolluk veya polis bununla ilgili uğraşmıştır... Var işte, Turhan Çömez. Kendisi İngiltere'de. Sayın Bedrettin Dalan, yurt dışında. Ha, bunlar tutuklanır, gelir, “Kaçacaksın.” diye söylersiniz çünkü adamlar kaçmışlar, yakalamak için uğraşıyorsunuz, zorlanıyorsunuz ama kendi ayağıyla adam yurt dışından, bilmem nerelerden, gemide görev yapıyor, oralarda komutanlar duyar duymaz atlıyor, geliyor. Balbay burada gazetesinde yazıyor çiziyor, çağırılıyor, gidiyor. Sayın Haberal ameliyathanede sürekli ameliyat yapıyor, çağırılıyor, gidiyor. Ya, bunların bir yere kaçacak hâli yok ki, kendi ayaklarıyla gitmişler. Ondan sonra, kaçma şüphesi... Böyle bir şeyi Türkiye'deki hukuk sistemimizde zül görüyorum, bunları düzeltmemiz lazım. Bizim hâkim ve savcılarımız, yargıçlarımız Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını okumuyor mu Sayın Bakanım? Siz bunları topluyor musunuz? Sizin bürokratlarınız veya... Adalet Akademisinde bunlara ara ara seminerler veriliyor mu? “Siz, sadece şu Ceza Muhakemesi ve Ceza Kanunu'ndaki hükümlere bakacaksınız, bunun dışında başka hiçbir şeye bakmayacaksınız.” mı diyorsunuz? Yani bu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi bizim iç hukukumuzun bir parçası değil mi? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları bizim iç hukukumuzun içerisinde değil mi? Niye bunlar bakmazlar, niçin etmezler?

BAŞKAN – Turgut Bey, özetleyebilir miyiz?

TURGUT DİBEK (Devamlı) – Yani şunu anlatmak istiyorum burada özüyle: Bu paketin içinde, inanın dağ fare doğurmuştur falan... Yani keçi boynuzunun şeyi derler ya onun gibi bir şey, tadı ya da kalorisi. Bir şey yok yani birkaç konu var, onların mutlaka topluma yararları olacaktır.

Elektrik hırsızlığıyla ilgili, öğrenciler onlardan çok mağdur olmuşlardır. Ben de biliyorum, avukatlık yaparken de takip ettim. Çocuklar ev tutuyorlar, oralarda kaçak elektrik, ısınmak için falan alıyorlar şeyden elektriği, ondan sonra haydi iki yıl, üç yıl ceza, hayatları boyunca çok zor koşullarda bu karar karşlarına çıkıyor. Bunları kaldırmak lazım, doğrudur yani mağdur olmuşlardır, çok sayıda elektrik hırsızlığıyla ilgili, onun gibi konularda ama gelin, hep beraber, niyetimiz samimi olsun, kafamızın arkasında... Yani siyasi yargılamalar geçmişte insanların canını çok yakmıştır. Bugün onları konuşuyoruz, bunlarla ilgili komisyonlar kuruluyor. Bakın, Allah sağlık sıhhat versin her birimize, on beş-yirmi sene sonra, bugün yaşananlar da Türkiye'nin gündemine gelecektir, yaptıklarınız konuşulacaktır. Yani siz kendinize göre "Biz yargıyı hızlandırıyoruz." falan diyorsunuz da, dizayn ediyorsunuz kendi dünyanıza göre ve yargılamaları tamamen siyasi hâle getiriyorsunuz. Şu özel yetkili mahkemeleri Türkiye'nin başından kaldırmamız gerekir. Bu pakette bu varsa bu paket ciddi bir pakettir. Bu pakette iki yıldır ağır cezadaki davalarda tutuklama süresi, hadi, "Bir yıl daha uzatılır." hükmü varsa bu paket ciddi bir pakettir, bu paketi o zaman kabul ederim ama hiçbir şey yok. Hâkim ve savcılara diyorsunuz ki: "Bizi mahkûm ediyorlar, şunları uzun uzun yazın, gerekçeli yazın. Somut olgularla, niçin tutuklama devam edecek vatandaş bilsin. Yani iki satırda şablon gibi değil de bir sayfada uzun uzun yazın. Ya, bunları yazın, kopyalayıştırla hepsine koyarsınız." Yani getirilen değişiklik bu bana göre, başka bir şey yok Sayın Bakanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; alt komisyon raporumuza bunca ağır eleştiri olduktan sonra, Komisyon Üyesi olarak ben de söz alma ihtiyacı hissettim. Bu vesileyle yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, gerçekten az önce Bakanımızın da ifade ettiği gibi, aslında yargı reformu bir plan dâhilinde yürüyor ve bu planın belli aşamaları var. Bu strateji dâhilinde bazı paketler Komisyonumuzun gündemine geliyor. İşte, bu, bugün görüştüğümüz ve alt komisyonda emek vererek çalıştığımız tasarı da aslında bu plan dâhilinde getirilen tasarılarından sadece bir tanesi. Gerçekten, alt komisyonda çalışan değerli milletvekili arkadaşlarıma, katkı veren, Komisyona katılan değerli üyelere ben buradan teşekkür etmek istiyorum. Tasarının mutlaka eksik bulduğumuz yanları olabilir, belki tereddüt ettiğimiz hâlleri, yönleri de olabilir. Nitekim bizim de bazı tereddütlerimiz var ve maddeler görüşülürken bunları ifade edeceğiz. Ancak tasarı bu hâliyle bile gerçekten insan hak ve hürriyetlerini genişleten, iyileştiren, yargılama sürecinde, özellikle uygulayıcıların karşılaştığı sorunları ortadan kaldırmaya yönelik bazı hükümler ihtiva eden ve bu yargı aşamasında yıllardan beri beklenen birtakım düzenlemeleri içeren önemli bir tasarı aslında. İyi bir çalışma yaptığımızı düşünüyorum.

Gerçekten, tasarıya baktığımız zaman üç safhadan oluştuğunu görüyoruz. Toplam yüz beş madde bu tasarinin içerisinde yer almakta. İşte, icrayla ilgili hükümler var, idari yargıyla ilgili hükümler var, ceza yargısıyla ilgili hükümler var. Bunun yargıyı hızlandırma noktasında önemli bir tasarı olduğunu düşünüyorum, önemli kolaylıklar getirdiğini düşünüyorum. Mesela, icraya baktığımız zaman yıllardan beri icra dairelerinin parayla ilişkisinin kesilmesine yönelik kamuoyunda bir beklenti var, çok önemli bir beklenti. Tasarıda bu önemli beklentinin giderildiğini, karşılandığını görüyoruz. Yine, özellikle haczedilemeyecek mallar konusunda, ev hacizleri noktasında yaşanan birtakım dramları ortadan kaldırmak için hükümler içerdiğini görüyoruz. Yine, idari yargıda... Gerçekten bugün idari yargıda idari dava daireleri kilitlenmiş durumda, uygulayıcıların, özellikle Danıştayın bu noktadaki tekliflerinin burada karşılandığını görüyoruz, tek hâkimle çözülebilecek davalarda dava sınırının genişletildiğini görüyoruz. Karar düzeltme konusunda yeni bir anlayışın hayata geçtiğini görüyoruz. Ön ödeme noktasında ceza yargısında yeni bir düzenleme yapıldığını görüyoruz. Kamuoyunda özellikle haberleşmenin gizliliğine yönelik birtakım tenkitler, eleştiriler her zaman vaki. Bu endişeleri ortadan kaldırmak için cezaların artırıldığını görüyoruz. Yani bu noktada gerçekten belki beklentilerin tamamını karşılamasa bile çok önemli düzenlemelerin tasarıda yer aldığını görüyoruz. Tutuklama noktasında tutuklama veya tutuklamaya itiraz kararlarının gerekçeli olarak mutlaka mahkeme tarafından değerlendirilmesini içeren bir hüküm, yine adli kontrolle ilgili yaptığımız düzenleme... Aslında, biz komisyon aşamasında üst sınırı kaldırmıştık. Yeni bir düzenlemenin varlığını ben de burada öğreniyorum. Bunun gerekçesini gerçekten biz de bu komisyon çalışmaları sırasında öğrenmek istiyoruz. Basın yoluyla işlenen suçların ertelenmesi gibi bir düzenleme var.

Yani bütün bu düzenlemelere baktığımız zaman temelde kişi hak ve hürriyetlerini genişleten, bu noktada iyileştiren önemli hükümlerin varlığına şahit oluyoruz. Mutlaka bizim de bazı tereddütlerimiz var, onları maddeler geldiği zaman hepimiz konuşacağız. Bu noktada belki ortak bir uzlaşıyla bazı hükümleri komisyondan çıkaracağız.

Ben komisyon çalışmalarının hayırlı olmasını diliyorum. Alt komisyon raporunun bu anlamda emek verilmiş, güzel bir çalışma olduğunu ifade etmek istiyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

HALİL AKSOY (Ağrı) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; yargılamanın hızlandırılması amacıyla getirilmiş bir yasa tasarısı. Önemli tabii ancak gözetilmesi gereken iki önemli konu var. Bunlardan birisi adalet ve hukukilik dengesini yakalamış olması. Ancak öyle sanıyorum ki bu orantı bu tasarıda pek yok. Esas itibarıyla köklü bir hukuk reformu yapılmadan bu sorunların çözülmesi çok mümkün görülüyor. Köklü bir hukuk reformuna ihtiyaç var. Bu tasarı böylesi bir köklü hukuk reformunu hedeflemiyor.

Dikkat edilirse yaşadığımız süreçte bir anayasa tartışması yapılıyor ama mevcut yasalar nedeniyle biz Anayasa'yı çok adaletli bir şekilde tartışmıyoruz. Örnekler çok fazla ama en çarpıcı örneklerden birisi Barış ve Demokrasi Partisinin başlatmış olduğu Anayasa'yla ilgili bir imza kampanyası var. Dört maddeden oluşuyor. Dille ilgili, düşünce özgürlüğüyle ilgili, örgütlenme özgürlüğüyle ilgili ve kendi bulunduğu yerde yönetime katılmasıyla ilgili bir imza kampanyası ama bu imza kampanyası hem idari tasarrufla hem de yargının tasarrufuyla şu anda yasaklanmış durumda. Bu yasada bunların önünü açabilecek Anayasa'yı dahi çok rahat tartışabilecek bir olanağın yaratılmasına hizmet etmiyor. Bu nedenle, yeni bir anayasanın, demokratik, sivil bir anayasanın yapılabilmesi için de bütün yasalardaki antidemokratik yanlar bir kere gözden geçirilmeli ve ortadan kaldırılmalıdır. Değilse bu Türkiye'nin adalet ve eşitlik taleplerine çok cevap vermeyecektir.

Mesela en basitinden haberleşme özgürlüğüyle ilgili ne getiriyor, ona baktığımızda telefonlar dinlenebiliyor. Milletvekillerinin de dinleniyor. Bir bakanın açıklaması zaten o yöndeydi. Ayrıca, benim tanık olduğum bazı şeyler var. Söz gelimi, bizim telefonlarımızın dinlendiğini bir vali de itiraf etti, benim telefonlarımın dinlendiğini bir vali de itiraf etti. Söylemek istediğim şu: Yani düzenleme getirmek ayrı bir şeydir ama bu düzenlemeye de tabi olmak lazım, gereklerini yerine getirmek lazım. Bu da çok görülüyor.

Bir şey daha belirtmekte yarar var. 103 maddeden oluşan bir tasarı. Bu 103 maddenin 40 maddesi icra iflasla ilgili. Arkadaşlarımız mutlaka bu icra iflas müdürlüklerine uğramışlardır. Salonlar dosya dolaplarıyla dolu, bütün salonlara taşmış durumda. Bu şunu gösteriyor esas itibarıyla: Türkiye'de hem ekonomik yaşamın hem de ticari yaşamın geldiği noktayı gösteriyor. Bu noktada arkadaşlarımızın da belirttiği gibi bir düzenleme yapılmadan, doğru bir tarz, bir sistem tutturulmadan bu dosya sayısını düşürmek, bu tür tedbirlerle düşürmek çok mümkün görünmüyor.

Ayrıca, mesela, eskisinde de, yenisinde de bu İcra İflas Yasası ihtiyaca çok cevap vermiyor. Sadece söz gelimi yatak odasındaki kimi eşyaların icraya tabi olmaması bir yenilik olarak kabul edilmemeli, bir değişiklik olarak kabul edilmemelidir. Keza, özel yetkili mahkemelerle ilgili de yeni bir düzenleme yok. İleride gelir gelmez ayrı bir olay ama bu özel yetkili mahkemelerin kaynağı Anayasa'da da yok. Sıkıyönetim askerî mahkemelerinin kaynağı Anayasa'da var. Ben sıkıyönetim askerî mahkemelerinde yargılandım. Hem 12 Martta hem 12 Eylülde yargılandım. Devlet güvenlik mahkemelerinin Anayasa'da kaynağı var. Bundan da ben yargılandım. Ama ben özel yetkili mahkemelerde de yargılandım ve ceza aldım. Hepsinden ceza aldım, hepsinin tadına baktım tabiri yerindeyse. Ama şu var: Kanunla 2005 yılında CMK'da bir düzenleme yapıldı. O düzenlemede özel yetkili mahkemeler kuruldu 250'ye göre. Şimdi, buna dokunmadan bunun Anayasa'ya uygunluğu ortaya çıkarılmadan yapılacak olan düzenlemelerin çok gerek ceza açısından, ceza mahkemeleri açısından gerekse diğer konularda bir gelişme getirilebileceğini sanmıyorum.

Biz 100' üncü maddeyle ilgili, tutuklama nedenleriyle ilgili de çok elle tutulur bir şey olmadı. Bizim de bununla ilgili bir önerimiz var. Zaten bu nedenle ben buraya geldim. Yani hem katalog suçlarla ilgili hem 100' üncü maddeyle ilgili bir teklifim var. Çok önemli olmamakla birlikte iki yıla kadar olan suçlara üst sınır olarak iki yılın getirilmesi tutuklama açısından belki bir olumluluktur. Ama bunun ötesinde bir yenilik getirmiyor. Arkadaşlarımızın belirtmiş olduğu bir kül olarak değerlendirildiğinde bu yasada çok ciddiye alınabilecek değişiklikler söz konusu değil.

Şimdi, bir kıyaslama da yapmak istiyorum. 12 Mart veya sıkıyönetim askerî mahkemesi, devlet güvenlik mahkemeleri ve özel yetkili mahkemelerle ilgili, üyelik noktasında. Ben örgüt kurmak veya yönetmekten yargılandım, sekiz yıl ceza aldım Sayın Bakanım sıkıyönetim mahkemeleri sırasında. On yıl yattım gerçi sekiz yıl karşılığında ama olsun, sonuçta Yargıtaıdır, vesairedir, sekiz yıl ceza aldım. Şimdi, bugün bir üyeye bakıyoruz veya üye gibi birisine -o “gibi” sözcüğü de var- bakıyoruz. Üye gibi olan hem üye olmaktan ceza alıyor hem taş atmaktan söz gelimi ceza alıyor hem devlet malına zarar vermekten ceza alıyor hem propagandadan ceza alıyor hem mukavemetten ceza alıyor. Siz bunu sıralayabilirsiniz, daha da çoğaltabilirsiniz bunları. Dolayısıyla geçmişte şöyle bir uygulama vardı. Eğer bu üyeyse bunun silahı da olur, eğer bu üyeyse propaganda yapar, eğer bu üyeyse ve zararlı bir cemiyetse bu bu sağa sola taş da atar, bir yerleri kırar da. Öyleyse buna siz üyelikten ceza vereceksiniz. Bunlar sayılan o diğer şeyler, üyeliğin delili olarak kabul ediliyordu ve üç sene, beş sene cezayla yani 141, 142' de de öyleydi, diğerlerinde de öyleydi. Ama bugün bakıyoruz, taş atan bir çocuk tüm bunlardan ortak yargılanıyor ve toplamda yirmi bir yıl ceza alabiliyor. Şimdi, bu yasa, mevcut yasa bununla ilgili bir şey getiriyor mu? Getirmiyor. Doğrusu bu adaletsizliktir yani büyük bir adaletsizliktir.

Keza, mesela, yine teamül açısından da bir değerlendirme yapmakta yarar var bu tutuklu milletvekilleriyle ilgili. Şimdi, Ahmet Türk 90' lı yıllarda cezaevindeydi. Bugün mevcut tutuklu olan milletvekillerinin yargılanmış olduğu türden bir suçlamayla yargılanıyordu. Ahmet Türk seçime katıldı, cezaevindeydi, kazandı, ertesi gün Ahmet Türk bırakıldı. Bu, bir teamül. Devam ediyoruz. Geçen dönem Sebahat Tuncel de –ben de İstanbul İl Başkanıydım o zaman- İstanbul' dan adaydı, kazandı, aynı türden suçlarla yargılanıyordu ve Sebahat Tuncel bırakıldı, geldi, yasama görevine katıldı. Bugün ne oldu da bu 8 milletvekili, halkın iradesiyle seçilmiş 8 milletvekili şu anda tutuklu. Buna biz “Hukukidir, mahkemelerin işidir.” dersek biz yanılırız. Çünkü bu doğrudan doğruya bir siyasi olaydır. Bunun çözümü mahkemelere bırakılmamalıdır, halkın demokratik iradesinin Parlamenteoya yansıyabilmesinin siyasi bir karar olduğu göz önüne alınırsa bu düzenlemede de bununla ilgili herhangi bir düzenleme olmadığı da göz önüne alınırsa mevcut tasarının bir yenilemeyi esas aldığı, bir değişimi esas aldığı veyahut da bir reformu esas aldığı söylenemez. Aksine, bir geri gidiş söz konusudur. Yani bir üye için eğer sıkıyönetim askerî mahkemesi veyahut da devlet güvenlik

mahkemesi üç, en fazla sekiz yıl ceza veriyorsa ve bugün bir üye gibi insan, üye olmadığı hâlde bir üye gibi davranan bir insan –o nasıl bir şeyse, nasıl bir tanımsa- yirmi bir yıla kadar ceza alabiliyorsa ve bu bu yasada da korunabiliyorsa doğrusu bunda bir gelişme var. Bir reformdur, önümüzü açacak bir şey de söylemek çok mümkün olmuyor.

Keza, gözaltıyla ilgili de bir şey söylemek istiyorum. Şimdi, gözaltı süresi belli. Gözaltına alınan an ile gözetim evine götürülen an arasındaki süre çok belirsiz bir süredir. Gözünüz şişebilir, burnunuz kanayabilir, üstünüz başınız yırtılmış olabilir, sağınız solunuzda bir sürü darp yapılmış olabilir ve bu süre içerisinde sanık müthiş bir etki altına alınıyor. Ondan sonra geldiğinizde dosyaya eğer bir sınırlama konulmuşsa, yirmi dört saat de avukat görüşmemişse o süre de çok belirsiz bir süredir. Biz “İşkence yapılmadı.” desek bile o süre içerisinde herhangi bir hukuksal destekle karşılaşmayan sanığın doğrusu savunmasız ve güvencesiz olduğu söylenebilir. Keza, şu anda dikkat çekmek lazım. Bu son savunma avukatlarla ilgili. Bu sadece avukatların son savunma yapmamaları hâlinde ceza vermenin antidemokratik olması, hukuk dışı olması ile sınırlı bir olay değildir. Bu aynı zamanda şununla da ilgilidir. Sanık hazırlık soruşturmasında da dinlenmiyor, son savunmasını da yapamıyor. Şimdi, doğrudan doğruya sanığa tanınmayan bu hak şimdi artık avukata da tanınmıyor. Mesela, bu KCK davasında yargılanan birçoğu ki bunlardan 2 kişi... Hemen bir örnek vereyim, çoktur, tonla örneği vardır. Ağrı İl Başkanı ile Ağrı Merkez İlçe Başkanı, birisi yedi yıl sekiz ay, birisi on üç yıl sekiz ay ceza aldı. Şimdi, bu insanlar ne sorgu ve savunmada ne de son savunmada dinlenmedi. Neden? Çünkü bunlar kendi ana dilleriyle konuşmak istiyorlardı. Kendi ana dilleriyle konuşmadıkları için savunma fırsatı kendilerine verilmedi ve bunlara ikinci celsede ceza verildi. Hani burada bir delil tartışması da yok. Şimdi, böylesi ucube bir usul, böylesi ucube bir Terörle Mücadele Yasası ve Türk Ceza Yasası varsa ve bu getirilen yeniliklerle bunlarda bir değişiklik hedeflenmemişse doğrusu oturup çokça düşünmek lazım.

Keza, burada mahkemelerin tutumundan öte siyasilerin tutumu da son derece önemli. Siyasilerin tutumunda da bu konuda bir hukukilik olmalı, bir adalet olmalı, bunu da çok fazla göremiyoruz. Çok fazla örnek vermek istemiyorum ama sonuçta bu son zamanlarda, özellikle anayasa tartışmaları sırasında söylenen ve anayasa tartışmalarının yazım sürecinin başladığı bir süreçte mevcutta hiç görülmeyen bazı şeylerin ortaya atılması da elbette ki bir zihin bulanıklığı meydana getirir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Aksoy.

Buyurun.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli komisyon üyeleri, bakanlıkların değerli temsilcileri, değerli katılımcılar; ben de çalışmaların hayırlı olmasını diliyorum. Vakit de ilerledi, olabildiğince de kısa konuşmak istiyorum.

Alt komisyonda ben de Sayın Köylü'yle beraber, arkadaşlarımızla beraber çalıştık. Hocalarımızla birlikte, barolarla birlikte, katılımcılarla birlikte çalıştık, bir mesai sarf edildi. Orada dercettiğimiz itirazları burada da, üst komisyonumuzda da paylaşmak istiyorum.

Bunlardan birincisi şu: Arkadaşlarımın altını çizdiği yargı paketinin bir reform paketi algısıyla kamuoyuna takdim edilmesi gerçi Sayın Bakandan kaynaklanan bir şey değil ama “yargı reformu paketi” dediğiniz zaman ister istemez toplumda bir beklenti oluşuyor. Yargı reformu stratejisi 2009 yılından beri devam ediyor. 10 tane ana başlığı var. Yargının bağımsızlığı, güçlendirilmesi, tarafsızlığı gibi çok önemli saydığımız 10 tane ana başlığı var. Şimdi, tabii, gönül arzu ediyor ki, Bülent Bey'in de söylediği gibi bu yargı alanında yapılacak değişiklikler bir kül hâlinde gelsin. Ben de bugün dinledim, Sayın Bakanımızın dördüncü paketin yolda olduğunu ifade ettiler. İşte, işkence suçlarında zaman aşımı olmayacak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına ilişkin –tabii basının şeyi- ihlallere ilişkin vesaire olacak.

Şimdi, bu paketi incelediğimiz zaman yani mimari bir strateji yok. Yani şimdi icra iflas hukuku, idare hukuku, ceza muhakemesi hukuku, ceza kanunu, bunlar hepsi ayrı bir disiplin. Yani bu disiplinlerin her birinin ayrı ayrı bir yasal mimarı lazım. Yani İcra İflas Kanunu'nda bir değişiklik yapmak istiyorsak onu ayrı bir şekilde değerlendirmek lazım. Yoksa bunların hepsini torba yasa mantığı içerisinde doldurursak yani bunun da esprisi, gücü azalmış oluyor. Mesela, neye dayanıyoruz? Yargının hızlandırılması. Peki, iş yurtlarından Personel Genel Müdürüyle diğer genel müdürü çıkartmanın yargının hızlandırılmasıyla ne ilgisi var? Yani, bunun gibi bu örnekleri çoğaltmak lazım. Sonra, her yapmış olduğumuz düzenlemede aslında yargının iş yükünü artırıyoruz. Mesela, burada bir hüküm var. “Dosyalar ilgili mahkemesine iade edilir.” diyor Yargıtaydan. Bunu iade ettiğiniz zaman dünya kadar yeni iş potansiyeli ortaya çıkacak. Çek Kanunu'nu son beş yılda 3 kere değiştirmişiz. Her kanun, her mahkeme, her çeke ilişkin her davada temyiz yolu açık olduğuna göre üç ayrı temyiz yolunu biz Yargıtaya yönlendirmiş oluyoruz. Keza, Danıştayla ilgili İdari Dava Daireleri Kurulunun değişiklik yapmışız yapısında yargının hızlandırılması gerekçesiyle. Bir sene evvel yapmışız. Şimdi, yine aynı gerekçeyle İdari Dava Daireleri Kurulunu statik bir yapıya yani üyeler üç yıl kaydıyla, değişmemek kaydıyla bir yapıya dönüştürmek istiyoruz.

Yani demek istediğim şu ki bir bütünlük içerisinde dördüncüsü, beşincisi, altıncısı gelecekse bunların hepsi bir bütünlük içerisinde gelsin. Belki biraz zaman maliyeti olacak ama komisyon, barolar, Yargıtayımız, akademi dünyası bunları derli toplu bir disiplin içerisinde, bir strateji içerisinde, reform stratejine uygun bir şekilde hayata geçirmesinde fayda var. Yoksa böyle birbirinden bağımsız,

işte, icra iflas, ceza, idari yargı, hepsini bir kül hâlinde şey yapma hakikaten dikkatleri de dağıtıyor. Yani usul ekonomisi açısından da, kanun yapma tekniği açısından da Medisin yerleşik teamüllerine uyum açısından da bence pek yerinde değil. İnşallah, bundan sonra bu hususa dikkat edilir diye düşünüyorum.

Şimdi, tabii, icra iflas hukukuna ilişkin konular teknik konular, o maddeler geldiği zaman görüşlerimizi ifade edeceğiz. Ancak tabii devlet alacağına şahin, bir laf var, tek kuruşunu kimsede bırakmıyor. Bir düzenleme yaparken de alacaklı ve borçlu arasındaki hak ve menfaat dengesini bizim bozmamamız lazım. Şimdi her gün avukatlardan, Sayın Bakanım size de geliyor, bize de geliyor, feryatlar geliyor. “Çek Kanunu’nu çıkarttınız, duman oldu ortalık.” Şimdi, haczedilemezlik sınırını artırıyorsunuz, haczedilemez malları artırıyorsunuz, menkul haczi bundan sonra hiç mümkün olmayacak gibi çok şiddetli yakınmalar görüyor. Elbette bunun dengesini iyi kurmak lazım. Yani alacaklının sırtından bizim bir lütfkâr çaba içerisinde olmamamız lazım.

İdari yargıya ilişkin konuda iki noktada itirazım var. Bir, Danıştayda görülecek davaların sayısının azaltılması. İkincisi de, anlayabildiğim kadarıyla yürütmenin durdurulması talepleri bundan sonra çok dar bir alanda olacak. Yani yürütmeyi durdurma vatandaşlar açısından zor olacak. Hâlbuki, idare karşısında bireyin hak ve özgürlüğünü, kamunun o ezici egemen gücü karşısında vatandaş korumak ve idare hukukunun yerleşmiş teamüllerini bozmamamız lazım. Yani idarenin savunması alınmadan kararlar verilecek, orada bir çiftte standarda gidiliyor. Yani üst komisyonumuzda yürütmenin durdurulması konusunda bizim tekrardan bir daha gözden geçirmemizde fayda var diye düşünüyorum.

Yine haberleşmenin gizliliğini ihlal suçları, özel hayatın gizliliği ihlal suçları... Evet, yani yakınmalardan dolayı bu konudaki ceza hadleri artırılıyor. Ancak yani maddenin içeriği itibarıyla bazı düzenlemeleri de yapmamız lazım. Yani, bu özel hayatı kim ihlal ediyor, kimin elinde güç var ki bunu ihlal ediyor. Mesela, burada basın yoluyla bu suçların işlenmesini yaptırımdan çıkarıyoruz. Hâlbuki, basın yayın yoluyla işlenmesi daha çok bunu ifşa etmek ve o kişiyi daha rencide etmek anlamına geliyor. Bu gibi hususlar var.

Yine, haberleşmenin gizliliği, özel hayatın gizliliği konusunda da üst komisyonumuzda dikkate almamız gereken hususlar diye düşünüyorum.

Yine, basın yoluyla işlenen suçların cezalarının ertelenmesi, kovuşturmanın ertelenmesi, verilmiş cezaların infazının durdurulmasına dair bir geçici madde var Sayın Bakanım. Hatırlarsanız, 1999 yılında da buna benzer bir hüküm çıkmıştı. Anayasa Mahkemesi bu hükmü bozdu ve bu kanunun kapsamı genişledi. Yani bunu da dikkatlerinize sunmak istiyorum.

En önemlisi de, arkadaşlarım da ifade etti, tutukluluğa itiraz, tahliye talepleri konusunda hakikaten belki de bu komisyonun en öncelikli olarak masaya yatırması gereken hususlar bunlar. Evet,

icra iflası konuşuyoruz, idari yargıyı konuşuyoruz, kabahatlere dönüşmeyi görüşüyoruz ama bu Parlatentonun üyeleri tutuklu, özgürlüklerinden yoksun. Millî iradeyle seçilmiş insanlar ama bunu görüşmeye bir türlü yanaşmıyoruz. Şimdi, bunu görüşmeye yanaşmayınca açıkçası bir üye olarak yani bu komisyonda görüşülen diğer hususların –yanlış anlamayın lütfen- kıymetiharbiyesi kalmıyor. Yani, buna el atmamız lazım. Ya demeniz lazım ki “Kardeşim, biz bu tutuklu milletvekilliği meselesine bakanlık olarak, bürokrasi olarak hiç sıcak bakmıyoruz. Evet, partinin bir kararı var bu konuda ama biz Adalet Komisyonunda bunun görüşülmesini şu gerekçeyle istemiyoruz. O zaman herkes de hesabını, kitabını yapsın, talebini ona göre yapsın.” Ama tutukluluk sadece milletvekilleriyle sınırlı değil, yani şu anda toplumun en çok konuşulan konusu. Tutuklama, tutuklamaya itiraz, itiraz yolunun etkin olmaması, çekişmeli bir yargı sistemini benimsememiz, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde de adil yargılanma, makul sürede yargılanmanın bitirilmemesi gibi hususlar da en çok başımızı ağrıtan konular. Yani önerim bu tutukluluk meselesinin bu Adalet Komisyonunda enine boyuna tartışılıp gerek uluslararası sözleşmelere ve mahkeme kararlarına gerekse vicdani kararlarımıza göre toplumu rahatlatacak bir seviyeye gelmesi lazım.

Değerli arkadaşlar, biz mutluluğu adalette bulmuş bir toplumuz. Refah bizim için hep ikinci planda kalmıştır. Eğer toplumda adalet duygusu tatmin edilmişse toplumumuz yoksulluğa, fakirliğe, fukaralığa bakmadan memnun olmuştur. Adalet dengesini bozduğunuz an insanların vicdani kanamıştır. Onun için, toplumda şu anda bence en çok yakınma, tutukluluk, tahliye bu işlerden gelmektedir. Bunun da Adalet Komisyonu, ki yeri burasıdır, tartışılmasında fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ben de tekrarlara girmemek kaydıyla bu konudaki düşüncelerimi bildirmek için söz aldım.

Şimdi, bu konuya biraz daha geniş bir perspektiften bakmak gerekir diye düşünüyorum. Şimdi, yargıdaki bu süreç, yargıdaki bu dizayn süreci asıl olarak 12 Eylül 2010 referandumuyla başladı. Bu referandumla beraber HSYK’nın yapısı ve Anayasa Mahkemesinin yapısı değiştirildi, ardından da yargının daha da siyasallaştırılması gündeme geldi. Pek çok şu anda yaşadığımız sorun aslında yargının siyasallaşmasından kaynaklanıyor. Doğrudan doğruya yargının siyasi yapıya, idari yapıya, yürütmeye bağlı olmasından kaynaklanıyor. Kuvvetler ayrılığı ilkesinin yok edilmesinden kaynaklanıyor. Ben bu konuya böyle bakılması gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, HSYK'nın yapısı değiştirildi, iktidara bağımlı hâle getirildi. Ardından Anayasa Mahkemesinin yapısı değiştirildi, yine iktidarın her türlü işlemine evet diyecek bir yapı oluşturulmaya çalışıldı. Onun ardından Danıştay Yasası'nda ve Yargıtay Yasası'nda değişiklikler yapıldı ve yandaş denebilecek insanların ataması oldu. Oraya yapılan atamaların kimlerden olduğunu hepimiz biliyoruz. Kamuoyu bunu da takip ediyor ve ardından oraya yapılan atamalarla nasıl daire başkanlıklarının seçildiğini, Yargıtay başkanlarının nasıl seçildiğini hepimiz gördük. Hatta, son dönemde yani artık bırakın bağımsız davranmayı, farklı davranmayı yani bir cemaatle Başbakanın tarafını tuttuğu 2 kişinin seçimi konusunda bile tartışmalar yaşandı. Yani öylesine siyasallaştı ki yani kendi işlevini yapmayan, kendi kurumunun görüşlerini yansıtmayan, yargının bağımsızlığını yansıtmayan bir hava oluşturuldu yargıda. Yani Yargıtay Başkanı şunu diyebiliyor. "Artık hasım değil hısım bir yargıyız." diyebiliyor. Böyle bir yaklaşım biçimi olabilir mi? Ya da Danıştay Başkanı diyor ki: "İptal et, iptal et, nereye kadar iptal edeceğiz? Biz artık idareye asla pranga olmayacağız. Biz idarenin işlemlerine yandaş olacağız ya da idarenin işlemlerini hiçbir şekilde iptal etmeyeceğiz, iptal etmemeye çalışacağız. Böyle bir çabamız olacak." diyor.

Şimdi, böyle bir yargılama sistemi olduğu takdirde böylesine yargıçlar topluluğu oluşturulduğu takdirde tarafsız olanların da gerçekten hukuk çerçevesinde karar vermek isteyenlerin de ciddi anlamda korktuğu bir çerçevede biz nasıl yargı reformundan bahsedebiliriz? Neyin düzeltilmesini bekleyebiliriz ki? Yani işin özü bence bu. "Biz yargıyı hızlandırmak istiyoruz." diyoruz, "Yargının sorunlarını çözmek istiyoruz." diyoruz ama bunları aksine daha da artırmış oluyor bu düzenlemelerle.

Şimdi, şöyle bir şey söylendi, Anayasa Uzlaşma Komisyonu oluşturuldu ve dendi ki: "Dört partiden de 3'er kişi oluşacak ve bunların ittifakla verdiği kararlar ancak çıkacak, Anayasa ancak bu şekilde yazılabilecek." dendi. Ama biz şunu görüyoruz ki Başbakan son dönemde "12 Eylül 2010 referandumunda kabul edilen 26 maddeye dokundurtmam." diyor. "26 maddeye dokundurtmam"ın anlamı yargı bağımsızlığını yeniden gündeme getirmem. Yargının benim denetimim altında olmasından asla vazgeçmem. O zaman bu Anayasa'da neyi konuşacağız biz? Yargının bağımsız olmadığı bir yerde yani kuvvetler ayrılığının olmadığı bir yerde yani biz neyin demokratikleşmesini, neyin özgürlüğünü konuşuyoruz biz? Olası bir şey değildir bu yani artık insanları aldatmak, insanların gözünü boyamak yani laf kalabalığıyla bu konuda insanları aldatmaktır diye düşünüyorum. Yani öncelikle bizim eğer Adalet Komisyonundaysak biz, hepimiz hukukçuysek yani bu işin nereden kaynaklandığını biliyoruz. Yargı bağımsızlığı olmadığı takdirde bu ülkede asla ve kata yargının sorunları çözülmez. Yani siz böylesi bir düzenlemeyi ne yaparsanız yapın bu sorunlar çözülmez ve mutlaka yeni yeni sorunlar ortaya çıkacaktır.

Bir de şimdi şöyle bir sistem oluyor. “Ben yaptım, oldu.” sistemi. Çoğunluğun şımarıklığına kapılarak belki de -terimimi mazur görün- yani istenilen şey istediği zaman çıkartılıyor. Şimdi, kanun hükmünde kararnameler çıkartıldı. Kanun hükmünde kararnamelerin hepsinde hatalar oluştu. Bir kanun hükmünde kararname 4 kez değiştirildi. Böyle bir yasa yapma tekniği olmaz. Şimdi, deniyor ki işte 1’inci yargı paketi, 2’nci yargı paketi, bu 3’üncü yargı paketi, ardından da 4’üncü yargı paketi gelecek. Yani burası yapboz tahtası değil ki. Biz çok ciddi bir iş yapıyoruz, yani bu ülkenin yönetimiyle ilgili, bu ülkenin düzenlemeleriyle ilgili, temel kanunlarıyla ilgili işler yapıyoruz, Ceza Kanunu’yla ilgili, İdari Kanun’la ilgili, CMK’yla ilgili düzenlemeler yapıyoruz ama 4 kez, yani 3’üncüsünü yapıyoruz, 4’üncüsü de gelecek diyoruz. Yani bunların ayrıntılı olarak, yasa yapma tekniğine uygun olarak hepsinin ayrı ayrı görüşülmesi ve altı ayda bir, yılda bir bunun değişikliğine gidilmemesi lazım. Hatta kanun hükmünde kararnamelerde olduğu gibi on beş günde bir değişikliğine gidilmemesi lazım. Olmaz böyle bir şey. Yani bu gerçekten buranın ciddiyetine, Meclisin ciddiyetine de asla uymuyor. Bir kere bu sistemden vazgeçilmeli. Ben çoğunluğum istediğimi istediğim zaman getiririm, istediğimi istediğim zaman değiştiririm ya da değiştirmem, her şeyi ben bilirim. Yok öyle bir şey. Yani böyle bir mantık olduğu takdirde bu ülkenin sorunlarından kurtulabilmesi zaten mümkün değildir.

Şimdi, ben birkaç tane somut olaya da değinmek istiyorum. Şimdi, siz demokratik bir yargı paketinden bahsediyorsanız, bu ülkenin demokratikleşmesinden bahsediyorsanız bir kere kesinlikle Ceza Muhakemeleri Kanunu’ndaki 250, 251 ve 252’yi değiştirmek zorundasınız. Bunları kaldırmak zorundasınız, özel yetkili mahkemeleri kaldırmak zorundasınız, özel yetkili mahkemelerdeki yargılama usulünü kaldırmak zorundasınız. Şimdi, özel yetkili mahkemelere neden karşı çıkıyoruz biz? Doğrudan doğruya doğal hâkim ilkesine aykırı. Yani insanlar bulundukları yerlerdeki normal mahkemelerde yargılanmıyorlar, oluşturulmuş mahkemelerde yargılanıyorlar. O oluşturulmuş mahkemelere özel olarak Hâkimler, Savcılar Yüksek Kurulu tarafından özel yönlendirilmiş yargıçlar atanıyor. Bu gayet açık, gördüğümüz tüm yargılamalardan da açık. Ayrıyeten şimdi özel yetkili mahkemelerde ne oluyor? Sanıklar savunmalarını yapıyorlar, avukatlar savunmalarını yapıyorlar, sanıklara ve avukatlara sırf savunma yaptıklarından dolayı on altı celse ceza veriliyor. Hatta o yargılamanın sonuna kadar duruşmalara katılmama cezası veriliyor. Şimdi, böyle bir adil yargılama olabilir mi? Buna yargılama diyebilir miyiz biz? Yani yok öyle bir şey. Yargılama falan değil bu. Yani ben, istediğim şekilde savunma yaparsan senin savunmana izin veririm, aksi takdirde senin savunmana izin vermem, avukat olsan da herhangi bir şey söylemene izin vermem. Yani bu ülkede Turgut Kazan yargılanıyor, neden yargılanıyor? İlhan Cihaner’in avukatlığını yaptığı için yargılanıyor. Avukatlar özel yetkili mahkemelerde savunmanlık almasınlar, avukatlık yapmasınlar ki onları korkutalım, ürkütelim, biz istediğimiz gibi yargılama yapalım. Son dönemdeki bu getirilen düzenlemelerde,

188'deki düzenlemeler de aynı şekilde, yani avukatlar olmasın, biz o zaman çok güzel yargılamalar yaparız, hatta sanıklar da duruşmaya gelmesinler ama biz cezalarını verelim, yani Türkiye'de yargılama varmış gibi gösterelim. Böyle bir şey olmaz. Bunlar yargılama falan değil. Buradaki konuştuklarımızın hepsi inanın laf ügüzf. Yani bu şekilde antidemokratik düzenlemeleri ortadan kaldıramıyorsa, bu kadar demokrasinin temel ilkelerine aykırı olan düzenlemeleri ortadan kaldıramıyorsa bunların hiçbir anlamı yok. Şimdi, örneğin bu tasarıda Terörle Mücadele Yasası'nın 10'uncu maddesine bir değişiklik getiriliyor. Deniyor ki: "Müdafiin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise cumhuriyet savcısının istemi üzerine hâkim kararıyla yetkisi kısıtlanabilir." Bu yetki... Ancak deniyor ki: "Şüphelinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar üç ay süreyle sınırlama getirilebilir bu tutanaklarda. Şimdi, biraz eski avukat konumunda olanlar bilirler, eski ceza yargılamalarında bizim savcının soruşturması gizliydi, biz herhangi bir evraka ulaşamazdık, yani tutuklamalara itirazlarımızı bile laf olsun diye, yani genel geçer şeyler yazardık. Daha sonra, yani bizim yoğun uğraşlarımızın sonucunda ne yapabildik biz? Müvekkilimizin ifadelerini alabildik, keşif tutanaklarını alabildik, bilirkişi raporlarını alabildik, yani bu türden, müvekkilimizin bizzat katıldığı ya da bizim bizzat katıldığımız konulardaki tutanakları alabildik. Şimdi, ondan da geriye gidiyoruz. Şu anki durumdan zaten geriye gidiyoruz, yani CMK'nın öncekinde uygulamasından da geriye gidiyoruz ve bunları bile alabilmemiz, müvekkilimizin ifadesini, bilirkişi raporunu alabilmemiz, keşif tutanağını alabilmemiz bile üç ay süreyle sınırlanıyor. Yani o zaman nasıl bir savunma yapılacak? Böyle bir savunma nasıl yapılabilir, ben buradaki avukat arkadaşlara soruyorum. Üç ay boyunca ben o dosyaya bakamıyorum, müvekkilimin ifadesini bile göremiyorum, nasıl savunma yapılacak? Yani Terörle Mücadele Yasası'ndaki bu değişiklik ileri demokrasinin bir örneği midir, böyle bir değişiklik midir, bunu böyle mi görüyorsunuz?

Şimdi, burada getirilen pek çok madde ve asıl temel noktalarda yargı bağımsızlığının sağlanmamış olması ve özel yetkili mahkemelerin kaldırılmamış olması nedeniyle bu yargı paketinin çok anlamlı olmadığını düşünüyorum ve öncelikle bu konularda düzenlemelerin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, size söz vereceğim de Ali İhsan Bey "Bir sorum var" dedi, onunla beraber size söz vereyim.

Buyurun.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Ben de Dilek Hanım'ın aslında ifade ettiği konuyu çok tekrar etmeden bir konuda özellikle düşüncenizi almak istiyorum. Biliyorsunuz, bundan kısa bir

süre önce emekliye ayrılan Yargıtay Başkanı Sayın Kaynak'ın "Biz önceden yargı olarak yasama ve yürütmeye hasımdık ancak şimdi hısımdık olduk." diye bir ifadesi olmuştu. Arkasından Danıştay Başkanımızın basından takip ettiğimiz ifadeleri var. Bir tanesi Sayın Dilek Akagün Yılmaz'ın ifade ettiği "Artık durdurma murdurma yok, ne durdurması?" şeklinde bir söylemdi. Bunun dışında dünkü gazetede yer alan bir ifadesi daha var Danıştay Başkanımızın. "Daha burada çokuz, çok" diye bir ifadesi var, yani böyle bir başlık da verilmiş. "Bıktınız mı bizden? Daha burada çokuz, çok." şeklinde bir ifadede bulunmuş. Şimdi, bu ifade bizzat Danıştay Başkanının ifadesi. Şimdi, ben burada Adalet Bakanı olarak sizden şunu öğrenmek istiyorum: Sizin bu söylemle ilgili olarak yorumunuz nedir, yani Danıştayda çok olanlar kimler, az olanlar kimler? Danıştaydaki çokluk-azlık kriterlerine göre eğer yargı faaliyeti sürdürülecekse bizim bu aşamadan sonra bu yasal düzenlemelerimizi gerçekleştirmemizin anlamı yok. Demek ki artık evrensel hukuk ilkelerinin dışında çokluk-azlık kavramları da bizim hukuk literatürümüze girmiş durumda. Ben özellikle yargı bağımsızlığı ve kuvvetler ayrılığı ilkesi açısından buradaki çok" kavramını nasıl nitelendirdiğinizi merak ediyorum. Bunu sormak istiyorum Sayın Bakanım.

Bir de ayrıca şunu sormak istiyorum. İkinci sorum, Sayın Bülent Tezcan, teknolojinin çok geliştiğini söyleyerek Adalet Bakanlığına da teşekkür etti. Gerçekten birtakım gelişmeler oluyor ama ben bu teknolojik gelişmelerden bir tane örnek vermek istiyorum. Aramızdaki belki iktidar grubuna mensup arkadaşlar Silivri yargılamalarına, o salona gitmemiş olabilir. O salona gittiğinizde özellikle savunma avukatlarının üzerinde ve sanıkların üzerinde sarkan telsiz şeklinde dinleme cihazları var. Eğer teknolojik gelişme avukatların veya işte sanıkların avukatlarıyla konuşmalarının dinlenmesi, kayıt altına alınması mahiyetindeyse bu tür teknolojik gelişmeyi nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce Silivri yargılamalarındaki, o yargılamaların gerçekleştirildiği salonda, yani savunma hakkı üzerinde baskı oluştururcasına o telsiz şeklindeki antenlerin avukatların kafasına veya sanıkların, savunma yapacak sanıkların tepesine indirilmesi sizce hukuk anlayışı açısından makul ve doğru bir yöntem olarak kabul edilebilir mi? Bu uygulama sürdürülecek midir? Bu konularda özellikle yanıt istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Arkadaşlarımın eleştirilerine kısa kısa kendi kanaatlerimi, değerlendirmelerimi paylaşmak istiyorum. Ben arkadaşlarımı sabırla dinledim. Mümkün olduğu kadar siyasi polemige girme eğilimim olmadığını da bilir arkadaşlarımız, uzun süredir beraber çalışıyoruz. Ancak birtakım tespitler yapılırken hak, nasafet ölçüsü içerisinde yapılması gerekiyor. Bir kere 106 maddeyi bulan bu tasarı içerisinde belli hükümlerin dikkatle okunmadığını düşünüyorum. Çünkü söz alan bazı konuşmacılar "Bu tasarı içerisinde işte örgüt üyesi olmamakla beraber üyeymiş gibi cezalandırılanlar açısından bir şey var mı, getirilmiyor, bunlar getirilmediyse gerisi boştur" yaklaşımını sundular. Buna benzer başka

yaklaşımlar da geldi, yani Türk yargısının problemleri eşittir tutuklu milletvekilleri, KCK yargılamaları, Ergenekon, Balyoz soruşturmaları. Bunlara ilişkin somut bir şey yoksa bu paket içerisinde bu paket bir hiçtir anlamına gelen, boşu boşuna konuşuyoruz, çalışıyoruz anlamına gelen değerlendirmeler yapıldı ki ben bunları gerçekten üzüntüyle karşıladığımı ifade ediyorum. Türk yargısının problemleri, öteden beri süre gelen, gerçekten çok önemli nedenlere dayalı bir bütün hâlinde değerlendirilmesi gereken problemlerdir. Bunu defalarca ifade ettim, tekrara girmek istemiyorum ama bu problemlerin çözümü de bir bütün plan ve çalışma çerçevesinde yapılır. Ben Sayın Başesgioğlu'nun tespitlerine katılıyorum, yani bir bütünlük içerisinde bunlar yapılmalı. Bu çerçevede zaten yargı reformu stratejisi hazırlandı. Geçen iki buçuk yıllık süre içerisinde bu strateji belgesinin yüzde 70'e yakın bölümü realize oldu, gerçekleşti. Şimdi, yeni hedefler, daha spesifik konular amaç hâline getirilerek yargı reformu strateji belgesi ve buna bağlı eylem planımızı güncelleme çalışmasını yapıyoruz. Onu da inşallah kısa süre içerisinde kamuoyuyla paylaşacağız.

Değerli arkadaşlar, bu paket içerisinde, 106 maddeyi bulan paket içerisinde o kadar önemli düzenlemeler var ki bunlar yok muamelesi yapmak gerçekten beni rahatsız etti. Bunun içerisinde icra sistemimizi rehabilite edecek, rahatlatacak önemli maddeler var ve alacaklıya alacağını getirmeyen, borçluyu borcundan kurtarmayan, yediemini yedieminlik yaptığına pişman eden düzenlemeleri rahatlatacak ve gerçekten maksada matuf yöne götürmeye çalışan düzenlemeler var. İcra dairelerinde para alışverişini tamamen kesen, oradaki birtakım suistimal ve bu girişimleri engellemeye dönük tedbirler var. Ceza hukuk anlamında ifade, basın özgürlüğünün alanını genişletmeye dönük çalışmalar var. Yasaklı yayınlara son verene, süreli yayınlarda yayın durdurma kararlarını sona erdiren, tutuklamanın daha kalın çizgilerle gerekçelerinin, gerekliliğinin somut olgulara dayalı olarak belirtilmesini düzenleyen tespitler var. Bunun dışında ekonomik sorunları nedeniyle elektrik kaçağı noktasında düzenleme yapılıyor. Biraz önce Sayın Dibek belirtti. Kaçak elektrik kullanımına ilişkin suçlar değiştiriliyor, dönüştürülüyor. Onun dışında adli kontrolle ilgili üst sınır kaldırılması ki alt komisyonun tasarrufudur. Hâkime geniş bir uygulama alanı getirecektir. Bu noktada yeni tarihli verilmiş olan kanun teklifiyle ilgili olarak ben ifade etmeye çalıştım. O teklifte önümde. Burada Seçim Kanunu'na dönük bir yeni maddenin bu maddeye, bu tasarıya monte edilme ihtiyacıyla ya da talebiyle bu teklifin verildiği düşüncesini taşıyorum. Arkadaşlarımla da bu konuyu ayrıca görüşeceğim ama burada Hükûmet tasarısında var olan maddeler yazılmak suretiyle arasına yeni bir iki madde ilave edilmiştir, yoksa alt komisyonun yapmış olduğu düzenlemeleri etkisiz kılmak amacıyla verilmiş bir teklif olduğunu düşünmediğimi arkadaşlarımla paylaşmıştım.

Onun dışında, değerli arkadaşlar, bu eleştiriler esnasında gündeme getirilen bazı konular var ki bunları cevaplandırırken iki şeyden kaçmamız gerekiyor. Bir, Türk yargısının problemleri sadece üç başlığa indirgenmez. Bunlar sorundur, konuşulur, önerileriniz getirilir, bunlarla ilgili atılabilecek

adımlar varsa bunlar bu zeminlerde tartışılabilir. Gerek tutuklu vekiller konusu gerek yargılamalardaki usul ve yasalardan kaynaklı, uygulamadan kaynaklı problemler varsa algı itibarıyla bunları konuşabiliriz ama şunu yapmak ne kadar doğru? Şimdi, burada birden çok arkadaşım şu konuya girdiler. Devam etmekte olan duruşmalarda, yargılamalardaki hadiseleri bu masanın etrafında gelip dillendirdik. Şu duruşmada şöyle oldu, hâkim şöyle dedi, sanık böyle dedi, gizli tanık böyle yaptı, vesaire. Şimdi, bu tespitleri burada cevaplayabilmek adına benim şunu yapmam lazım. Silivri'deki mahkemelerdeki dosyaları buraya indirmem, oradaki delilleri burada tartışmamız gerekecek, sizin sorularınıza cevap vermem gerekecek. Komisyon Başkanımız da bu tartışmanın sonucunda herhâlde sanıkların tutukluluk hâlinin devamına mı karar verecek, tahliye mi edecek, ona karar verecek. Burası duruşma salonu, mahkeme salonu falan değil. Evet, burada sistematik eleştiriler yapılabilir, uygulamaya dönük eleştiriler getirilebilir ama Adalet Komisyonu çalışmalarını mahkeme salonuna döndürme imkânımız da yok, böyle bir hakkımız da yok. Anayasa'nın 138'inci maddesi zaten bunu engelliyor. Böyle bir imkânımız yok değerli arkadaşlar.

Onun ötesinde yapılan değerlendirmelerde birkaç tespiti paylaşmak istiyorum. Özellikle yürütmenin durdurulmasına ilişkin birtakım tespitler yapıldı. Değerli arkadaşlar, orada uygulanmakla etkisi tükenecek idari işlemler açısından idare savunma vermeden de yürütmenin durdurulabileceği belirtilmiş. Yani burada müracaatçının kaybolacak acil bir hakkı varsa bunun önü açık. Ama şunu da kabul edelim ki Türkiye'de idari yargı alanında verilen birtakım yürütmeyi durdurma kararlarıyla da çok büyük hak kayıpları oluşmaktadır. Bu sadece kamudan gelen talepler açısından bakmayın buna lütfen ama birçok izni alınmış, yatırım programına konulmuş, kredi sözleşmeleri imzalanmış büyük yatırımlar aradan uzun süreler geçtikten sonra benim haberim yoktu ÇED raporunun alındığından deyip davalar açılmakta, bu işi takip eden özel birimler kurulmakta ve yürütmeyi durdurma kararlarıyla gerçekten ülke ekonomisini de çok yakından ilgilendiren devasa projeler, birtakım maksadı aşan yorum ve uygulamalarla maalesef YD kararıyla akamete uğratılabilmektedir.

Burada esas itibarıyla bizim hak ve adalet duygusuyla yaklaşmamız gerektiğini düşünüyorum. O da şudur: Siz bir yatırımı durdurmak için mahkemeye müracaat ediyorsunuz. Mahkeme birtakım eksikler gördüyse, kanuna aykırılık gördüyse buna yürütmeyi durdurma kararı verebilir ancak değerli arkadaşlar, talepte bulunan kişinin hiçbir teminat göstermeden böylesi bir projeyi durdurması hâlinde ortaya çıkacak zararı kim tazmin edecektir? Her olay için söylemiyorum bunu ama öyle yanlış yürütmeyi durdurma uygulamaları olabiliyor ki burada bu ülkedeki yatırımcıyı, müteşebbisi, sanayici, yabancı sermayenin bu ülkede yapmak istediği önemli yatırımları bu şekilde kolayca durdurabilmek ve sonuçlarını öngörmediğimiz zararların ortaya çıkmasını sağlamak hukuka, adalete itibar mı getirecektir. Biz burada hak çerçevesinde hareket etmek durumundayız. Yasalara aykırı bir şey varsa elbette gereğini yapar mahkemeler ama bunu talep eden kimse kendisinin

menfaatinin olduğunu ispat etmek durumundadır, taraflığını ortaya koymak durumundadır. Çoğu zaman bunun da yeterince incelenmeden, maalesef davalarda bunların taraf olma ehliyeti kabul edilmektedir. Ayrıca, bu yürütmeyi durdurma kararlarının sonuçlarını ortadan kaldırabilmek için hâkimin teminat isteme imkânı da vardır, yani usul yasalarımızda buna engel bir hâl yoktur. Buraya getirilen şey, sadece muhatabın savunmasını alın mutlak hâllerde, acil durumlarda mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı verme yetkisi korunmaktadır. Burada mahkemenin elini de sınırlandıran bir husus söz konusu değildir. Ayrıca ilişkin tutuklamaya getirilen düzenlemeye böyle küçümser birtakım tespitler yapıldı. Oysa ben orada tatat edilmiş gerekçelerin son derece önemli olduğunu düşünüyorum.

Bir başka tespit: “Savunma avukatların olmaksızın mahkemenin karar vermesini düzenleyen metinler getirdiniz.” deniyor. O da tam olarak doğru değil. Getirilen düzenleme sadece zorunlu müdafiler için getirilmiş bir düzenlemedir. Vekâlet ilişkisini dayalı olan durumlar için bu madde uygulanmayacaktır ve zorunlu müdafiler için de esas hakkındaki savcının mütalaasının ya yüzüne karşı okunmuş olması ya da yazılı olarak kendisine tebliğ edilmiş olması şartıyla mazeretsiz olarak duruşmaya katılmayan zorunlu müdafiler için bir tedbir öngörülmektedir. Bu da iyi niyetli olmayan davayı uzatma girişimlerini önleme ve makul sürede yargılanma hakkını tesis etme maksadıyla öngörülmüş bir tedbirdir, düzenlemedir. Hiç kimsenin savunma hakkını sınırlamaya dönük bir niyet, bu tasarımı hazırlayan heyette söz konusu değildir.

Değerli arkadaşlar, yine gizli tanıkla ilgili olarak soru sorulamadı, sorulamıyor gibi birtakım tespitler yapıldı ancak yasaya baktığımızda orada çok net. Burada gizli tanığa savcının, avukatın, müdahillerin soru sorabileceği çok nettir ama soru sorulamayacak alanlar da belirtilmiştir. Gizli tanığın kimliğini ortaya çıkartmaya dönük doğrudan ya da dolaylı birtakım sorular. Ben o soruların öyle olduğu anlamında söylemiyorum, soyut olarak ifade ediyorum, sizin müşahhas olayınızda farklı tecelli etmiş olabilir ama yasanın çerçevesini çizdiği husus budur.

Değerli arkadaşlar, bu tasarı birçok alanda çok önemli yenilikler, birikmiş sorunları giderme noktasında önemli adımlar içermektedir. Sizlerin öngördüğü ya da beklediği farklı alanlarda çözüm getirmemiş olabilir. Şu an itibarıyla bunun içerisinde bunları görememiş olabilirsiniz ama bu tasarının da hakkını teslim etmemiz gerektiğini ifade ediyor, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Son olarak...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkanım, uygulamayla ilgili bir yanlış ifade var. Müsaade ederseniz onu düzeltmek istiyorum. Yoksa uzun uzun tekrar ikinci konuşmayı yapmayacağım. Yürütmeyi durdurma meselesinde özellikle, yani hangi konuda olduğunu da söyleyeyim.

Sayın Bakanımızın açıklaması sanki farklı bir sistem varmış da bu düzeltiliyormuş gibi anlaşıldı. Öyle bir şey yok. Onu müsaade ederseniz kısaca izah edeyim.

BAŞKAN – Çok kısa lütfen.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Çok kısa.

Sayın Bakanım, burada uygulama belli. Avukatlık yapan arkadaşlarımız da bunu çok yakından bilir. Şu andaki uygulamada İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 27'nci maddesi yürütmenin durdurulmasıyla ilgili konu. Burada mahkemelerin tamamen takdir hakkı vardır, serbesttir, yani ya birinci savunmanın alınması bekler, idarenin savunmasını. Bir ara karar kurar "Savunma alındıktan sonra yürütmeyi durdurma hususunun bir daha görüşülmesine" der veya onu beklemeden, doğrudan doğruya kendisi işin aciliyetine binaen yürütmeyi durdurma kararı verebilir. Şimdi, burada hâkimlerin bir takdir hakkı var. Getirilen bu düzenlemeyle bir kere hâkimlerin bu takdir hakkı daraltılıyor. Şimdi, siz diyorsunuz ki acil hâllerde bunu zaten yapabiliriz. Biz de diyoruz ki zaten eski sistemde de hâkim savunmayı beklemek ihtiyacı duyuyorsa bunu yapmasına yasal bir engel yoktu. Birinci savunmayı bekliyordu, bu doğrultuda karar veriyordu ki birçok davada da mahkemeler bu doğrultuda hareket ediyorlardı savunmayı. Ama biz bununla savunma alma koşulunu şart olarak buraya getirip koyuyoruz. Birinci sıkıntı bu.

İkincisi: Yürütmeyi durdurma kararlarına karşı itiraz yolu İdari Yargılama Usul Kanunu'nda. Yani verirse idare itiraz edebilir, bölge idare mahkemelerine yürütmeyi durdurma kararına karşı itiraz imkânı var idarenin, yedi gün içerisinde bu konuda. Yani bu yol zaten işleyen bir sistem.

Üçüncüsü: Bir şey çok vahim ve ilginçtir Sayın Bakanın satır aralarında söylediği. "Teminat vermeden öyle durumlarda yürütmeyi durdurma kararı verilmesi ciddi sonuçlar doğurabilir." diyor. Bunu şu sözünün akabinde söyledi: "Çok ciddi, çok büyük yatırımlar var. Bu yatırımların durdurulması çok ciddi sıkıntılar yaratıyor." Evet doğru, milyon dolarlık yatırımlar idarenin, işte doğayı katleden, çevre katliamı niteliğindeki çok ciddi yatırımlar idari yargı denetimiyle en azından çevre tahribini önleyecek kararlar alınmıştır. Şimdi, ben anlıyorum ki bu değişikliğin arka planındaki niyet bu sözlerde saklı. Yani şu isteniyor: Bu büyük ölçekli projeler rahatça yürüyebilsin. Şimdi, ben soruyorum: Bir kuruluş 10 milyon dolarlık bir projeye ilgili yürütmeyi durdurma kararı istediğinde mahkeme bu yürütmeyi durdurma kararını vereceği zaman o kuruluş, örneğin Çevre Mühendisleri Odası ya da o bölgedeki bir vatandaş 10 milyon dolarlık bir yatırımın muhtemel zararını önleyebilecek teminatı nasıl karşılayacak? Yani böyle bir teminat beklentisini yasaya sokmak, bu beklentiyle hareket etmek mümkün mü?

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Yasada öyle bir şey yok.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sizin yaklaşımınızı söylüyorum, yasada olduğunu söylemiyorum.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Önü açık.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sizin yaklaşımınızı söylüyorum Sayın Bakanım. Yasada ne olduğu önümde, ben açtım yasa maddesini.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Sayın Bakanım, yalnız Anayasa'nın 125'inci maddesi de iki tane şart öngörmüş. Yani bu getirilen düzenleme 125'inci maddeye aykırı. Siz yeni şartlar getiriyorsunuz, Anayasa hükmünü yasayla düzeltmeye kalkıyoruz Adalet Komisyonunda. Yani bu yürütmenin durdurulmasıyla ilgili Anayasa hükmü var. Yeni şart getiriyoruz Anayasa'da olmayan.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Yani bu konuda kimi yanlış bilgilenme olduğu için... Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tamam.

Ramazan Bey, çok kısa. Ondan sonra oylayacağım.

RAZAMAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sabrınızı zorlamayacağım.

Müdafiin, yani savunma avukatın dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek almasıyla ilgili burada mevcut düzenlemeden geriye gider diye Dilek Hanım bir beyanı oldu. Burada mevcut metinde diyor ki: "Cumhuriyet savcısının istemi üzerine hâkim kararıyla bu yetkisi kısıtlanabilir." Alt komisyon ve tasarıda ise "Ancak bu kısıtlama yakalanan kişinin ve şüphelinin ifadesini içeren tutanak ve bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında en çok üç ay süreyle uygulanabilir." Dolayısıyla kısıtlamayı sınırlı getirirken mevcut düzenlemeden daha ileriye yönelik bir düzenlemedir diyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tamam.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Saat 14.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.54

23 Mayıs 2012 Çarşamba

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.32

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

KÂTİP: Harun TÜFEKÇİ (Konya)

----- 0 -----

BAŞKAN – Hukukun ve adaletin kurucu komisyonu olan Adalet Komisyonumuzun saygın üyelerini selamlayarak toplantımızın İkinci Oturumunu açıyorum.

Sanıyorum tasarı üzerinde genel müzakere veya geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmış ve maddelere geçilmiş idi. Maddelere başlıyoruz.

Bir defa, sizinle bir hicranımı paylaşmak isterim. Bu siyaset döneminde daha üst bir görev teklif edilmiş olmasına rağmen ben Adalet Komisyonunda sisteme daha hayırlı hizmetlerde bulunacağım tercihini yaparak sandalyemi terk etmedim ama Anayasa yapım çalışmalarındaki ulusal görev sebebiyle müzakerelere katılamıyor olmamın hicranını ve üzüntüsünü sizlerle paylaşmak istiyorum. Gerçekten, Anayasa kuruculuğu kadar olmasa bile alt norm kuruculuğu, hukuk kuruculuğu çok zevkli iş arkadaşlar. Hukuk tarihini, hukuk felsefesini, sorunun sosyolojik doğasını, mukayeseli akıllı bir bütünlük içerisinde değerlendiriyorsunuz ve topluma egemenliğin bir meyvesi olarak norm şeklinde sunuyorsunuz.

Ben, bugün bu toplantının bu bölümüne de katılmayacaktım. Üç maddedeki kaygılarımı yüksek Komisyonla, Bakanımın ve sizlerle paylaşmak ve oluşturacağınız sentezde sağlıklı bir sonuca varmak için Komisyonuma yardımcı olmak istiyorum. Bu üç konuyu müzakere ettikten sonra yine diğer çalışmalara devam etmek üzere yüksek izninizi isteyeceğim.

Değerli arkadaşlar, maddelerini müzakere edeceğimiz bu tasarı paketinde... Arkadaşlar, şunu da söyleyeyim: Bizim iç hukukumuzda göre gündemimizdeki maddeleri sona, öne almak mümkün. Genel Kurul hukukunda da bu mümkündür, hatta Genel Kurul hukukunda bütün maddelerin müzakerelerini yaparsınız, tek günde oylayabilirsiniz ama siyaset kurumunda böyle bir şey göremiyorum. Müzakerelerini bitirirsiniz kanunların, bütün kanunları, müzakere edilen kanunları tek günde oylayabilirsiniz. Bizim hukukumuz bakımından da “mikro kozmos” dedik işte, arkadaşlar “Ne demek?” falan diye... Onu uygulayabiliriz.

Birinci sorun şu: Bu proje icra inkâr tazminatına müdahale ediyor ve tazminatın matrahını asıl alacak olarak değiştiriyor. Birinci sorun bu.

İkinci sorun: İş mahkemelerinde örtülü tashihi karar ve total direnme düzenlemesi yapıyor. İkinci sorun bu.

Üçüncü sorun: Kamu alacaklarında veya “kamu borçlarında” diyelim, alacaklının tevdi mahallini, ödeme yerini bildirmemesi hâlinde idarenin bildirilmeme döneminde, bildirim yapılmama döneminde faizi işletmeme hakkını tanıyoruz.

Bu üç konuda Sevgili Başkanım, bunu prensip olarak sunacağım. Prensip olarak maddeleri gelince şey yaparsınız.

Değerli arkadaşlar, bir: İcra inkâr tazminatı. İcra inkâr tazminatı bizim hukukumuzda, mukayeseli hukuka denk bir şekilde ilk İcra İflas Kanunu’nda yani Birinci Meşrutiyet Dönemi’nde girmiş ama maktu olarak girmiş yani oran yok, yüzde 10 falan yok, “Genel hükümlere göre hâkim takdir eder.” denmiş. Sanıyorum, 1929 veya 1934 değişikliğinde yüzde 10 olarak belirginlik anlamında -tazminatın belirginliği veya cezanın belirginliği- düzenlenmiş. Türkiye enflasyon ekonomisine girince, enflasyon yüzde 20, yüzde 40, yüzde 60’a gelince icra inkâr tazminatının amacı ve işlevi gereği yüzde 40’a yükseltilmiş ama enflasyon aşağı inince gerçekten yüzde 40 icra inkâr tazminatı taraf menfaatleri bakımından denge bozucu, hatta insanın adalet ve merhamet hislerini incitici bir vaziyet alıyor, projede icra inkâr tazminatına müdahale ediliyor, yüzde 20... Bana göre yüzde 20 de fazladır, yüzde 15 de olabilir, yüzde 20 kalabilir ama matrah ne olmalı? Yargıtay sorunun... Düzenleme kök maddesi -muhtelif maddeler olmasına rağmen- 67’nci maddedir, İcra İflas Kanunu’da. Tarihsel gelişiminden de öyle. Burada Yargıtay yüzde 40 olunca –bir daire, diğer daireler değil- diyor ki: “Faize yürütmeyelim icra inkâr tazminatını. Faiz icra inkâr tazminatının matrahı olmasın, asıl alacak olsun.” Bu, hukuken mümkün değil. Üç nedenle mümkün değil. Niye? Bu kaçak bir çözüm, yüzde 40’ın fazla olması sebebiyle ortaya çıkan ekonomik adaletsizliği telafi yolu olarak Yargıtay bu istisna içti hadı geliştirmiş. Biz de burada, bir: Bizim hukukumuzda icra inkâr tazminatının işlevi tabii itiraz edenin ödemeyi geciktirmesini yani bilhassa itiraz eden, borç uzasın, öbürü takipli... “Haksız takibi daha uzatalım.” şeklindeki amaç da bu kötü niyeti cezalandırmak. Nedir? Bir defa, bizim dava teorimizde, icra teorimizde temel paradigma davada talep icrada takip talebidir. “Bütün çözümler ona teferru eder.” derler. Çözümler onun üzerine dallanır. İcra inkâr tazminatının yine bir başka şeyi de likit alacaklarla ilgilidir. Takip talebinde alacak likitse itiraz da haksızsa veya talep de haksızsa mahkemenin verdiği karara göre haksız çıkana borç olarak haklı çıkana alacak olarak icra inkâr tazminatı tertip edilir. Burada matrahla yine oynamamıza gerek yok, asıl alacak veya faiz diye. Yılmaz’cığım raporda bunu özellikle vurgulayın. 67’nci maddesinin tarihsel gerekçesi öyledir, İcra İflas Kanunu’ndaki uygulamalar öyledir. Yüzde 40’ı da zaten içtihadı vesile olan yüzde 40’ı da indiriyoruz aşağıya. “Asıl alacak” ibaresini falan çıkarıyorsunuz, sadece yüzde 20, yüzde 15... Bana göre yüzde 15 de olur.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Matrahı ne olacak o zaman?

BAŞKAN – Problem yok orada, Kanun’da bir problem yok, Kanun’da bir tartışma yok. Okuyun 67’yi, Kanun’da bir problem yok. Kanun “faiz”, “alacak” falan demiyor. Başka bir şey... Bakın, mantığınızı biraz daha açıklık kazanmak bakımından... Bakın bizim Borçlar Kanunu’nun 113’üncü maddesi var. Asıl alacağın tahsili sırasında faizle ilgili hakkınızı saklı tutarsanız faizi müstakil bir takip talebine konu kılabilirsiniz, müstakil bir dava hakkına konu kılabilirsiniz veya tutmazsanız o hak düşer. Soru: 5 milyonluk asıl alacağım var, 1 milyonluk faiz var. Ben, diyelim ki, 5 milyonu ödedim, 1 milyonla ilgili, faiz alacağıyla ilgili ihtirazi kayıt koydu vatandaş. Takibin asıl alacağı, 1 milyon faiz; 67’nci maddeyi uygulamayacak mısın? 67 “itiraza uğrayan” diyor, itiraz da etti, ben de itiraz ettim, “Borcum yok.” dedim ama haksız çıktım, icra inkâr tazminatı vermeyecek misiniz?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Alacak oluyor o zaman.

BAŞKAN – Alacak tabii, alacak.

Yani burada, arkadaşlar, aritmetik olarak yanlıştır, hukuk olarak paradokstur. Böyle bir şeyi benimsememiz mümkün değil, Adalet Komisyonu olarak hukuk dünyasına cevap veremeyiz. Burada sadece o maddelerle -birkaç madde var, Yüksel Bey onları bilir- ilgili, sadece oran yüzde 20, diğer metin yok. Bir bu arkadaşlar.

YARGITAY ÜYESİ SALİH ÖZAYKUT – Başkanım, affedersiniz, Yargıtay adına teklif getirmiştik. Bu konuda Yargıtaydaki problemi anlatabilir miyim eğer izin verirseniz?

BAŞKAN – Tamam, biliyorum, Başkanım sabahleyin telefonla konuştu. Ali Bey benim çok değer verdiğim bir hukukçu. Şunları bitireyim ben Arkadaşım...

İki: İş mahkemesindeki “topal karar düzeltme” veya “topal direnme” dediğim madde numaralarını, Yüksel’ciğim, siz söylersiniz, bilemiyorum, arkadaşlar bakarlar. Sorun şu: İş mahkemelerinde işçi alacaklarının kamu düzeninden sayılması ve müstaceliyet sebebiyle farklı bir usul geliştirilmiş, getirilmiş. İş Mahkemeleri Kanunu veya usulü kanunu, özel bir şeyi var ve orada karar düzeltme yok. Nitekim sulh hukuk mahkemelerinin bazı mevadında da karar düzeltme yok. Deniyor ki: “Bizde karar düzeltme olmadığı için bozmalarımıza karşı olan direnmelerde yüksek Genel Kurulda gereksiz bir durumla karşı karşıyayız. Mahkeme direnirse evvela onu ben inceleyeyim, alt mahkeme kararı, direnen mahkeme kararı doğruysa onayayım, Genel Kurul da meşgul olmasın.”

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hukuk Genel Kurulu uğraşmasın.

BAŞKAN – Evet, Hukuk Genel Kurulu uğraşmasın.

Arkadaşlar, bakın, yasa koyucunun veya hukuk kurumlarının temel vazifeleri elbette ki somut sorunu süratle, adil yargılanma ilkesi içerisinde çözmektir ama bir başka işlevi, hukukun ve içtihadın gelişimidir. Mahkeme direndi, 9. Hukuk Dairesi, 21’inci Hukuk Dairesi veya 24’üncü Hukuk Dairesi - sonra ben başkanlarla da konuştum bu tezi, kendileriyle telefonda konuştum- ve onadı. Ne oldu?

Hukuk Genel Kurulunun bu sorunu tartışarak farklı içtihat üretilmesinin önünü kapattık. Çözümlerin sadece pratik değil ilkesel de olması lazım; direnmeyle direnme, karar düzeltmeyle karar düzeltme. Bir, işin bu yönü var; bir de, diyelim ki kabul ettik... Takdiriniz o, tartışın, ben sadece ön açıyorum. Bir de şu var: Biz yeni Usul Kanunu'nda karar düzeltmeyi kaldırdık, istinaf sistemi uygulamaya konduğu zaman karar düzeltme kalkıyor. Tasarının bu şekline göre örtülü bir karar düzeltmeyi öngörürsek Yargıtayın tüm hukuk dairelerinden karar düzeltme kalkacak, sadece üç daireden toplam direnme ve toplam karar düzeltme müessesesini koyacağız. Onun için, hiç olmazsa Yüksel'ciğim, geçici bir maddeyle bu şeyi... Askıda yürürlükten kalkma, "askıda ilga" onun teorideki adı. Geçici bir maddeyle, "İstinaf sistemi devreye girdiği zaman bu hüküm kendiliğinden yürürlükten kalkar." dememiz lazım. Benim noktalarımlarım bu.

Yargıtayımızın da dilekleri var, onları dinleyelim, Bakanımız da burada. Bunları nasıl tartışsanız tartışın, benim entelektüel ve Başkanınız olarak sorumluluğum var, yüksek Komisyonu aydınlattım, Sevgili Bakanıma bilgi verdim; takdir sizin.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Yargıtay Üyemizi de dinleyip öyle gideyim.

Buyurun.

YARGITAY ÜYESİ SALİH ÖZAYKUT – Bu sorun Yargıtaya şöyle geldi: Yargıtaydaki dairelerin yaklaşık yarısı, özellikle icra inkâr tazminatı uygulayan dairelerin yaklaşık yarısı asıl alacak üzerinden icra inkâr tazminatına hükmederken bir diğer yarısı asıl alacak artı işlemiş faiz üzerinden icra inkâr tazminatına hükmetme yolunu seçti. Böyle bir içtihat aykırılığı ortaya çıktı. Bunun üzerine iş Başkanlar Kuruluna geldi ve içtihadın aykırılığı, içtihadın giderilmesi prosedürü işledi.

BAŞKAN – İçtihadın birleştirilmesi prosedürü...

YARGITAY ÜYESİ SALİH ÖZAYKUT (Devamla) – Pardon, içtihadın birleştirilmesi prosedürü işledi.

Bildiğiniz gibi bu prosedür uzun bir prosedür. Bir üye raportör olarak görevlendiriliyor ve o üye raportör olarak görevlendirildikten sonra bir sene, bir buçuk sene bazen araştırma yapıyor. Bu süre içerisinde de o konudaki Yargıtaydaki tüm dosyaların o raportörden çıkacak ve sonuçta da büyük Genel Kuruldan çıkacak içtihadı beklemesi gerekiyor. Yargıtaydaki yaklaşık 500 bin hukuk dosyasının 300 bin tanesini ilgilendirdiğini düşünüyoruz. Bu büyük bir beklenti, büyük bir, işi yavaşlatma olacaktır. Yani şu anda içtihadı birleştirme prosedürü bu aşamada.

Biz o zaman Yargıtay olarak dedik ki: Bunu bir kanunla çözelim, asıl alacak üzerinden olabilir, asıl alacak artı işlemiş faiz üzerinden olabilir. Sorun sadece 67'nci maddede değil, diğer birkaç, üç beş tane daha maddeyi ilgilendiriyor. Dolayısıyla bunu örtülü olarak bırakmamız

durumunda o içtihat aykırılığı ortada kalmış olacak ve onun da raportöre havalesi durumunda yaklaşık üç yüz bin tane dosyayı bekletmiş olacağız en az bir sene, bir buçuk sene. Böyle bir problem var.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, şunu söyleyeyim: Yasa koyma yetkisi asal bir yetki. Yasama organının yüksek yargıda veya alt mahkemelerde gelişen problemlerin çözümünde norm üretirken bir defa müesseselere saygı duymak zorundadır, müesseselere saygı duyarız. Yargıtayın İcra İflas Kanunu’nda icra inkâr tazminatını yüzde 40’a çıkaran eğiliminden önce böyle bir problem yok. Zaten 67’nci maddede “takip talebi” diyor, “takip” diyor, esas o. “Alacağın miktarı” diyor, yüksek mahkemenin... Burada şu olabilir, biz Komisyonda şunu da yapabiliriz: “Takip talebi esas alınarak”, “takip talebi temel alınarak” da diyebilirsiniz Yüksel, sadece bir maddede yeter, yasama organının tercihi yeter. Yüksek mahkemenin geliştirdiği içtihadın veya içtihat aykırılığının kanundaki sarahat karşısında, tevhide içtihadı gerektirir hâli bile yok, o kendi yargısal sorunu. Ben bir tefsir normu koyarak yargısal sorunları çözemem. Bugün icra inkâr tazminatıyla ilgili bilimsel bir inceleme yaptırılabilir, burada bir problem yok. Bütün bilim adamları da, hocalar da burada. Bakın, ben, Baki Hoca’yla konuştum, Muhammet Bey’le konuştum, kendim inceledim, icra inkâr tazminatıyla ilgili bütün makaleleri okudum. Bir daire öyle dedi, öbür daire... İçtihatlar da önümde, onları da okumak istemiyorum. Yüksek mahkemenin, saygı duyarım, görüşüdür ama kanundaki sarahat karşısında delalet yoluyla ürettiği sorunların çözüm yerinin yüksek yasama organının olmadığını düşünüyorum ama illa “tafsilen” demek istiyorsanız “takip talebi esas alınarak” kaydı konabilir.

Saygılar sunuyorum arkadaşlar.

(Oturum Başkanlığına Sözcü Yılmaz Tunç geçti)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli misafirler; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Komisyon Başkanımızın Anayasa yazım çalışmaları, Başkan Vekilimizin de başka bir mazereti nedeniyle Sözcü olarak Komisyonu yönetme görevi bize düştü.

Genelî üzerindeki görüşmeleri tamamladık, şimdi maddelerine geçiyoruz.

1’inci maddeyi okutuyorum:

YARGI HİZMETLERİNİN ETKİNLEŞTİRİLMESİ AMACIYLA BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI VE BASIN YAYIN YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARA İLİŞKİN DAVA VE CEZALARIN ERTELENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 1 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekil de değiştirilmiştir.

“İcra daireleri:

MADDE 1- Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur.

Her icra dairesinde Adalet Bakanlığınca atanacak bir icra müdürü, yeteri kadar icra müdür yardımcısı, icra katibi ile adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları tarafından görevlendirilecek mübaşir ve hizmetli bulunur.

İcra müdür ve icra müdür yardımcıları, Adalet Bakanlığınca yaptırılacak yazılı sınav ve Adalet Bakanlığınca yapılacak sözlü sınav sonucuna göre atanırlar. İcra katipleri arasından Adalet Bakanlığınca yaptırılacak yazılı sınav ve Adalet Bakanlığınca yapılacak sözlü sınav sonucuna göre de icra müdür veya icra müdür yardımcılığı kadrolarına atama yapılabilir.

İcra katipliğine ilk defa atanacaklar, kamu görevlerine ilk defa atanacaklar için yapılacak merkezi sınavda başarılı olanlar arasından Adalet Bakanlığının bu konuda yetki vereceği adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları tarafından yapılacak uygulama ve sözlü sınav sonucuna göre; unvan değişikliği suretiyle atanacaklar ise uygulama ve sözlü sınav sonucuna göre atanırlar. Unvan değişikliği suretiyle icra katipliğine atanacaklar tahsis edilen kadronun yüzde ellisini geçemez.

İcra müdür ve icra müdür yardımcıları ile icra katiplerinin, yazılı sınav, sözlü sınav, görevlendirme, nakil, unvan değişikliği, görevde yükselme ve diğer hususları yönetmelikle düzenlenir.

İcra dairelerinde, gerektiğinde, Adalet Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunca zabıt katibi, mübaşir ve hizmetli görevlendirilir.

İcra müdürü, icra müdür yardımcısı veya icra katibinin herhangi bir nedenden dolayı yokluğu halinde görev ve yetkileri, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından görevlendirilecek yazı işleri müdürü veya zabıt katibi tarafından yerine getirilir.

Adalet Bakanlığı, icra dairelerini bir arada bulundurmaya ve aynı icra mahkemesine bağlamaya yetkilidir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi...

Dilek Hanım...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; burada öncelikle bu yapılacak sınavlarla, yazılı ve sözlü sınavlarla belli icra memurluklarına, kâtipliklerine eleman alınması konusunda sözlü sınavların her zaman için sorun yarattığını düşünüyoruz biz. Nasıl, yargıçlık sınavlarında sözlü sınavlar sadece kendi düşüncesine uygun insanların alımına yönelik yapıyorsa burada da aynı şekilde bir yandaş kayırmasının olabileceği ve gerçekten liyakat sahibi insanların bu görevlere getirilmeyebileceği düşüncesiyle bu “sözlü sınav” ibaresinin buradan çıkarılmasını talep ediyoruz çünkü şimdiye kadar çok kötü bir kullanım oldu.

Bunun yanında, “İcra müdür ve icra müdür yardımcısıyla kâtiplerin yazılı sınav, sözlü sınav, görevlendirme, nakil, unvan değişikliği, görevde yükselme ve diğer hususları yönetmelikle düzenlenir.” ibaresinin de yine Anayasa’mızın 128’inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı olduğunu düşünüyoruz. Burada 128/2’de “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri, diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.” denmektedir. “Kanunla düzenleneceği kesin olan bir olayda bu şekilde yönetmelikle bu düzenlemelerin yapılmak istenmesi Anayasa’ya aykırıdır.” düşüncemiz var. Bu nedenle bu “yönetmelikle düzenlenir” ibaresinin de buradan çıkarılmasını istiyoruz.

Tabii, diğer yandan, kadro ihdasına baktığımızda, ilk bu konuda tasarı metni geldiğinde, çok sayıda da kadro ihdas edildiği anlaşıyor. Bizim kaygımız, burada, kendi düşüncesine uygun, sadece yandaşı olabilecek insanlara çok sayıda bir kadro açılması düşüncesinin olduğunu düşünüyoruz.

Bu nedenle de hepsini birlikte değerlendirdiğimizde sözlü sınavın kaldırılmasını, ayrıca “yönetmelikle düzenlenir” ibaresinin de kaldırılmasını biz Komisyondan talep ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bülent Bey...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; bu 1’inci maddede, İcra İflas Kanunu’nun... Ben bir şeyi öğrenmek istiyorum, bilgilenecek açısından soruyorum: Yer yer “mülakat” ve “sözlü sınav” ifadeleri var. Hatta alt komisyona gelirken tasarıda “mülakat” denmiş, sonra alt komisyonda “sözlü sınav” diye değiştirilmiş. Bana bunu bilen bir arkadaşımız mülakat ve sözlü sınavın farkının ne olduğunu anlatırsa sevinirim.

Acaba şöyle bir şey mi var, bunu da sorayım: Şubat 2009’da bir Sayıştay denetçi yardımcılığı sınavı olmuştu, Danıştay iptal etmişti bunu. Orada sözlü sınavla alınma vardı. Danıştayın o zaman iptal gerekçesinde “Sözlü sınavda objektiflik kriterlerine uyulmamıştır. Görüntü kayıtları alınmamıştır.” gibi gerekçeler vardı. Kasım 2009’da Sayıştay Kanunu’nda bir değişiklik yapıldı ve “sözlü sınav” ifadesi çıkarıldı, yerine “mülakat” ifadesi kondu ve o Kanun değişikliğinde de “Mülakat sırasında kayıt alınması istenemez.” diye de bir hüküm kondu, Yasa’yla engellendi. Acaba bu mülakat ve sözlü sınav arasındaki ayrıma bunun için mi bu kadar önem veriliyor, ben bunu anlamadım. Bu konuda gerçekten bilgilenemeye ihtiyacım var, onun için soruyorum, bilen bir arkadaş anlatsın; bir.

İkincisi: Anayasa’ya aykırılık iddiasına katılıyorum, tekrar etmeyeceğim, Sayın Vekilimiz bu konuda ayrıntılı açıklama yaptı.

Bir başka konu var: Bakın, 1’inci maddede üçüncü fıkrada mülakattan bahsediyor yani icra kâtipleri arasından atanacak olanların mülakatla atanmasından bahsediyor. Beşinci fıkrada diğer atamalarda, doğrudan atamalarda sözlü sınavdan bahsediyor. Beşinci fıkrada yönetmelikle düzenleme

yetkisi verirken –Anayasa’ya aykırılık konusundaki itirazım saklı kalmak üzere- yönetmelikle düzenlemeden bahsederken burada da sözlü sınavdan bahsediyor, mülakattan bahsetmiyor. Şimdi, şunu merak ediyorum: Üçüncü fıkradaki, mülakata göre atamaların düzenlenmesi başka bir şekilde mi yapılmış, o niye yok burada? Alt komisyonda mülakatmış, çizilmiş -asıl tasarıda- “sözlü sınav” diye değiştirilmiş ama üçüncü fıkrada mülakat var. Yönetmelikle düzenleme yetkisinde mülakata ilişkin bir ifade de yok yani bir çelişki mi var?

BAŞKAN – Üçüncü fıkrada mülakatı ben göremedim, nerede var?

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Üçüncü fıkrada mülakattan bahsediyor ikinci cümle. İcra kâtipleri arasından yapılacak yazılı sınav Adalet Bakanlığınca mülakat sonucuna göre de...

BAŞKAN – Yok, yok, alt komisyon metninde yok ama.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Alt komisyon metni, hayır.

BAŞKAN – Alt komisyon metni bu, o değil.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Ama bugün dağıtılan bu bize.

BAŞKAN – O bilgi notu.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Bu yanlış mı?

BAŞKAN – Asıl resmî rapor bu.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Bir dakika, ona bakalım. Bu yanlış mı? Ona bakalım.

BAŞKAN – Size gönderilen, Komisyon üyelerine gönderilen bu alt komisyon raporu. Redaksiyondan önce yazılmış.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Bir yanlışlık var orada. Farklı, burada yok.

BAŞKAN – Bugün dosya hâlinde dağıtılanlar Adalet Bakanlığımızın hazırladığı bilgi notu ama asıl şunun üzerinden gidiyoruz biz, alt komisyon raporu bu. Alt komisyon raporunun üzerinden gidiyoruz, orada mülakat yok.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Sayın Başkan, o konuda uyarılsın da o zaman biz bunları doğru, esas alıyoruz...

BAŞKAN – Redaksiyondan önce bu bilgi notu hazırlanmış, o nedenle öyle bir farklılık var.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – O zaman tamam, bu problem yok ama neden mülakat, sözlü sınav, bu konuda bilgilenirsek memnun olurum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; saygıyla selamlıyorum.

Burada esas itibarıyla zaten mevcut hâlin kanuna geçirilmesinden ibaret bu. Şu anda da icra müdürleri yazılı ve sözlü sınavla mesleğe alınıyorlar. Yönetmelikte de zaten bu şekilde düzenleme var. Bunu kanunda açıkça tereddütlere yer vermemek için düzeltiyoruz. Yapılan işlem bundan ibaret.

Mülakat olarak tasarıda vardı, alt komisyon “yazılı ve sözlü sınav” şeklinde, herhâlde yanlış anlamayı gidermek için böyle bir düzeltme yapmış. Yerinde bir düzeltme diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Başka söz talebi yok.

Maddeyi oylayayım...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AVUKAT CELAL ÜLGEN – Sayın Başkan, ben varım efendim söz isteyen Türkiye Barolar Birliği adına.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AVUKAT CELAL ÜLGEN – Biz de yazılı ve sözlü sınav ve görevlendirme, nakil, unvan değişikliği, görevde yükselme ve diğer hususların yönetmelikle düzenlenmesinin Anayasa’nın 128’inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırılık oluşturacağı kanısındayız. Bu nedenle bu konunun dikkate alınması, kanunla görevlendirilmesi gereken bir konunun yönetmelikle görevlendirilmesinin ileride sorunlara yol açacağı kaygısını taşıdığımızı belirtmek isteriz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, biz, tasarı çalışmalarını sırasında her fıkra bir numara verdik yani ben önce yadırgamıştım bunu. Yani bizim bildiğimiz sistem bu sistem değil ama daha sonra dendi ki yani bütününde olmadığı için...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Tabii, tabii yasanın aslında böyle bir şey olmadığı için.

BAŞKAN – Şimdi, kanunun orijinalinde fıkra numaraları olmadığı için... O zaman, yeniden kanunu tümünden değiştirirsek ancak öyle olur, bu eski sisteme göre.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 2004 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"İcra ve iflas dairelerince verilen kararlar gerekçeli olarak tutanaklara yazılır."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 2004 sayılı Kanunun 8 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 8/a maddesi eklenmiştir.

"Elektronik işlemler

MADDE 8/a- İcra ve iflas dairelerince yapılacak her türlü icra ve iflas iş ve işlemlerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi kullanılır, her türlü veri, bilgi, belge ve karar, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla işlenir, kaydedilir ve saklanır.

Usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir. Güvenli elektronik imza, kanunlarda güvenli elektronik imza ile yapılamayacağı açıkça belirtilmiş olan işlemler dışında, elle atılan imza yerine kullanılabilir. Güvenli elektronik imzayla oluşturulan belge ve kararlarda, kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesi ve mühürleme işlemini öngören hükümler uygulanmaz.

Zorunlu nedenlerden dolayı fiziki olarak düzenlenen belge veya kararlar, yetkili kişilerce güvenli elektronik imzayla imzalanarak Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine aktarılır ve gerektiğinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir. Bu şekilde elektronik ortama aktarılarak ilgili birimlere iletilen belge ve kararların asılları, gönderen icra ve iflas dairesinde saklanır, ayrıca fiziki olarak gönderilmez. Ancak, belge veya kararın aslının incelenmesinin zorunlu olduğu hâller saklıdır.

Elektronik ortamdan fiziki örnek çıkartılması gereken hâllerde, icra müdürü veya görevlendirdiği personel tarafından belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek, imzalanır ve mühürlenir.

Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter.

Elektronik işlemlerin Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla yapılmasına dair usul esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Hocam uyardı şimdi de... Bu ikinci fıkrada, birinci cümlede "...elle atılan imza ile aynı ispat gücüne haizdir" yazılmış "ispat gücünü" olmalı diyor Hocam.

BAŞKAN – Redaksiyon çerçevesinde onu düzeltiyoruz.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Zaten tasarıda öyle olmuş galiba.

BAŞKAN – Dilek Hanım.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, Sayın Başkan, UYAP düzenlemesiyle ilgili böyle bir şey olunca, avukat arkadaşlardan çok ciddi şikâyetler oluyor "UYAP sistemiyle ulaştığımız tüm belgelerde ya da işte, trafik kayıtlarından tutun da diğer belgelere kadar pek çoğunda çok ciddi rakamlar alınıyor bizden. İşte, örneğin bir trafik kaydının getirilmesiyle ilgili 5 lira gibi rakamlar alınıyor." diye. Ben bu konuda bir dikkat çekmek istiyorum yani hem yargılamanın daha az masraflı

olması açısından hem de savunmanın ve iddianın kendilerini ispat edebilmesi açısından bu şekilde yargıyı sadece parayla ölçebilen bu türden uygulamaların ortadan kaldırılması ya da en aza indirilmesi gerekir düşüncesindeyim UYAP sistemi gelince. Onu söyleme gereğini hissettim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Tabii, Dilek Hanım'ın bahsettiği o ücretler noktasında avukatlardan da vatandaşlardan da serzenişler var. Tabii, bunun yönetmelikle herhâlde düzeltilmesi gerekecek, buraya yani kanuna değil de ücreti yönetmeliğe koyabiliriz.

Madde üzerinde başka söz talebi? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 2004 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Paranın ödenmesi ve değerli eşyanın muhafazası:

MADDE 9- İcra ve iflas dairelerine yapılacak her türlü nakdi ödeme, Adalet Bakanlığınca uygun görülecek bankalarda icra ve iflas dairesi adına açılan hesaba yapılır. Haciz sırasında, borçlu veya üçüncü kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk işgünü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere icra veya mahkeme kasalarında muhafaza edilir.

İcra ve iflas dairelerince yapılması gereken her türlü nakdi ödeme, ilgisinin gösterdiği banka hesabına aktarılmak üzere, icra müdürü tarafından resen bankaya verilecek talimat gereği yapılır. Talimat, paranın icra ve iflas dairesi hesabına yatırılmasını takip eden en geç üç işgünü sonuna kadar verilir.

İcra ve iflas daireleri aldıkları kıymetli evrak ve değerli şeyleri kasalarında, zorunlu hallerde ise kiralanacak banka kasalarında muhafaza ederler."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 2004 sayılı Kanunun 13/a maddesinin birinci fıkrasında yer alan ", diğer örneğinin ise en geç o ayın sonunda Adalet Bakanlığına gönderilmesi" ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Madde hakkında söz isteyen? Yok.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 2004 sayılı Kanunun 32 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yabancı devlet aleyhine başlatılan ilamlı icra takiplerine ilişkin icra emrinde uluslararası anlaşmalar saklı kalmak kaydıyla, borçlu devlete ait olan mallar hakkında cebri icra yapılabileceği hususu ayrıca ihtar edilir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 2004 sayılı Kanunun 42 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

“Yabancı devlet aleyhine ilamsız takip yoluna başvurulamaz.

Bu Kanunun üçüncü babında yer alan haciz yoluyla ilamsız takiplere başlanmadan önce, asıl alacak tutarı Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından onaltı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık en yüksek brüt asgari ücret tutarının iki katının altında ise alacaklı, borçlunun alacaklı tarafından bilinen adresine iadeli taahhütlü posta yoluyla meşruhatlı ödemeye davet yazısı göndermek zorundadır. Bu ödemeye davet yazısında;

1. Alacaklının adı soyadı, varsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, adresi,
2. Talebe konu alacak veya istenen teminatın Türk parasıyla tutarı ve faizli alacaklarda talep edilirse faizin miktarı ile işlemeye başladığı gün, alacak veya teminat yabancı para ise alacağın hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiği ve faizi,
3. Alacak, belge veya senede dayandırılıyor ise sureti, yoksa borcun sebebi,
4. Bu ödemeye davet yazısı için harcanan posta gideri,
5. Ödemenin yapılması istenen banka adı ile alacaklıya ait hesap numarası,
6. Tebliğ tarihinden itibaren yedi işgünü içinde (2) numaralı bent gereği belirlenen tutar ile ödemeye davet yazısı için harcanan posta giderinin ödenmesi gerektiği,
- 7) Yedi işgünü içinde (6) numaralı bent gereği ödenmesi gereken tutarın ödenmemesi hâlinde cebri icra yoluna başvurulacağı,

hususları bildirilir.

İcra dairesine yapılan başvuruda, yedi işgünü içinde ödeme yapılmadığının bildirilmesi veya ödemeye davet yazısının tebliğ edilemediğinin anlaşılması halinde icra takibine başlanabilir.”

HARUN TÜFEKÇİ (Konya) – Sayın Başkanım, burada bir önergemiz var.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Yılmaz Bey, burada yalnız 2 katı olayı yoktu.

BAŞKAN – Önerge hazırlanıyor şimdi, onu düzeltiyoruz “asgari ücret tutarında” diyoruz.

Söz talepleri var.

Ramazan Bey, buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, burada birinci fıkrada “Alacaklının adı soyadı” diye devam eden yere “kanuni temsilcisinin veya vekilinin adı” takip talebinde olduğu gibi davet yazısına da eklememizde ne mahzur var?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Vekili bilemiyoruz, vekili bilemediğimiz için.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şimdi, ben alacaklının avukatıyım, herhangi bir icra da başlatmamışsınız, vekil olmam şart değil ki mektup göndermek için. Yani davet yazısında takip talebinde olduğu gibi alacaklının kanuni temsilcisi varsa “varsa vekili” şeklinde ibarenin eklenmesini daha mantıklı buluyorum ben çünkü aşağıyla uyumlu hâle gelmesi lazım.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Olabilir tabii.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Diğer taraftan burada alacaklının kimlik bilgileri, davet yazısında kimlik numarası veya vergi kimlik numarası; bu, neye istinaden kondu, onu da öğrenmek istiyorum. Gerek var mı buna?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Şimdi, bu özellikle UYAP sisteminin işleyişi açısından...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yok davet yazısında, davet yazısı olduğu için UYAP sistemiyle alakası yok.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Adres sistemi...

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, siz not alın, şimdi, ben tek tek arkadaşlarımıza söz vereyim, hepsini birden cevaplayalım.

Teşekkür ederim Ramazan Bey.

Dilek Hanım, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, Sayın Başkanım, ben bu davet sisteminin pek çok sorunu hukukumuzda, takip hukukumuzda getireceğini düşünüyorum.

Şimdi, “İadeli taahhütlü posta yoluyla gönderilir.” deniyor. İadeli taahhütlü göndereceğiz. İçeriğinde ne olduğu nereden bilinecek? Başkaca bir şey gönderildi. Var mı bunun bir kaydı? Yok. Yani şimdi, işte, bunun tebliğ edildiği ve davet yazısının tebliği edildiği, ödemenin yapılmadığı vesaire bunları araştıracağız. Yani şimdi, burada alacaklıların da kötü niyeti söz konusu olabilir, borçluların da kötü niyeti söz konusu olabilir. Bunu bir de siz icra takibinin ön şartı olarak oraya koyarsanız yani pek çok itiraz olacaktır. Biz bunu niye yapıyoruz? İcra dairelerinin yükünü hafifletmek adına yapıyoruz ya da işte, az miktardaki alacaklar nedeniyle borçluların üzerine fazlaca

vekâlet ücreti, masraf, harç binmesin diye yapıyoruz, bu nedenle yapıyoruz ama şimdi, burada çok farklı sorunlar olacak. Diyecek ki adam: “Bana böyle bir tebligat gelmedi.” ya da “Bu gönderilen iadeli taahhütlü belgede böyle bir şey yoktu, boş gönderdi.” Bunları söyleyecek, o zaman işte, bunu ispat etmek o kadar zor olacak ki. İcra mahkemelerinin yükünü biz daha da arttıracamız.

Bunun yerine şöyle bir düzenleme yapılabilir mi acaba? Yani denilebilir ki, zaten bu 800 liraya kadar olan şeyde vekâlet ücretleri az yani işte, “Harç alınmaz” denebilir eğer mümkünse, harç miktarı azaltılabilir ya da işte, vekâlet ücreti miktarı da azaltılabilir. Ama bu, çok yeni sorunlar yaratacaktır. Şimdi, bir de alacaklıyı düşünün siz, “Alacaklının adı, adresi” biz, takip talebi düzenler gibi bir şey düzenlemesini istiyoruz. Pek çok insan bunu yapamayacaktır. Yine, işte, avukatlara gidecek, yine, belli anlamda masraflar yapacak. Yani biz takip hukukumuzda olmayan ve çok ciddi sorunlar yaratan böyle bir düzenleme getiriyoruz.

Bu nedenle eğer olacaksa da ille de olacaksa mutlaka noter kanalıyla tebligatı oraya koymamız lazım, başka türlü bunun içinden çıkamayız Sayın Başkan. Yani onu düşünüyorsanız o olsun, bu çıksın buradan, kim hakikaten bunu önerdiyse...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Dilek Hanım.

Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu hiçbir problemi çözmeyecek, sadece icra hukuk mahkemelerinin yükünü arttıracak. Her olayda, postayla tebligat yapıldı mı, yapılmadı mı, usulüne uygun mu değil mi? Biz, şimdi normal icra tebligatının bile usulsüz tebligattan dolayı gidiyoruz icra hukuk mahkemelerine dava açıyoruz. Yani bu gereksiz ihtilaf yaratmaktır, bu hiçbir işi hızlandırmaz, yükü azaltmaz, tam tersine, bakın, icra hukuk mahkemelerine yeni bir itiraz usulü getirmiş oluyoruz, hiçbir anlamı olmayan madde. Bugüne kadar uygulamada zaten -avukat arkadaşlar bilir- küçük meblağlılarda ya avukat kalkar telefon açar ya da adi postayla bir haber gönderir, iyi niyetli borçlu da gelir borcunu öder, bunun yaptırımı fiiliyatta var zaten, ödemezse gider bir sürü vekâlet ücreti vesaire ödemek zorunda kalır. Onun için bu maddeyi çıkaralım, bu maddenin zararı faydasından çok, bunu söyleyeceğim sadece.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ben de öncelikle iyi günler diliyorum.

Tabii, bütün arkadaşlarımin söylemiş olduğu kaygılara ben de katılıyorum. Hakikaten ispat sorunuyla karşı karşıya kalacaklar taraflar ve bu, sonuçta belki başka bir mekanizma, aynı anlamda özellikle tebliği, tebliğin içeriği, gönderilen evrakın içeriğiyle ilgili olarak bunu ihtilaf huzura geldiğinde bu ihtilafın çözülmesini kolaylaştıracak başka birtakım unsurlar ihtiva etmesi gerekir diye düşünüyorum. Bunu nasıl yapabiliriz, bence bu konuyu düşünmemiz gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Akgün, buyurun.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Değerli arkadaşlar, bu konu alt komisyonda da detaylı olarak tartışıldı. Aslında ben de benzeri endişeleri taşıyorum. Biz burada yargıyı hızlandıracakız derken yeni bir ihtilaf alanı aslında yaratıyoruz. Şimdi, alt komisyonda şu söylendi -Hocamız da burada- “Dünyanın hiçbir yerinde ilamsız takiple direkt borçlunun muhatap olduğu bir sistem yok.” Yani gerekçe olarak böyle söylendi. Bir taraftan da asgari ücretin altındaki alacaklar genelde, işte, telefondur, elektriktir, abone sözleşmesinden kaynaklanan alacaklar dolayısıyla borçluya bir fırsat verelim. Aynı zamanda da az önce ifade ettiğim gibi “Dünyanın hiçbir yerinde direkt ilamsız takiple borçlu hacizle karşı karşıya kalmıyor, sistemi böyle dengeleyelim.” dendi ama madde bu hâliyle yani bir ispat sorunu ortaya koyacak. Borçlu diyecek ki: “Arkadaş, bana bu gelmedi.” Tebligat alacaklının keyfine göre bir adrese gönderilmiş. Alacaklı deseydi ki “Benim adresimi -yani adrese dayalı nüfus kayıt sistemine de geçtiğimize göre- araştırırsaydı bulurdu.” gibi daha icra safhasının başında çok tartışmalara yol açacak bir müessese ikame ediyoruz. Burada ya bu meseleyi doğru bir esasa oturtmamız lazım veya kaldırmamız lazım. Benim düşüncem ya kaldıralım veya doğru bir esasa... Çünkü daha icra takibinin başında eğer bu ihtilaflar yargı konusu olursa yargıyı hızlandıracakız derken biz icra tetkik mercilerinde yeni itirazlara yol açacağız. Bu konuyu Hocamızdan da bir dinlese uygun olur düşüncesindeyim.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Aslında Sayın Başkan, bir de icra müdürü buraya gelse... Var mı burada icra müdürümüz?

RECEP ÖZEL (Isparta) – Var, var, icra müdürümüz burada.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Var ise bu pek çok konuyu daha rahat tartışacağız.

BAŞKAN – Sayın Ülgen...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AVUKAT CELAL ÜLGEN – Sayın Başkan, şimdi, alt komisyonda da bu madde görüşülürken özellikle şunlar ileri sürülmüştü: Turkcell ya da benzeri GSM şirketleri çok sayıda takip yaparak hem icra dairelerini engelliyorlardı hem de vekâlet ücretleri konusunda çok haksız bir uygulamaya neden oluyorlardı. Bu gerçekten önemli bir olgudur. Hatta öylesine yerler var ki avukatlar bu GSM şirketlerinin veya büyük, dev şirketlerin avukatlık işlemlerini ihaleyle alır duruma geldiler. Yani 100 liralık bir takip için eğer 150 lira avukatlık ücreti alıyorsanız tabii ki çok caziptir bu ve bu nedenle bunu nasıl önleyebiliriz diye düşünülmüyordu.

Şimdi, anladığım kadarıyla biz bunu bu şekilde düzenlediğimiz zaman birtakım eksiklikler ortaya çıkacak. Bu temadi eden alacaklarda da şirketler her defasında ihtar çekme durumunda kalacaklar. Acaba bunu, işte, abonelik sözleşmesi olanlara özgüleyebilir miyiz sadece ve abonelik sözleşmesi olanların da bir yıl içerisinde 2 defa ihtara muhatap olanlar için ayrıca ihtar gerekmez gibi

bir hüküm getirebilir miyiz? Bu konuyu hocalarımla beraber bir yeniden yazabilirsek sanırım sorunu çözmüş oluruz.

BAŞKAN – Hocam, buyurun.

DOÇ. DR. İBRAHİM ERCAN – Şimdi, alt komisyonda bunu çok uzun uzadıya tartışmıştık.

Önce şunu az etmek istiyorum: Bizim sistemimiz İsviçre sistemi dolayısıyla benzer bir sistem İsviçre hukukunda var yani İsviçre hukukunda da aynen bizde olduğu gibi -ufak tefek bazı farklı yönleri var- borçluya karşı ödeme davet yazısı gönderilmeden icra takibi yapılabilir. Alman hukukunda biraz daha farklı bir sistem var ama oradaki sistem tamamen farklı yani sadece bir yönüyle Alman hukukunu alıp da diğer yönleri almazsak o zaman sistemde bir hata yapmış oluruz. Önce bunu az etmek istiyorum.

İkinci olarak da biz hep şunu tartışmıştık: Acaba bu ödemeye davet yazısı icra takibine başlama konusunda bir engel olarak karşımıza çıkar mı? Öyle bir endişemiz vardı yani bu hâliyle bu yasallaşırsa uzun zaman icra takibine başlamadan kalmak durumuyla karşı karşıya kalabilir miyiz diye endişe etmiştik. Bu endişeleri bertaraf etmek için bazı öneriler gündeme gelmiş. Bir tanesi bu tebligat meselesi yani eskiden “borçlunun bilinen son adresi” diye bir kavram vardı. Peki, bu bilinen son adresi kavramı uygulamada çok tartışmalı, önce bunu bileceksiniz, oraya göndereceksiniz, orada olumsuz cevap geldikten sonra MERNİS adresine göndereceksiniz vesaire, ondan sonra ilan tebligat yapmanız lazım. Böyle şeyler olmaması için biraz da “borçlunun alacaklı tarafından bilinen adresi” dedik ama bu da tam olarak sorunu çözmiyor. Eğer bu kabul edilecek olursa şöyle kısaca bir iki öneri arz etmek istiyorum:

Birincisi: tebligatı kolaylaştırmak için eğer borçlu, sözleşmede mail adresi vermişse bence mail yoluyla da bu davet yazısının yapılabilmesi lazımdır, ilk önce.

İkinci olarak: Buradaki yedi günlük iş günü süresinin çok uzun olduğunu düşünüyorum. Daha önce beş iş günüydü, icra hukukunda yedi gün var, burada ise “yedi iş günü” diyor. Bu belki iki hafta, üç haftaya, dört haftaya uzayabilir eğer bayrama vesaire denk gelirse. O nedenle buradaki sürenin de azaltılması gerektiği kanaatini taşıyorum.

Bir de bir husus daha var, unutmadan onu da söyleyeyim: Şimdi, genelde, malumunuz uygulamada bunlar hep avukatlar yoluyla yapılıyor. Şimdi, böyle bir durum söz konusu olsa bile yine avukatlık bürolarına gidilecek, burada avukatlık ücreti alamayacaklar yani bunu yapmalarına rağmen avukatların ücret alabilmesi şansı söz konusu değil. Bu nedenle şöyle bir görüş ortaya çıkmıştı alt komisyonda: Acaba burada avukatlara normal ücretin daha altında bir ücret düşünülebilir mi? Örneğin ben bir liste çıkardım gelmeden önce. Mesela “200 TL’ye kadar alacak aslı kadar” diyor, “200 TL ile 1.668 TL’ye kadar 200 TL” diyor, ondan sonra kademeli ücret alınıyor. Örneğin 200

TL'ye kadar 200 TL değil de yüzde 40'ı, yüzde 30'u diye bir rakam öngörülse, böylelikle masraflar çok düşürülürse bir çözüm olabilir mi diye ben arz etmek istiyorum çünkü...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – İcra takibinden bahsediyorsunuz değil mi?

DOÇ. DR. İBRAHİM ERCAN – Hayır icra takibinde bahsetmiyorum. Ödeme davet yazısını kabul edecek olursak...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Kabul edildi.

DOÇ. DR. İBRAHİM ERCAN – Hayır, kabul edilmedi, biz onu tartıştık alt komisyonda ama gelmedi buraya. Bu nedenle mesela...

BAŞKAN – Arkadaşlar, hocamızı dinleyelim, diğer hocamıza da söz vereceğim.

Buyurun.

DOÇ. DR. İBRAHİM ERCAN – Evet, böylelikle en azından biraz da olsa mahzurlarını indirmiş oluruz, değilse avukatlar bunu yapacakları için, ücret de alamayacakları için başka türlü sorunlarla karşı karşıya kalabiliriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Hocam.

Murat Hocam, buyurun.

DOÇ. DR. MURAT ATALI – Teşekkür ederim Saygıdeğer Başkanım.

Ben de Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Ben bu maddeye ilişkin görüşlerimi alt komisyon toplantısında da arz etmeye çalışmıştım. Ben bu maddenin cebri icra sistemimize yabancı olduğunu, pek çok soruna sebebiyet vereceğini o zaman da izah etmeye çalışmıştım kendimce. Onların tamamını tekrarlamayacağım ama özellikle tebligattan ve tebligatın içeriğinden kaynaklanacak olan sorunlar vardır, bunlara işaret edildi. Maddede “bilinen adresine” deniyor, bu abonelik sözleşmelerinde, özellikle telekomünikasyonla ilgili abonelik sözleşmelerinde çoğu zaman adresler gerçek adres olmuyor. Abonelik sözleşmesinde yazılan adresin yanında avukat diğer adresini, gerçek adresini farklı yöntemlerle araştırıp, bulup onlara tebligat çıkarıyor cebri takip sırasında.

Şimdi, böyle bir durumda, eğer bir başka adresine çıkarılmışsa tebligat “Benim hâlbuki abonelik sözleşmemde bakın, bu adres yazıyordu, buna çıkarılmalıydı.” denilip yeni bir, icra iflas hukuku 16 ve devamı anlamında, şikâyet sebebi icra mahkemeleri için ekstra bir iş ortaya çıkacaktır.

Bunun dışında, bu maddeyle dolaylı şekilde yaptığımız bir husus daha vardır, o da söz konusu alacaklar için ihtiyati haczi imkânsız kılıyoruz çünkü ihtiyati haciz kararı alındıktan itibaren 264'üncü maddeye göre bir hafta içerisinde takibe girişilmesi veya dava açılması gerekir. Ancak söz konusu alacak için takibe girişmezden önce bu ödemeye davet yapacaksanız icra takibinde bulunamazsınız

demektir. Bu durumda ancak ihtiyati haczi muhafaza edebilmek için dava açmanız gerekir, bu ekstra bir dava anlamına gelecek veyahut da ihtiyati hacizden vazgeçmiş olacaksınız.

İbrahim Hoca'nın söylediklerine katılıyorum. Madde illa muhafaza edilecekse mutlaka bu değişikliklerin özellikle avukatla takip edilen, bu ödeme davet yazısının avukatla yapıldığı durumlarda avukata mutlaka bir vekâlet ücreti takdir edilmesi lazım. Avukat nihayet müvekkilinden ve yasal vekâlet ücretinden bütün masraflarını karşılayan ve gelirini temin eden serbest meslek erbabı kamu hizmeti gören bir kişidir. Bütün bunların da dikkate alınması gerekir.

Ben müessesenin gerekli olmadığını düşünüyorum. Mutlaka bir düzenleme yapılması gerekiyorsa o zaman şunu söylemiştim: Söz konusu asgari ücretin altındaki takipler için devlet harcından vazgeçsin, avukatın da alacağı vekâlet ücretinin yarısı kendisine verilsin ama mevcut sistemin bünyesi bozulmasın. Benim âcizane teklifim, kanaatim budur.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi, birtakım endişeler var; iadeli taahhütlü mektubun ispatı, vekâlet ücreti avukatla takip edilmişse, bir de Ramazan Bey'in söylediği alacaklının temsilcisi meselesi.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Şimdi, Sayın Başkanım, söylenen şeylerin hepsi birtakım kaygılardan kaynaklanıyor, bunların bir kısmının yersiz olduğunu düşünüyoruz, bir kısmını da bilerek tercih ettiğimizi söylüyoruz çünkü ortada bir sorun var; 1 milyon, 2 milyondan fazla dosya; hâlbuki siz onu fark etmeniz, çoğunlukla duysanız, bildirilse ödeyecekseniz çünkü esas itibarıyla sorun elektrik, su, telefon gibi çok küçük alacaklardan kaynaklanmakta. O yüzden biz asgari ücreti esas almıştık, alt komisyon bunu 2 katına çıkarmış, şimdi 1 katına indirilsin diye önerge veriyoruz. O yüzden miktarı yüksek tutmadık burada. Asgari ücreti de belli ve bilinebilir bir rakam olsun diye koyduk. Amacımız çok düşük alacaklar için insanlar çok daha fazla masraf ödemesinler ve ödeme emri gönderiliyor pozisyonuna düşmesinler.

Bu konuda herkesin yaşadığı örnekler vardır. Burada, takip öncesi bir aşama var, takibe henüz başlanmamış. Tebligat Kanunu hükümleri uygulanmayacak, sadece bir ödemeye davet yapılacak ve bu nedenle de bunun iadeli taahhütlü mektupla yapılabilmesi için bir düzenleme getirildi. Ayrıca alt komisyonda eklenen fıkrayla sorun biraz daha belki giderildi. O icra dairesine yapılan başvuruda yedi iş günü içinde ödeme yapılmadığının bildirilmesi veya ödemeye davet yazısının tebliğ edilmediğinin anlaşılması hâlinde icra takibine başlanabilir diyerek muğlak durum biraz daha giderildi. İspat sorunu burada yaşanmayacağını düşünüyoruz.

Diğer bir taraftan da esas itibarıyla, Avrupa ve Amerika'da bu tip sorunlar çok yaşanmıyor çünkü elektrik, su, gaz, telefon gibi şeyler daha çok kartlı sistem, benzeri sistemlerle uygulanıyor, insanlar bunun borçlusu konumuna gelmiyorlar. Bizim asıl amacımız belki bir taraftan da bu işi yapan kurumların kendilerinin bu duruma hiç düşmeyecek, alacak takibi yoluna gitmeyecek konuma gelmelerini sağlamak. Şu anda gazda, suda bunu yapıyorlar, bunu hepsine yayabilirler ve dolayısıyla bu sorun aslında hiç doğmaz da.

Şunu da söyleyeyim son olarak: 100 liralık bir alacakta ilk masraf 27,80; tahsilat 3,46; vekâlet ücreti 100 lira yani yarısını bile alsak, 100 liralık bir faturanız 231 liraya denk geliyor ödemeye davet yazısını alıp ödediğiniz anda, hâl buki takibe geçilmiş olsa bu 100 liralık alacak 519 liraya ulaşıyor, dolayısıyla amacımız bu masrafları ortadan kaldırmak. Doğru, vekâlet ücretinde bir sorun var ama amaç zaten ille de bunun hep avukatlar aracılığıyla yapılması değil bu GSM, elektrik, su gibi şirketleri çıkardığımızda vatandaşın aslında bunu avukatla takip etmek gibi çok ciddi bir uğraşı olacağını düşünmüyorum ben, çok basit formlarla bu takip yapılabilir diye düşünüyorum. Kurumsal olarak düşünmeyip taraflar arasındaki dengeyi düşündüğümüzde borçlu konumdaki insanın düşeceği durum, ödeyeceği masrafı dikkate aldığımızda biz böyle bir çözüm yolu öngördük. Islaha muhtaç hususlar varsa tabii ki önerilebilir ama müessesenin kaldırılmasının doğru olmayacağını düşünüyoruz efendim.

BAŞKAN – Şimdi, Genel Müdürümüzden sonra arkadaşlarımızın endişeleri hâlâ devam ediyor, söz talepleri var.

İsterseniz bu maddeyi atıye bırakalım, üzerinde bir çalışalım, mahzurlarını...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkan, bir şey önereceğim ben o belki şey olabilir.

BAŞKAN – Buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, ben, ikinci kez konuşan Hocamızın görüşlerine katılıyorum. Yani yeni, problemlili bir kurum ihdas etmek yerine, bir sistem ihdas etmek yerine devlet harcından, avukat vekâlet ücretinden vazgeçebilir kısmen de olsa. Örneğin, biz ne yapıyoruz? İtiraz süreci içinde ödenen vekâlet ücretleri 3/2 alınmıyor muydu? Şimdi bu türden, işte, asgari ücretin altındaki bu alacaklarda ne yaparız? “1/4’ü alınır vekâlet ücretinin de itiraz süresi içinde ödendiği takdirde.” deriz. Bu şekilde böyle bir düzenleme yapabiliriz. Yani hani kötüye kullanımları da engellemek istiyoruz. Ben onu biliyorum uygulamadan da. Yani arkadaşlarımız bazı alacakları bölerek bile icra takibi yapabiliyorlar, bunu hepimiz biliyoruz. Yani alacaklı ve borçlunun çıkarlarını korumamız lazım. Yani bu konuda yeni bir sistem icat etmeden eski sistemi biraz düzenleyerek... Harcı düşürelim, vekâlet ücretini düşürelim, bu çerçevede işlem yapalım derim ben.

BAŞKAN – Sağ olun.

Hakan Bey, buyurun.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Şimdi, gerçekten de Sayın Müdürümün açıklamalarına rağmen buradaki kaygıların pek giderildiği kanaatinde değilim.

Şimdi, zaten mevcut uygulamada, özellikle abonelik ile ilgili alacaklardan doğan takiplerden önce avukat arkadaşlar, bazen muhasebe müdürleri, bazen alacaklının kendisi böyle bir mektubu gönderiyor. Hatta, avukat arkadaşlar bunu yaptığı zaman barolar haklarında disiplin kovuşturması da başlatıyorlar. Şimdi, böyle bir durum var. Öncelikle bu konudaki kişinin kendisinin ihtiyarına bağlı olarak yapabileceği bu işlemi engelleyen diğer mekanizmaları, örneğin baronun inisiyatifi veya sair mekanizmaları ortadan kaldırmakta fayda var, bu birincisi, eğer gerçekten pragmatik yaklaşacak olursak.

İkinci konu, abonelik sözleşmelerinden -sabaha Sayın Bakanımız da izah ettiler, arz ettiler- kaynaklanan icra takiplerinin yüzde 40'a tekabül ettiğini söylediler. Şöyle bir durum var: Bunu abonelik sözleşmelerine –Baro Birliği Temsilcisi de söyledi- münhasır kılmak suretiyle oradaki sözleşmelerde adres kişinin kendisi tarafından belirtilmiş olduğu için sözleşmeye dercedilecek maddeyle herhangi bir şekilde yazılı olarak adresini değiştirdiğini bildirmedeği hâlde, o adrese gönderilecek tebligatın da geçerli bir tebligat olduğunu yazdırmaları suretiyle bu imkân getirilebilir. Bu şekilde kaygılar giderilebilir diye düşünüyorum.

Onun dışında bir şey daha, yani şimdi sesli düşünmek istiyorum: Bu sadece alacaklının kendisi veya temsilcisiyle değil de avukat vasıtasıyla yapılsın. Tebliğ memuruna, avukatın, tebliğ memurunu kullanmak suretiyle -Tebliğat Kanunu'nda yapılacak değişikle- bunu yapabilir. O zaman ispat...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Avukata bir para yok ki burada.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – O zaman alacak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, burada, bakın, abone sözleşmelerinden kaynaklanan, özellikle telefon, doğal gaz, vesaire, elektrik tüketiminden, faturalarından kaynaklanan takiplere dayanarak bunun getirildiği esas olarak söyleniyor.

Şimdi, arkadaşlar, hepimiz şunu biliyoruz: Telefon parasını, ikinci fatura, üçüncü fatura ödemediği zaman, eğer hatlı telefonsa telefon kesiliyor, elektrik faturasıysa elektriği kesiliyor. Yani takibe gelinceye kadar bunun bayağı ciddi bir safhası oluyor. Yani sanki birinci fatura ödenmeyince hemen avukatlar geliyor, icra takibi yapıyormuş gibi bir algı var. Böyle bir şey yok, ben hiçbir yerde görmedim. Bu borcu ödemeyen, en az altı ay, yedi ay ödemedikten sonra bu takipler başlıyor. Bir de şöyle düşünelim: Telefonu kullanıyorsa ödesin borcunu, ödemiyeceği icra takibine maruz kalsın. Yani

bu sistem... Biraz önce sevgili hocalarım güzel bir şey söyledi, her ikisi de. Yani başka yerde başka bir sistem olabilir ama yarısını bir ülkenin sisteminden yarısını başka bir ülkenin sisteminden alıp da yamalı bohça gibi bir şey yapmayalım, bunun uygulamada çok ciddi problemi olur.

Bakın, tebligatı ne kadar düzenlemeye çalışırsanız çalışın, Tebligat Kanunu'na uygun mu, Tebligat Kanunu hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağını istediğimiz kadar biz tartışalım, yarın uygulamada usulsüz tebligat itirazları gelecek ve ihtilafı biz yaratacağız. Bunun tamamen çıkarılmasını teklif ediyorum, sistemi bozacağız yoksa.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Son olarak, buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) - Değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Genel Müdürümün söylediği tereddütleri giderme babında öyle bir haksızlık varsa tüketici hakem heyetlerine de müracaat edebiliyorsun zaten. Tüketici hakem heyetlerine müracaat ettiği zaman, itiraz haklı olduğu zaman bu sefer ispat külfetle yer değişiyor. Dolayısıyla tüketici hakem heyetinin de oradaki bir inisiyatifini biz elinden almış olacağız bu şekilde. Dolayısıyla, bunun şu an öngöremediğimiz bazı sıkıntılara da neden olacağından dolayı bizim bir önergemiz var, işleme konmasını ve oylanmasını talep ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Ramazan Bey.

Recep Bey...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Efendim, ben de Bülent Bey'in görüşüne artı bir şey katmak istiyorum. Şimdi, elektrik borçları ya da İnternet borçları, telefon borçlarında borçlardan zaten hizmet kesilmesiyle haberdar oluyorlar. Sadece buradaki sıkıntı şu: Bazı kampanyalar oluyor ya da iki yıl müddetle zorunlu abone sözleşmesi yapıyorlar. Erken iptal ettirdiği zaman aradaki fark ya da başka indirimlerden kaynaklanan, faturalardan kaynaklı çok sıkıntılar buradan yaşanıyor. Onu GSM şirketi ya da bunlar, Telekomünikasyon Üst Kurulu bunlara bir düzenleme getirir, o sıkıntı ortadan kalkmış olur. Burada onun önüne geçmeye çalışmak da pek mantıklı değil diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, 7'nci maddeyle ilgili tereddütler gitmedi, bunu geleceğe bırakıyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, yani bunu konuşalım. Eğer arkadaşlarımızı ikna edecek bir noktaya gelirse maddeyi tekrar görüşürüz.

8'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 2004 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Takip talebi icra dairesine yazılı veya sözlü olarak ya da elektronik ortamda yapılır."

"1. Alacaklının ve varsa kanuni temsilcisinin ve vekilinin adı, soyadı; alacaklı veya vekili adına ödemenin yapılacağı banka adı ile hesap bilgileri; varsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası

veya vergi kimlik numarası; şöhret ve yerleşim yeri; alacaklı yabancı memlekette oturuyorsa Türkiye'de göstereceği yerleşim yeri (Yerleşim yeri gösteremezse icra dairesinin bulunduğu yer yerleşim yeri sayılır.);

2. Borçlunun ve varsa kanuni temsilcisinin adı, soyadı, alacaklı tarafından biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, şöhret ve yerleşim yeri;

Bir terekeye karşı yapılan taleplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçılarının adı, soyadı, biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, şöhret ve yerleşim yerleri;"

"Bu Kanunun 42 nci maddesinin üçüncü ve devamı fıkralarında düzenlenen ödemeye davet yazısıyla ilgili bilgi ve belgelerin, takip talebi anında icra dairesine tevdi zorunludur."

BAŞKAN – 8'inci maddede söz talebi? Yok.

Bunu da bırakıyoruz, oylamıyoruz.

9'uncu maddeye geçiyoruz, 8'i de ileriye bıraktık.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 2004 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İcra müdürü takip talebinin bu Kanunda öngörülen şartları içerdiğine karar verirse ödeme emri düzenler. Talebin kabul edilmemesi halinde verilen karar tutanağa yazılır."

"1. Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, 58 inci maddeye göre takip talebine yazılması lazım gelen kayıtları,

2. Borcun ve masrafların yedi gün içinde icra dairesine ait ödeme emrinde yazılı olan banka hesabına ödenmesi, borç teminat verilmesi mükellefiyeti ise teminatın bu süre içinde gösterilmesi ihtarını,"

BAŞKAN – Dilek Hanım, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkan, burada da şöyle bir sorun olabileceğini düşünüyorum ben: Şimdi, gönderilen ödeme emrinde yazılı olan banka hesabına borcun ödenmesi deniyor. Şimdi, biliyorsunuz, hepimizin bu başına gelmiştir. Orada alacak miktarı yazılır ama o alacak miktarından sonra bir de onun üzerine harç, vekâlet ücreti, masraflar, bunların eklenmesi gerekmektedir ama borçlular o rakamı öderler, ondan sonra da "Ben borcumu ödedim." derler ve çok ciddi sorunlar yaşanır.

Şimdi, biz gönderdiğimiz bu ödeme emrinde, eğer "İcra dairesinin şu sayılı hesabına ödeyin." dediğimizde ve ayrıntılı sonuç, nihai borcu bildirmediğimizde çok ciddi sorunlar çıkacaktır. İşte, icra müdürüne de saldırı olacaktır, avukata da saldırı olacaktır, "İkinci kez benden para alınıyor." denecektir. Eğer bu şekilde olarsa yani banka hesabına ödenmesi öneriliyorsa -pek çok kurum ve

bankalar yapıyorlar bunu- nihai hesap şudur diye alt tarafta bir borç özeti çıkar, öyle bir borç özeti şartını getirmemiz lazım ya da bu banka hesabına ödeme şeyini, icranın banka hesabına ödeme şeyini kaldırmamız lazım. Buradan böyle bir sorun çıkabilir diye düşünüyorum ben. Çünkü baktım ileride de yani işte borç özeti'nin tümüyle verilmesi gibi bir düzenleme de göremedim ben, yanılıyorsam söylesin arkadaşlar. Ama burada ciddi bir sorun olabilir diye düşünüyorum. Bu yönüyle bakalım bu maddeye diye düşünüyorum.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Hocalarımız, bu teknik olarak nasıl düzenlenebilir, bence Yılmaz Bey söylesinler çünkü bu alt komisyonda da tartışıldı. Vatandaşın icra dairesine gidip ondan sonra bankaya gitmesi gibi bir yükümlülük getirecek. Bunu uygulamayanlarda da alacağın tam olarak kapanmaması gibi bir durum doğacak, takibin. İcra hukuku hocalarımız yani bu ikisini telif edecek yani buradaki, uygulamadaki bu eksikliği giderecek düzenleme nasıl gerçekleştirilebilir, bunu bize açıklayabilirlerse...

Yani bankaya ödenmesi güzel bir uygulama ama borç miktarını tam olarak bilmeden bankaya gidip yatırdığında ikinci bir sorun çıkacak, onu nasıl aşabiliriz?

BAŞKAN – Recep Bey...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Şimdi, bununla ilgili icra müdürlerimiz buna cevap verirler, endişeyi gidermek anlamında.

Şimdi, bankaya yatırılacak... Bankanın şeyiyle UYAP'ın birleştirebiliyor muyuz? Yani bankaya gittiği zaman banka görevlisi UYAP'taki o dosya yekûnunu görebilir mi? Dosya borcunu görebilir mi yani sistem anlamında? Mesela, telefon borcunu gittiğiniz zaman görüyor.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Ama hesap etmesi lazım.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hesap ediyor artık, otomatik olarak hesap ediyor, UYAP hesap ediyor.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, bu borç miktarıyla ilgili zaten ödeme emrindeki miktar, tabii yekûnu, ferîleriyle beraber en son miktar noktasında tereddütleri var arkadaşların.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Şimdi şöyle: Bankaların görmesine ilişkin bir düzenleme yok şu anda, öyle bir imkân yok. Ödeme emrinde yazılı miktarı ödediğinde, aslında üstüne düşeni yapmış olacak ama ondan sonraki doğan...

Madde şöyle: “Borcun ve masrafların yedi gün içinde icra dairesine ait ödeme emrinde yazılı olan banka hesabına ödenmesi. “

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Masraflar, borç...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Efendim, “Borcun ve masrafların” diyor zaten.

BAŞKAN – Borcun içinde vekâlet ücreti de var, hepsi var.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Tabii ki hepsi var.

BAŞKAN – O zaman borcu ve masrafları...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım, icra takibi yapan bütün arkadaşlarımız bilirler, faiz işte yazılır onlar. Ondan sonra denir ki: “İşleyecek faizi, vekâlet ücreti ve harcı, vesair masraflarıyla birlikte ödenmesi.” Onlar rakamsal olarak belli değildir yani belli olmayınca işte orada sorun çıkar. Şimdi uygulamada... “İcra müdürümüz var mı?” derken bunun için soruyorum ben.

BAŞKAN – Arkadaşlar, burada alacak ve masraflar demiyor, borç. Borcun içinde borcun faizi de var, vekâlet ücreti de var.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Vekâlet ücreti yok.

BAŞKAN – Hocam, vekâlet ücretini kapsıyor mu Murat Hocam? Borcu ve masrafları vekâlet ücretini kapsıyor mu?

DOÇ. DR. MURAT ATALI – Masraflar, yargılama giderleri deniliyor. Dolayısıyla yargılama giderleri içerisinde vekâlet ücreti vardır. Bu nedenle, burada ancak şöyle bir çözüm düşünülebilir, onu daha önce alt komisyonda tartışmıştık: Önce icra dairesine gelecek, icra müdürü ona ne kadar para yatırması gerektiğine ilişkin bir pusula verecek. O pusulayla birlikte bankaya gidip parayı yatırması gerekiyor.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Vatandaş gidip bankaya o gelen rakamı öderse, ondan sonra takip kapanmamış olacak.

DOÇ. DR. MURAT ATALI – Doğru söylüyorsunuz çünkü orada “masrafları” kelimesi yazdığı için kapanmamış olacak. Önce icra dairesine gitmesi lazım, başka türlü olmaz.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ödeme emrine ilişkin maddeye bir düzenleme yapıp, icra dairesi ödeme emri düzenlerken yeni bilgisayar sistemlerinde şu tarihte öderseniz şu kadar diye hesap tablosuyla gidiyor ya ödeme emrini hesap tablosunu içerecek şekilde düzenlemezsek bu sistemi çözemeyiz.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Değerli arkadaşlar, burada Bülent Bey’in söylediği gibi, Sayın Hocam, icra takibi açılırken takip talebinde, icra emrinde ya da ödeme emrinde “Asıl alacak, asıl alacağa yürütülecek faiz ve masraflarıyla birlikte tahsili ya da ödenmesi.” şeklinde bir ibare yer alır. Şimdi, bu ibareyi açabilirsek biz icra emrinde ya da ödeme emrinde bu meseleyi -biraz önce Bülent Bey’in dediği gibi, zaten otomatik icra programları da var- çözeriz. Biz karşı tarafa, borçluya tebliğ etmiş olduğumuz borç miktarını belirten ödeme emrinde ya da icra emrinde miktar sadece asıl alacak ve o güne kadar, takip tarihine kadar işlemiş faizi kapsıyor. Eğer varsa inkâr tazminatı vesair ferîler, kanunda, kararda yer alan borçlar, belirtilen borçlar onlar yer alır, onun dışındakiler yer

almıyor. Burada vekâlet ücreti, bunun dâhil edilmesi gerekiyor. O tarihe kadar yapılmış olan masrafların dâhil edilmesi, işleyecek faizin dâhil edilmesi ve harcın dâhil edilmesi gerekiyor. Dolayısıyla, ne öderse ödesin eksik ödeme yapmış olacak ve alacaklıyla borçluyu her aşamada karşı karşıya getirecek, ikinci sefer para alınıyormuş gibi bir sonuç meydana gelecek. Gönderilen ödeme emri veya icra emrinin bu ayrıntıyı içeriyor olması, en azından takip tarihine kadar olan kısımla faiz hariç bütün meseleyi halledecek çünkü hepsi takip talebi üzerinden hesaplanıyor, harç, vekâlet ücreti, masraflar. Bunun dışında sadece faiz kalacak, onu da çoğu zaman halletme imkânı olabilir.

BAŞKAN – Hakan Bey...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Aslında çok farklı şeyleri söylemiyor bütün arkadaşlarım çünkü bütün arkadaşlarım avukatlık müessesesinden geliyorlar. Hakikaten yani seri takip yapan birçok avukat arkadaşım bu handikabı yaşamıştır. Kişiye ödeme emri tebliğ edildikten itibaren yedi gün içerisinde kişi icra dairesine dahi gittiği hâlde, bırakın bankaya, icra dairesine dahi gittiği hâlde takip tutarını yatırıyor ve borçtan kurtulduğunu düşünüyor. Sonra siz ya muhtıra gönderdiğinizde veyahut bir şekilde onunla irtibat kurup “Bu kadar daha borcunuz var.” dendiğinde, orada işte bir şey oluyor. Borçlunun bir tepkisiyle, bir ödememe direnciyle, farklı birtakım alternatifleriyle karşı karşıya kalıyor avukat arkadaşlar ve icra daireleri. Bu da hem alacaklı bakımından hem icra dairesi bakımından hem de avukat arkadaşlarımız bakımından ilave bir külfet teşkil ediyor. Dolayısıyla burada hem adalet duygusunu rencide edecek bu kabil bir düzenlemenin önüne geçmek adına -ben arkadaşlarıma katılıyorum- ödeme emrine, yedi gün içerisinde ödediği takdirde ödemesi gereken toplam tutarı ihtar etmekte ve bildirmekte fayda var. Artık bunu birçok avukat arkadaş takip programlarıyla zaten yapıyorlar, fiiliyatta bu var. Bunu hukuken de maddeye dercetmiş oluruz, bir kolaylık getiririz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Dilek Hanım, siz...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım, şimdi burada olması gereken şey şu: Yani, tamam, vekâlet ücretini belirlersiniz, harcı belirlersiniz ama faiz bir günlük, iki günlük bile faizler çok önem arz eder biliyorsunuz. Aslında burada adalet müfettişi bir arkadaşımız da olsaydı bu olayı anlayabilirdi, algılayabilirdi. Şimdi, yani bir kere bu “ödeme emrinde yazılı olan banka hesabına ödeme” ibaresini çıkarmamız lazım. Tamam, yani icra müdürlüğü para almasın, gelsin borçlu, hesabını yapsın, götürsün, o banka hesabına yatırsın. Şimdi siz gönderirsiniz onu, tebligat geç olduğu takdirde faiz işlemeye devam eder, yine orada kapanmamış bir rakam kalır. Yani bu icra müdürlüğünün banka hesabını oraya yazmayalım, gelsin borçlu hesap ettirsin, o gün... Yani icra müdürlüğünün icra dairesinde para alma olanağını kısıalım, madem parayla irtibatını sağlamayacağız, bankaya yatırsın. Yani bu başka türlü çözülmez. Mutlaka faiz konusunda sorun çıkar, hepimiz bunu

biliyoruz işte. Yani az olsa icra müdürü kendisi için sorun, çok olsa yine teftiş sırasında sorun yaşar, çok ciddi sorunlar yaşanır bundan dolayı.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Dilek Hanım, bir şey soralım. Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, Yüksel Bey, biz şunu yapamıyor muyuz? Yani siz neticede sözleşmeli bankayla çalışmayacak mısınız? Yani o bankaya yatırmaya gittiğinde, hesap özetini icra dairesini otomatikman karşıda gösterecek bir altyapı kuramaz mısınız siz?

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım, aslında söylenen şeyler yapılabilecek durumda. Şu anda dediğiniz gibi bir sistem yok. Burada Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığından arkadaş var. Yani böyle bir sistem kurulabilir, dediğiniz doğru. Ayrıca icra müdürümüz var burada, kendisi Ankara İcra Müdürüdür, biraz önce ona da sordum ben. Şu anda sistemde de zaten davet gittiğinde şahıs icra dairesine gidiyor, borcunu hesaplatıyor ve orada ödüyor. Biraz önce Dilek Hanım'ın dediği gibi, gene bu sistemde de kişi daireye gelip son borcunu ödeyip onu gidip bankaya yatırabilir. Sistem böyle işleyecektir şu andaki düzenlememize göre de. Ama bankanın görmesine ilişkin bir çalışma yapmak gerekiyor, bu mümkün, o olabilir.

BAŞKAN – İcra Müdürümüze bir soralım.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Şöyle yazabilir miyiz bunu?

BAŞKAN – Ne yazalım?

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Yani icra dairesine ait ödeme emrinde yazılı olan ve ödeme günü itibarıyla icra dairesince hesaplanacak şu miktarın bankaya yatırılması dediğimizde...

Şimdi burada diyoruz ya “Ödeme emrinde yazılı olan banka hesabına ödenmesi.” “Ödeme emrinde yazılı olan ve ödeme günü itibarıyla icra dairesince hesaplanacak borç, işte masrafları bankaya ödemesi” diye yazdığımızda, aynı zamanda icra dairesine gitme ihtarını da içermiş olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Yani icra dairesine yine gitmek mecburiyetinde kalacak.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Gidecek zaten, başka yolu yok.

BAŞKAN – İcra müdürümüze bir söz verelim, uygulamayla alakalı.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ –Affedersiniz Başkanım, ben bırakacağım sözü.

Ödeme emrindeki miktarı ödediğinde temerrüde düşmekten kurtulacak yalnız, gitmeden ödese bile. Ama doğrusu gidip tamamını hesaplattırıp bankaya yatırması, dediğiniz doğru.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Genel Müdürüm, avukatla, icra müdürüyle borçlunun karşı karşıya gelmesi çok ciddi sorunlar...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ - O UYAP vasıtasıyla çözülebilir, o dediğiniz...

BAŞKAN – Arkadaşlar, hepimizin uygulamada karşılaştığı sorunlar. Yani ödeme emrindeki son rakamdan sonra borçluyla muhatap olduğumuzda bir sürü rakam çıkıyor.

Şimdi, İcra Müdürümüze soralım: Yani banka eksik kalacak bu hâliyle çıkarsa yasa.

ANKARA 1. İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR – Efendim, ben bu konuda şöyle bir açıklama getireyim... Ben Ankara 1. İcra Müdürü Adem Akpınar.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Kendisi aynı zamanda hukuk fakültesi mezunudur, onu da söyleyeyim.

ANKARA 1. İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR – Buradaki öngörülen uygulama, şu şekilde bir uygulama öngörüldü: Vergi dairelerinde yapıldığı şekliyle, borçluya ödeme emri gidince gelip icra dairesinden borcunu hesaplatacak, akabinde götürüp ilgili bankaya yatırarak. İlk aşamada yani bankayla icra dairesi hesaplarının entegrasyonu öncesinde uygulama bu şekilde yön alacak. Daha ileri bir aşamada, bankalarla icra dairesi hesapları UYAP aracılığıyla bir entegrasyon sağlanınca, banka icra dairelerinin hesaplarını görüp o anda ödenmesi gereken miktarı hesaplayacak ve ona göre tahsil edecek. Bununla beraber yani bankayla entegrasyon sağlanmasa bile şöyle bir uygulama da mümkün: Biz borçluya ödeme emri gönderdiğimiz zaman ayrıntılı dökümü de yapmamız mümkün. Yani asıl alacak, ilk masraf, vekâlet ücreti, şu kadar süre içinde öderseniz vekâlet ücreti, günlük faiz ve faiz oranı, bunların dökümünü ödeme emrine yazmamız... Yani şu andaki mevzuat buna müsait. Yönetmelikte de yapılır, hiç değişikliğe bile gerek yok bence. Fazladan bir hüküm olmaz yazılmış olması.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – O şeyin ne zararı olabilir? Yani “Ödeme emrinde yazılı olan ve ödeme günü itibarıyla icra müdürlüğünce hesaplanacak borç ve masrafların yedi gün içerisinde bankaya yatırılması.”

BAŞKAN – Hiçbir zararı olmaz.

Onu bu şekilde yazsak, maddeyi düzeltsek...

ANKARA 1. İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR - Efendim, bu maddenin uygulamada zorluk yaşayacağını sanmıyorum. Çünkü sonuçta borçlu bize telefonla bile arayıp “Bugün borcum nedir?” diye öğreniyor, soruyor. Bunu gelip yapmasına da engel bir durum yok. Ödeme emrinde bizim ayrıntıları bildirmemize de bir engel olacağını sanmıyorum.

BAŞKAN – Uygulamada, Müdür Bey, alacak ödeme emrini eline, küçük alacaksa zaten hiç sizi aramaya bile gerek duymayacak, gidecek, bankaya yatırarak. Hâlbuki o küçük alacaksa vekâlet ücretiyle beraber o rakamın 2 katı bankaya yatırması lazım aslında, birçok durumda.

ANKARA 1. İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR – Onu biz yani eğer Sayın Komisyonun böyle bir tereddüdü oluşuyorsa biz ödeme emrine bütün ayrıntılarını yazmak suretiyle, gerekirse bu yönetmelikteki...

BAŞKAN – Ali İhsan Bey’in söylediği şeyi önergeleştirip değişiklik yapabiliriz.

AVUKAT CELAL ÜLGEN – Şöyle bir şey söyleyebilir miyim Sayın Başkan: Ödeme emrinde yazılı olan miktarı ve takip tarihinden sonra eklenecek faiz ve vekâlet ücretiyle birlikte banka hesabına ödemesi şeklinde.

BAŞKAN – Arkadaşlar, son rakamı bilmemiz lazım, banka bunu bilemez.

ANKARA 1. İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR – Son rakam ödeme emrine ayrıntılı olarak yazılabilir efendim.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – “Ödeme emrinde yazılı olan ve ödeme günü itibarıyla icra dairesince hesaplanan borç ve masrafları” desek...

BAŞKAN – Onu hemen yazalım, önergeleştirelim.

AVUKAT CELAL ÜLGEN – O zaman bankaya bırakıyoruz hesaplamak için. İki defa hem bankaya gelecek bir de icraya gidecek.

BAŞKAN – Bunu önergeleştirebiliriz.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım, Müdür Beyle de konuştuk, o da zaten aynı şeyi söylüyor. Tereddüde yer kalmayacak şekilde ayrıntılı döküm yazılabilir oraya.

Yani ödeme emri gönderildiği tarih itibarıyla şu kadar, bir gün sonra öderseniz şu kadar faiz, beş yıl sonra öderseniz bu kadar faiz ve sonuçta miktar en son, yatırdığı gün ödeme emrinde yazılan miktar ve gecikmede ortaya çıkan faiz miktarını koyacak. Zaten vekâlet ücretini, diğer masrafları yazacak.

AVUKAT CELAL ÜLGEN – Yedi günü aşmanız hâlinde ayrıca hesap ettirmeniz gerekir.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – O yazılacak, onların hepsi yazılacak.

BAŞKAN – Ali İhsan Yavuz, buyurun.

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Benzer şeyleri söylüyoruz ama ben de bir hususa vurgu yapmak istiyorum.

Müdür Bey’in dediği doğru değil, olmaz, uygulaması mümkün değil, neden mümkün değil: Sanılıyor ki işte ödeme emri gönderilir gönderilmez ödenecek. Bir ödeme planı çıkaralım, buna göre ödesin, böyle değil ki. Belki birkaç tane işlem yapılacak ve farklı masraflar binecek bu borca. Onun önceden hesap edilebilmesi, bir planın çıkarılabilmesi mümkün değil. O zaman bu ihtimal söz konusu

asla olamaz. İki tane ihtimal kalıyor. Belki hacze gidilecek, muhafaza altına alınacak, masraflar yapılacak, ondan sonra bankaya giderek ödemeyi düşünebilecek. Dolayısıyla bunun önceden ödeme planının çıkarılması asla mümkün değil. O zaman bu ihtimal söz konusu olamayacak demektir bana göre. Kala kala iki ihtimal kalıyor: Birinci ihtimal, işte Mevlüt Bey'in dediği, bankayla entegre olması en kesim çözümdür. Gerekirse orada geçici bir maddeyle ileri bir tarihe bu ertelenebilir, bunun uygulanması. Dolayısıyla entegre edildikten sonra en kestirme çözüm çünkü buradaki amaç biraz da işi kolaylaştırmak. Oysa her seferinde gidip icra memuruna hesap ettirebilecekse çok pratikte anlamı kalmıyor. Dolayısıyla Mevlüt Bey'in dediği bir numaralı anlam ifade ediyor. Ama bu olmayacaksa, Ali İhsan Bey'in dediği gibi, son güncel borç hesap edilerek ödenmesi kaydı konularak bu mesele çözülebilir. Başka da bir ihtimal yok gibi gözüküyor.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Yalnız bir hata yapıyoruz herhâlde.

Şimdi, bakın, biz 60'ncı maddede bir değişiklik yapıyoruz. 60'nci madde, ödeme emrinin nasıl düzenleneceğini düzenleyen bir madde hükmü. Yani kanunu açarsak bütünlüğünü gördüğümüzde bu yanlış ortadan kalkacak. Şimdi, buraya, borcu ve masrafları dediği, biraz önce Hocamın anlatmaya çalıştığı oydu herhâlde, masraflar en geniş kavram. Vekâlet ücreti, harç, işleyecek faiz, vesaire, muhtemel aklımıza gelmeyen, pul masrafı, diğer masraflar, daha sonra yapılacak masraflar, her neyse, bunların tamamını içeriyor. Şimdi, bu madde, borcun nasıl kapatılacağını düzenleyen bir madde değil, ödeme emrinin nasıl düzenleneceğini ifade eden bir madde. Bu çerçevede baktığımız zaman böyle kalmasında bir mahzur yok.

Masraflar konusu... Şunu anlatmaya çalışıyorum: Masraflar konusu yani icra müdürünün hesaplayacağı rakam diye bunu soktuğumuz zaman maddenin bütünlüğünü bozarız. İcra müdürlüğüne vatandaşın ne zaman gideceği, nasıl gideceği... Ödeme emri gönderdiğimizde "Sen şu bankaya borcunun tamamını ödemen gerekir." diye bir ihtar içeriyor. İcra müdürlüğüne bir ay sonra gider, üç ay sonra gider, hemen alır almaz gider. Bence bu yönetmeliklerle çözülebilir, ileride teknolojik imkânlarla çözülebilir ama kanunu çok kazuistik düzenlemeyelim diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Ödeme emrinin muhtevasıyla ilgili bir madde.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 2004 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "red veya hükmolunan meblağın yüzde kırkıdan aşağı olmamak üzere" ibaresi "asıl alacak esas alınarak red veya hükmolunan meblağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Evet, 10'uncu maddede söz talebi yok, önerge var.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/565 esas numaralı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 10 uncu maddesi ile değiştirilmesi öngörülen 2004 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "asıl alacak esas alınarak" ibaresinin fıkra metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kemal Şerbetçioğlu

Bursa

Gerekçe:

Uygulamada yaşanabilecek sorunların önlenmesi amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Burada önergede bir hata var, onu redaksiyonla düzeltelim isterseniz. “Asıl” çıkacaktı, “asıl alacak” değil; “alacak” kalacak.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Önerge doğru.

BAŞKAN – Vereceğimiz önergelerin alt komisyon metninde değişiklik yapması lazım, asıl maddede değil. Şimdi biz alt komisyon raporunu görüşüyoruz.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Tamam doğru.

BAŞKAN – Alt komisyondaki maddeyi değiştirecek şekliyle bir önerge verilmesi lazım.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Öyle verilmiş.

BAŞKAN – Asıl alacak...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Tamam “asıl alacak” esas alınarak bu ibareyi çıkarıyoruz.

BAŞKAN – Onu çıkardığınız zaman ne kalıyor geriye? Hiçbir şey kalmıyor.

KOMİSYON UZMANI – Bu verilen önergeyle alt komisyon metninde değişiklik yapılmamış, direkt 2004 sayılı Kanun’un 67’nci maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılmış. Önergenin veriliş şekli yanlış.

BAŞKAN – Onu redaksiyonla düzeltiyoruz.

Redaksiyonla, önergenin düzeltilmiş hâliyle önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkan, benim bir söz alma şeyim vardı.

BAŞKAN – Geçti, bir dahaki maddede.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Hayır, ama ben bastım, siz görmediniz.

BAŞKAN – Veriyorum, tamam.

Buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, ben bu tazminatların tümüyle yüzde 20’ye kadar indirilmesini çok doğru görmüyorum. Yani yüzde 40 belki çok yüksek bir rakamdı ama

birdenbire bunun yüzde 20'ye indirilmesinin de doğru bir yaklaşım biçimi olmadığını düşünüyorum. Çünkü nedir buradaki maksat? Haksız itirazlar olmasın ya da haksız talepler olmasın, haksız davalar açılmasın. Yani bunun yüzde 25, yüzde 30 civarında olması gerekir diye düşünüyorum çünkü bir caydırıcılık mekanizmasının da olması gerekiyor düşüncesindeyim ben. O nedenle, yüzde 40'tan yüzde 20'ye düşürülmesinin hatalı olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Arkadaşlar, önergeyi düzeltceğiz.

Düzeltilmiş önergeyi oylarınıza sunuyorum...

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Ben de bir söz istiyorum Yılmaz' cığım. Şimdi, Dilek Hanım konuştu.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Şimdi, aynı grup içerisindeyiz yani aynı grup içerisinde farklı düşünceler olabilir. Bu anlamda da bu düşüncenin de geçmesini istiyorum.

Yani ben de özellikle dava hakkının kutsal bir hak olduğunu düşünüyorum. Yani bu çok yüksek rakamlar kişilerin itiraz haklarını kullanması önünde ciddi engel oluşturuyor. Dolayısıyla, enflasyon oranının çok yüksek olduğu dönemlerde öngörülen bu rakamın ben şu an çok çok yüksek kaldığını düşünüyorum. Dolayısıyla, bizim için asılan vatandaşın yargı yoluna gitmesini cezai yaptırımlarla önlemekten öte, hukuk sistemi içerisinde makul olan ölçülerle önlemeye çalışmak olmalı. Ben o nedenle yüzde 20'nin doğru bir rakam olacağını düşünüyorum. Yani indirilmesinin doğru olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – “Dilek Hanım'la ters düştük.” diyorsunuz. Enflasyonun yüzde 80 olduğu dönemlerde 40 normaldi. Şimdi yüzde 5-6; yüzde 20.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ben Dilek Hanım'a katılıyorum ama Ali İhsan Bey'e söz verdiğim için konuşamıyorum. İtiraz etmeyeceğim.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Farklı görüş olarak geçmesin, kişisel görüşleri olarak...

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 2004 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “yüzde kırktan aşağı olmamak üzere” ibaresi “asıl alacağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Bu maddede de aynı şekilde önergemiz var.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/565 esas numaralı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 11 inci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 2004 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin yedinci fıkrasında yer alan "asıl alacağın yüzde yirmisinden" ibaresinin "yüzde yirmiden" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kemal Şerbetçiğlu

Bursa

BAŞKAN – Önergeler redaksiyona tabi tutulacak arkadaşlar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda 11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 2004 sayılı Kanunun 68/a maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "takip konusu alacağın" ibaresi ile altıncı fıkrasında yer alan "takip konusuna alacağın" ibaresi "takip konusu asıl alacağın" şeklinde, sekizinci fıkrasında yer alan "yüzde kırktan aşağı olmamak üzere" ibaresi ise, "asıl alacağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere" şeklinde değiştirilmiştir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AVUKAT CELAL ÜLGEN – Burada “asıl” sözcüğü için bir öneri var mı?

BAŞKAN – Aynı maddeler, paralel maddeler; hepsi için önergemiz var.

Yine, bu maddeyle ilgili de önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/565 esas numaralı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 12 nci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 2004 sayılı Kanunun 68/a maddesinin beşinci ve altıncı fıkrasında yer alan "asıl" ibaresinin metinden çıkarılmasını, aynı maddenin sekizinci fıkrasında yer alan "asıl alacağın yüzde yirmisinden" ibaresinin "yüzde yirmiden" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kemal Şerbetçiöğlü

Bursa

Gerekçe:

Uygulamada yaşanabilecek sorunların önlenmesi amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Redaksiyona tabi tutacağız önergeyi.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Önergeyle değışen 12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 2004 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "dava veya hükmolunan şeyin yüzde kırkından aşağı olmamak üzere" ibaresi "asıl alacak esas alınarak dava veya hükmolunan şeyin yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere" şeklinde değıştirilmiştir.

BAŞKAN – Aynı şekilde 13'üncü maddede de önergemiz var.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/565 esas numaralı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değışiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 13 üncü maddesiyle değıştirilmesi öngörülen 2004 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "asıl alacak esas alınarak" ibaresinin fıkra metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kemal Şerbetçiöğlü

Bursa

Gerekçe:

Uygulamada yaşanabilecek sorunların önlenmesi amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Önerge redaksiyona tabi tutulacak.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 2004 sayılı Kanunun 72 nci maddesinin dördüncü fıkrasının son cümlesi "Bu zarar herhalde asıl alacağın yüzde yirmisinden aşağı tayin edilemez.", beşinci fıkrasının son cümlesi ise "Takdir edilecek zarar, haksızlığı anlaşılan takip konusu asıl alacağın yüzde yirmisinden aşağı olamaz." şeklinde değıştirilmiştir.

BAŞKAN – Burada da “asıl alacak” meselesi var, burada da “alacak” şeklinde... “Asıl” sözcüğü burada çıkarılacak aynı şekilde. 14’ üncü maddeyle ilgili bir önerge hemen hazırlayalım.

14’ ü bekletelim, önerge hazırlanıyor.

15’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- 2004 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) ve (3) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki (13) numaralı bent ile maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"2. Ekonomik faaliyeti, sermayesinden ziyade bedeni çalışmasına dayanan borçlunun mesleğini sürdürebilmesi için gerekli olan her türlü eşya,

3. Para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç olmak üzere, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için pek lüzumlu eşya; aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri,"

"13. Öğrenci bursları,"

"İcra memuru, haczi talep edilen mal veya hakların haczinin caiz olup olmadığını değerlendirir ve talebin kabulüne veya reddine karar verir."

BAŞKAN – 15’inci maddede söz talebi...

Dilek Hanım, buyurun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi, Sayın Başkan, burada üçüncü fıkranın son cümlesi ciddi anlamda sorun olabilir diye düşünüyorum. Aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri ancak haczedilebiliyor. Diğer eşyalar yani her birisinden... Çok lüks bir eve gittiniz, alacaklısınız, icra memurusunuz, avukatsınız; işte, 106 ekran televizyonlar var, çok lüks eşyalar var ama her birinden birer tane var; o zaman bunları haczedemeyeceksiniz. Buradan benim çıkardığım anlam bu. Bu hatalı bir yaklaşım biçimi. Çünkü borçlular öylesine bir kulis faaliyeti yürütüyor ki bu çalışma sırasında -ben onu gördüm- her gün üç beş tane telefon geliyor, “Taahhüt ihlali ne olacak? Haciz ne olacak? Şu ne olacak? Bu ne olacak?” Alacaklılar da gerçekten zavallı. Alacaklı mı suçlu? Böyle bir mantık yürüyor burada diye düşünüyorum.

Şimdi, zaten uygulamada, hepimiz biliyoruz ki o menkul malın, kaldırılacak ya da haczedilecek menkul malın değeri eğer masrafları karşılamıyorsa, çok kötü ve kullanılmış eşyaysa icra memurları zaten haczetmezler onu, muhafaza da etmezler. Yani zaten uygulamada fiilen alacaklının ve borçlunun çıkarlarını korumak adına icra memurları bunu yapıyorlar. Şimdi, burada biz icra memuruna diyoruz ki: “Ne kadar lüks olursa olsun, sen bir tane varsa onu haczedemezsin.” Bu haczedilmezlik yasağının doğru olmadığını düşünüyorum ben. Bunun yerine, uygulamada yapıldığı gibi -Barolar Birliğinin de önerisi öyle zaten- yapılacak doğru düzenleme: Ekonomik değeri malın satış ve muhafaza masraflarını karşılamayacak olan malların haczedilemeyeceği yönünde olmalıdır

diye düşünüyorum. Yani doğru olan budur zaten, uygulamadaki olması gereken şey. Ama burada yanlış bir düzenleme yapılmış. Bu son cümlelerin ben çıkarılması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Yargıtay üyemiz, buyurun.

YARGITAY 12. HUKUK DAİRESİ ÜYESİ AYHAN DOĞAN – Şu ana kadar söz almadık ama özellikle bu maddeyle ilgili bir çekincemiz var. Buradan yasadaki bizim edindiğimiz kanaat, ev eşyalarının haczedilmesinin biraz önüne geçmek olduğu şeklinde anlıyoruz biz bunu. Şimdi, tabii, geçmiş uygulamamızda, bizim içtihatlarımızda biz bu maddeyi, özellikle üçüncü fıkradaki “vazgeçilmesi kabil olmayan mutfak takımı ve pek lüzumlu ev eşyası” denilen bu bendi dar yorumluyoruz. Şimdi, gene aynı düzenlemede “pek lüzumlu” ibaresi kullanılmış. Buradaki “pek” ifadesi durduğu sürece biz gene bunun sonuçta önceki uygulamamızdan farklı bir şey olmayacağını düşünüyoruz. Yani bu hâliyle amaca ulaşamayacağını düşünüyoruz. Eğer bundan murat edilen ev eşyasının haczedilmemesi, bunun daha genişletilmesi ise bu düzenlemeyle bu amaca ulaşamayacağını düşünüyoruz.

Ayrıca, bu maddeye ilave edilen son fıkrada icra müdürlerine haczedilmezlik konusunda takdir hakkı verilmesinin de icra iflas hukukunun temel mantığına aykırı olduğunu, gene, aynı yasanın 83/a maddesine aykırılık teşkil edeceğini yani 83/a maddesini işlevsiz hâle getireceğini düşünüyoruz ve bunun da ciddi sıkıntılara yol açacağını düşünüyoruz.

Saygılar sunuyorum.

İSMAİL KAŞDEMİR (Çanakkale) – Kanun kendi içinde çelişecek o zaman.

YARGITAY 12. HUKUK DAİRESİ ÜYESİ AYHAN DOĞAN – Yani şöyle açıklayabilirim 83/a’yı da: Şimdi, burada deniliyor ki: Bir malın haczedilip edilemeyeceğini icra müdürü takdir edecek. Şimdi, 83/a’ya göre, haczedilmesi kabil olmayan bir mala sonradan muvafakat verilebilir yani borçlunun muvafakatiyle haciz geçerli hâle gelir ya da süresinde şikâyetle bulunmazsa haciz geçerli olacaktır. Bir kere muvafakatin geçerli olması için haczin uygulanması lazım yani hacizden sonra olması lazım. Şimdi, icra müdürü bir mala “haczedilmez” deyip haciz talebini reddederse daha sonra muvafakatte bulunma şahsı olmayacaktır, baştan reddetmiş olacaktır. Dolayısıyla, hiçbir şekilde bunun haczi mümkün olmayacaktır. Yani borçlunun muvafakati olsa bile haciz koymak mümkün olmayacaktır. Dolayısıyla, otomatikman 83/a maddesi uygulanamaz hâle gelecektir.

Öte yandan, bunun getireceği çeşitli sıkıntılar olacaktır. Yani icra müdürü haciz talebini reddettiğinde bu işlem şikâyet konusu yapılacaktır. Şikâyet konusu yapıldığında ise tabii, burada herkes biliyor ki bu mal, özellikle menkul veya para kaçmış olacaktır. Yani bu neyin üzerinde inceleme yapacaktır? Bunun neye göre haczedilip edilemeyeceğini denetleyecektir? Denetim imkânı kalmayacaktır.

Öte yandan, icra müdürlerini de ciddi şekilde sıkıntıya sokacak bir maddedir. Yani, evet, mevcut uygulamanın sıkıntılı olduğunu düşünüyoruz biz de. Mevcut uygulamada alacaklının haciz talebinin yerine getirilmek zorunda olduğu yönündeki düzenleme -doğru- sıkıntılı bir düzenleme. Bunun, bu 82'deki birkaç bende münhasıran daraltılabileceğini düşünüyoruz. Buradaki en ciddi sıkıntımız şu: Özellikle devlet mallarının haczi konusunda icra müdürüne gelip de bir valinin makam arabasını veya daha da abartayım, Başbakanın makam arabasını haczetmesini istediği zaman, mevcut sistemimizde icra müdürü haciz koymak zorundadır diyoruz. Ha, bu 82'nci maddenin birinci fıkrasına münhasır ve gene ev eşyasına münhasır icra müdürüne bu takdir yetkisinin verilmesinin doğru olacağını düşünüyoruz. Bunun dışında bunu genişletmenin genel olarak icra iflas hukukunun mantığına uygun olmadığı düşüncesindeyiz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Ülgen, buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AVUKAT CELAL ÜLGEN – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Barolar Birliği kurumsal olarak bu maddenin aslında değiştirilmemesi konusunda bir görüş ileri sürüyor ve en son olarak da “Bir düzenleme yapılacaksa eğer, ekonomik değeri malın satış ve muhafaza masraflarını karşılamayacak olan malların haczedilemeyeceği yönünde olmalıdır.” diyor. Ben -parantez içerisinde- bunun aslında “2 katını karşılamayacak olan” diye algılanması gerekir olduğunu düşünüyorum çünkü uygulamada ne olacak? Yani satış masrafını karşılayacak olsa bile alıcıya 1 kuruş para kalmayacak. O zaman, o malın satılmasının hiçbir anlamı kalmamış olacak.

Ben bir de kurumsal olarak anlattığımızın dışına çıkmak istiyorum. Uygulamada, tatbikatta özellikle bu maddeyle aslında borçlunun yanında borçlunun eşinin, çocuklarının da çok büyük bir baskı altında kaldığı, evsiz yurtsuz, televizyonsuz kaldığı görülüyor. Yani hem alacaklının alacağı karşılanmıyor hem alacak, haciz masrafları karşılanmıyor hem de birtakım, çocuklar, aile buzdolapsız, çamaşır makinesiz, televizyonsuz kalıyor. Yani eğer borçlu o durumdaysa, eğer -tabiri caizse- zincirinden başka kaybedecek hiçbir şeyi yoksa adamın canını almayacağımıza göre niye bu hükmü değiştirmeyelim? Gerçekten, uygar ülkelerde borçlunun bu tür mallarının haczedilmemesini sağlayacak bir düzenleme yapılmalı ama alacaklıların da alacağını alması konusunda olanaklar sağlanmalı diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Mevlüt Bey.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Değerli arkadaşlar, aslında alt komisyonda en çok tartışılan maddelerden birisi bu. Gerçekten, bizim burada getirmek istediğimiz düzenleme nedir? Neyi

amaçlıyoruz? Burada amaç şu değil: Yani ev haczini önleyelim. Bu yaklaşımın yanlış olduğunu düşünüyoruz. Olabilir ki öyle bir eve bir haciz muamelesi, işlemi yürütülür; evde son derece lüks eşyalar da olabilir. Buradaki amaç, Komisyon aşamasında da tartışıldığı gibi, borçlunun yaşaması için zaruri olan ve günümüzdeki hayat şartları, sosyal imkânlar dikkate alındığında lazım olan eşyalar. Aslında “pek lüzumlu” ifadesinde biraz ben ısrarcı olmuştum. Şundan dolayı: Yani diyelim 2 tane televizyonu varsa birisi haczedilsin gibi birtakım düşüncelerle bu ifade konulmuştu. Hatta alt komisyonda örnek kabilinden, işte, “Buzdolabı, çamaşır makinesi, koltuk gibi lüzumlu olan eşyalar haczedilmesin.” diye bir görüş de ifade edildi ama bunu tadadi saymanın gelişen hayat şartları dikkate alındığında doğru olmayacağı söylendi. Bu konuda hocalarımızın Alman ve İsviçre uygulamasını ifade eden örnekleri de olmuştu. Komisyonun takdiridir ama burada ev haczini tamamen kaldırmak değil ama borçlunun yaşaması için lüzumlu olan eşyanın haczini önlemek amaç. Bu ifadeyle, “pek lüzumlu eşya” ifadesi, bu anlayıştan yasa metnine girmişti veya tasarı metnine girmişti; bunu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz arkadaşlar.

Şimdi, 15’inci maddenin bir önergesi var, önerge şu anda hazırlanıyor, 14’ün önergesi hazır.

Şimdi bir madde geriye gidiyoruz. 14’üncü maddenin önergesini okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/565 esas numaralı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 14 üncü maddesi ile değiştirilmesi öngörülen 2004 sayılı Kanunun 72 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “asıl alacağın yüzde yirmisinden” ibaresinin “yüzde yirmiden” olarak değiştirilmesini ve beşinci fıkrasında yer alan “asıl” ibaresinin fıkra metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kemal Şerbetçioğlu

Bursa

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

Önerge de redaksiyona tabi tutulacak önergelerden. Önergeyi düzelterek arkadaşlar, redaksiyona tabi tutacağız.

Düzeltilmiş şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

15'i saklı tutuyoruz.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Şey, burada Dilek Hanım'ın bir çekincesi var da bunun tutanaklara geçmesi anlamında söylüyorum. Dilek Hanım, “aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri” ibaresinin sanki eşya, pek lüzumlu eşya olmaması hâlinde bile bunlardan bir tanesi diye düşünüyor. Ama ben burada “pek lüzumlu” ifadesinin bu ikinci fıkra için de geçerli olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – “Aynı amaçla” diyor ya...

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Ben de sizin gibi düşünüyorum ama Dilek Hanım'ın o konuda kaygıları var.

BAŞKAN – “Aynı amaçla” yani pek lüzumlu bir eşya...

Arkadaşlar, tutanaklara geçti endişeleriniz.

Teşekkür ediyoruz.

Biraz sonra önerge gelecek, 15'inci maddeyi oylamıyoruz.

16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16 - 2004 sayılı Kanunun 88 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 88 - Haczolunan paraları, banknotları, hamiline ait senetleri, poliçeler ve sair cirosu kabil senetler ile altın, gümüş ve diğer kıymetli şeyleri icra dairesi muhafaza eder.

Diğer taşınır mallar, masrafı peşinen alacaklıdan alınarak muhafaza altına alınır. Alacaklı muvafakat ederse, istenildiği zaman verilmek şartıyla, muvakkaten borçlu yedinde veya üçüncü şahıs nezdinde bırakılabilir. Üçüncü şahsın elinde bulunan taşınır mallar haczedildiğinde, üçüncü şahsın kabulü hâlinde üçüncü şahsa yediemin olarak bırakılır. Mallar satış mahalline getirilmediği takdirde muhafaza altına alınabilir veya yediemin değişikliği yapılabilir.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası andlaşma hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yabancı devlet başkanı, parlamento başkanı, hükümet başkanı veya hükümet üyelerini taşıyan ulaşım araçları, bu kişiler Türkiye'de bulundukları sürece, muhafaza altına alınamaz ve yediemine bırakılamaz.

İcra dairesi üçüncü bir şahsa rehnedilmiş olan malları da muhafaza altına alabilir. Ticarî işletme rehni kapsamındaki taşınırılar ise, icra dairesince satılmalarına karar verilmesinden sonra muhafaza altına alınabilir. Bu mallar paraya çevrilmediği takdirde geri verilir.

Hacizli mallar, Adalet Bakanlığı tarafından yetki verilen gerçek veya tüzel kişilere ait lisanslı yediemin depolarında muhafaza edilir. Yetki verilen gerçek veya tüzel kişiler, bu yetkilerini Adalet Bakanlığının onayıyla alt işleticilere aynı standartları sağlamak koşuluyla devredebilirler. Bu devir, yetki verilen gerçek veya tüzel kişilerin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz. Bu depoların yönetmelikte belirlenen nitelik ve şartlara uygunluğunun saptanması sonucunda işletme belgesi Adalet Bakanlığı tarafından verilir. Haczedilen malların muhafaza işlemleri; lisanslı yediemin depolarının

kuruluşuna, bu depolarda bulunması gereken asgari niteliklere, depo için alınacak teminata, mallar için muhtemel rizikolara karşı yapılacak sigortaya; işletici olma niteliklerine, işletici lisansına, Adalet Bakanlığı tarafından bu lisansın verilmesine; Adalet Bakanlığının lisanslı işletmelerle ilgili görev ve yetkilerine; faaliyetin durdurulması ya da iptali gibi idari tedbir ve tasarruflara; bu depoların denetimine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikte düzenlenir. Haczedilen malların muhafazası aşamasındaki ücretler Adalet Bakanlığınca düzenlenecek tarifeyle belirlenir.

İcra dairesi, depo ve garajlarda ve yediemin olarak kendisine hacizli malın bırakılmış olduğu üçüncü kişilerde saklanıp da hukuken artık muhafazasına gerek kalmayan malı, vereceği uygun süre içinde geri almasını ilgililere re'sen bildirir. Verilen süre içinde eşya geri alınmazsa, icra müdürü tetkik merciinin kararı ile taşınır mal satışlarına ilişkin hükümler uyarınca bunları satar. Elde edilen miktardan muhafaza ve satış giderleri ödenir. Artan miktar 9 uncu madde hükmüne göre muhafaza olunur. Bu konuda ortaya çıkan ihtilâflar tetkik mercii tarafından basit yargılama usulüne göre çözülür.

İcra müdürlüklerinin talebi üzerine kolluk kuvvetlerince yakalanan araçlar, en geç üç işgünü içinde deposu bulunan en yakın icra müdürlüğüne teslim edilir. Aracı teslim alan icra müdürlüğü aracın yakalanmasını isteyen icra müdürlüğüne bildirimde bulunur."

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, madde üzerinde söz talebi yok.

Yalnız, şöyle bir endişesi var trafikten gelen arkadaşlarımızın: Şu en son fıkradaki “deposu bulunan” kelimesi, bağlanan araçların deposu bulunan en yakın icra müdürlüğüne teslimi, burada “Görev sahamızın dışındaki bir icra müdürlüğüne gitmemiz zor.” diyorlar. Uygulamada böyle bir sıkıntı olabileceğini söylüyorlar, “deposu bulunan” kelimesinin çıkarılması yönünde bir önerge var. Bu konuda...

O zaman, önergeyi...

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Biz alt komisyon raporunun daha uygun olacağını düşünüyoruz. Şu anki uygulamada zaten büyük oranda sorunlarını çözüyoruz. Ancak orada, emniyetteki sorun bu sefer icra müdürlerinin üstünde kalacak. Onlar, daha küçük yerleri düşündüğümüzde bu konuyu takip etmekte zorlanacaklar. O nedenle, mevcut durum kalsa daha iyi olur diye düşünüyoruz.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – İcra müdürünün çözümü yok çünkü icra müdürü ne yapacak? Doğrusu bu, katılıyorum.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Yani emniyet burada olaya daha yabancı yani alacak verecek davasında...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Ama mevcutta zaten onlardan yüzde 90' ını aldık yani sorunu çözdük onlarda.

BAŞKAN – Deposu bulunmayan bir icra müdürüne teslim etmek zorunda olacak. Öyle mi? Ne yapacak icra müdürü onu?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – En yakın depo bulunan yere götürecektir.

BAŞKAN – İcra müdürümüze bir söz verelim.

Buyurun.

ANKARA İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR– Efendim, burada icra müdürü kendi eşyasını muhafaza edecek kadar, kendisini muhafaza edecek sorunları varken deposu olmayan, bir aracı alıp nereye koyacak? Bu bir icra müdürü açısından son derece vahim bir durum. Anadolu'nun çoğu yerinde araçlar yakalanmış, icra müdürü bunu teslim edecek bir yediemin, bir muhatap bulamıyor. Ne yapacak burada? En yakını karakol ya da deposu olan bir yerde yakalanıp teslim edilmesi bence emniyet açısından daha mümkün olan bir uygulama. Dolayısıyla, tasarıdaki bu hükmün kalmasını arzu ediyorum.

BAŞKAN – Bu hâliyle 16' ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ben söz almak istemiştin.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Tamam, oylayın da yani şimdi, burada bir sorumluluğun devletin hangi biriminde kalacağını tartışıyoruz. İcracı arkadaşımız diyor ki haklı olarak “Ben ne yapayım bunu?” Ama bu bir icrai faaliyet yani alacak verecek meselesi. Emniyet bu işe daha yabancı bir birim. Yani icra dairesi yazı yazacak, “Filan aracı bağla.” diyecek, o zaman o ilçede depo yoksa ne yapacak? Yirmi tane ilçe emniyet gezecek mi? Hak mı bu yani?

BAŞKAN – Sonuçta, Sayın Bakanım, deposu bulunan bir icra müdürlüğünü bulacak bu bağlanan araba.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – İyi ama onu emniyet...

BAŞKAN – Dolayısıyla, bunu getirecek olan, yine oraya götürecektir olan da yine emniyet olacak, trafik olacak. Yani icra müdürü alıp götürmeyecek. Dolayısıyla, yine aynı kapıya çıkıyor aslında.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – “Şu adrese ver.” diyecek.

BAŞKAN – Evet.

Dilek Hanım...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Evet, ben bu 88’inci maddede ”Üçüncü şahsın elinde bulunan taşınır mallar haczedildiğinde üçüncü şahsın kabulü hâlinde üçüncü şahsa yediemin olarak bırakılır.” ibaresinin zaman zaman mal kaçırma olayları için çok ciddi bir sorun yaratabileceğini düşünüyorum. Çünkü mal kaçırma olaylarında, biliyorsunuz, üçüncü şahsın elinde ya da işte, iş yeri devri yapılmış olur, üçüncü şahıs orada bulunan kişi olur ve malı siz kaldırmadığınız takdirde, işte, o malın kaçırılmasının her türlü yolunu açmış olursunuz. Önceki düzenleme bence bu konuda daha uygundur diye düşünüyorum. Alacaklının muvafakati de bu konuda önemli olmalıdır. Çünkü mal kaçırmalarıyla ilgili konuların önüne geçemeyiz böylesi bir durumda diye düşünüyorum. Benim düşüncem bu arkadaşlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

16’ncı maddeyi oylamıştık, kabul edildi 16’ncı madde.

17 ve 18’inci madde de aynı şekilde önerge hazırlanması lazım. Bunları da atıye bırakıyoruz.

19’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 2004 sayılı Kanunun 99 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"B- Üçüncü şahsın zilyetliği:

MADDE 99- Haczedilen şey, borçlunun elinde olmayıp da üzerinde mülkiyet veya diğer bir ayni hak iddia eden üçüncü kişi nezdinde bulunursa, bu kişi yedieminliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz. İcra müdürü, üçüncü kişi aleyhine icra mahkemesinde istihkak davası açması için alacaklıya yedi gün süre verir. Bu süre içinde icra mahkemesine istihkak davası açılmaz ise üçüncü kişinin iddiası kabul edilmiş sayılır. Alacaklı tarafından süresinde açılan dava sonuçlanıncaya kadar, hacizli malın satışı yapılamaz. Haczin, üçüncü kişinin yokluğunda yapılması ve üçüncü kişi lehine istihkak iddiasında bulunulması halinde de bu fıkra hükmü uygulanır."

BAŞKAN – 19’uncu maddede söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20- 2004 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Alacaklı, haczolunan mal taşınır ise hacizden itibaren altı ay, taşınmaz ise hacizden itibaren bir yıl içinde satılmasını isteyebilir."

BAŞKAN – 20’nci madde üzerinde söz talebi yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- 2004 sayılı Kanunun 110 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 110- Bir malın satılması kanuni muddet içinde istenmez veya icra müdürünce verilecek karar gereği gerekli gider onbeş gün içinde depo edilmezse veya talep geri alınıp da kanuni muddet içinde yenilenmezse o mal üzerindeki haciz kalkar. Hacizli malın satılması yönündeki talep bir defa geri alınabilir.

Haczedilen resmi sicile kayıtlı malların, icra dairesiyle yapılacak yazışmalar sonucunda haczinin kalktığının tespit edilmesi halinde, sicili tutan idare tarafından haciz şerhi terkin edilir ve işlem ilgili icra dairesine bildirilir."

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – 20' nci maddeyi geçtik mi arkadaşlar?

BAşKAN – Geçtik. Oyladık. " Söz var mı?" diye sordum, siz o arada konuşuyordunuz.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ama süreler çok sınırlı.

BAşKAN – 21' inci maddede söz talebi var mı?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – 20 ne oldu?

BAşKAN – 20' yi geçtik, oyladık.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Nasıl geçti, ne zaman geçti ya?

BAşKAN – şimdi.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Satış sürelerini düşüren madde.

BAşKAN – Evet.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani özellikle gayrimenkulle ilgili konuda çok ciddi bir işlem var.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Hiçbir gayrimenkulü satamazsınız arkadaşlar. Haciz de kalmaz. Olacak şey değil, olacak iş değil yani.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Çünkü tahkikatlarını topluyorsunuz, tebligatları yapıyorsunuz.

Sayın Başkan, 20' nci madde çok ciddi bir problem.

BAşKAN – Bir yılda yetişmez mi diyorsunuz?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yetişmez.

BAşKAN – 20' nci madde oy çokluğuyla kabul edildi arkadaşlar.

ANKARA İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR – Efendim, ne açıdan yetişmez?

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – İstiyorsunuz arkadaşlar, fiilî satılması değil bunlar.

BAşKAN – Satış isteme süresi.

ANKARA İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR – Efendim, oradaki satış istemesindeki kavram, satış talep edip masraflarını yatırması satış isteme hakkını yerine getiriyor.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Kıymet takdir tebliği bile üç dört ay sürüyor.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Kıymet takdiri onun kapsamı içindedir diyor.

ANKARA İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR – Kıymet takdiri daha sonra yapılabilir. Önemli olan bu süre içerisinde...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Kıymet yeterli diyorsunuz.

ANKARA İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR – Tabii. Şunu söylemiş olması satış isteme hakkını yerine getirmiş oluyor: “Menkulün satılmasını istiyorum, şu kadar masrafı yatırıyorum.” demesi satış isteme hakkını yerine getiriyor.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Gayrimenkulle ilgili?

ANKARA İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR – Hepsinde efendim, gayrimenkulde de öyle. Kanundaki maddelerdeki sırada şunu gösteriyor efendim: Maddelerdeki sırada öncelikle kıymet takdiri satıştan sonra yapılan bir işlem. Dolayısıyla “Satış istiyorum.” demesi süreyi kesiyor efendim.

BAŞKAN – Müdür Bey, teşekkür ederiz.

21’inci maddede söz talebi? Yok.

21’inci maddede bir adet önerge var arkadaşlar, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/565 esas numaralı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 21 inci maddesi ile değiştirilmesi öngörülen 2004 sayılı Kanunun 110 uncu maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kemal Şerbetçioğlu

Bursa

"Birinci fıkra gereğince haczin kalkmasına sebebiyet veren alacaklı o mala yönelik olarak, haczin konulması ve muhafazası gibi tüm giderlerden sorumlu olur."

Gerekçe:

Haczin kalkmasına sebebiyet veren alacaklının o mala yönelik olarak, haczin konulması ve muhafazası gibi tüm giderlerden sorumlu olacağına ilişkin düzenleme yapılarak icra takibinin sürüncemede bırakılmasının önlenmesi amacıyla bu önerge verilmiştir.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ama bu yanlış canım! Satış istemedi diye haciz düşerse parası alacaklıdan çıksın diyorsunuz.

Bakın, bu neden verildi bilmiyorum. Arkadaşlar, alacaklı, borçlu geliyor, tam satıştan yarım saat önce “Tamam, ben ödeyeceğim arkadaş.” diyor. Alacaklı, borçlu satıştan önce anlaşıyorlar. Bu alacaklının da yararına, borçlunun da yararına. Diyorlar ki: “Ya satıştan vazgeçiverelim.” Sayın İcra Müdürü burada, bilir uygulamayı. İcra müdürü diyor ki: “Tamam, satıştan vazgeçiverin.” Pratik işlemdir bu. O anda, satışa on beş dakika kalmış, on dakika kalmış, beş dakika kalmış. Ne büroya gider protokol yapabilirsiniz ne başka bir şey. İki satır orada alacaklı vekili talepte bulunuyor. Çok yaptık bunu. “Vazgeçtik satıştan.” diyoruz. Adamın mesela 10 bin lira borcu var, 2 bin lirasını o arada ödüyor, makbuz alıyor elden haricen. Alacaklı vekil de “Satıştan vekilden vazgeçtim.” diyor. Bu borçluyu da koruyan, o anda malın satılmasını engelleyen, tarafları uzlaşmaya sevk eden bir usuldü. Bunu kaldırırsak hiç kimse bunun yapamaz, yani hiçbir faydası yok bu işin.

BAŞKAN – Uygulamayla ilgili İcra Müdürümüze söz verelim bu konuda.

ANKARA İCRA MÜDÜRÜ ADEM AKPINAR – Şimdi, buradaki bu düzenlemede uygulamada şöyle bir zorluk söz konusu: Muhafazaya alınan gerek menkul gerek gayrimenkul malların yasal süre içerisinde satışı alacaklı tarafından talep edilmiyor ve uzun süre mal depoda kalıyor, muhafazada kalıyor. Ne alacaklının işine yarıyor ne borçlunun işine yarıyor, yedieminde kalıyor ve masraflı alıp başını gidiyor. Bu düzenlemede alacaklıyla ilgili takibi bir an önce sonuçlandırmaya matuf bir yükümlülük öngörülüyor benim anladığım kadarıyla. Oradaki düzenlemede sadece satış talep etmemek suretiyle haczin düşmesine sebebiyet vermesi hâlinde böyle bir yükümlülük söz konusu, yani vazgeçmeyle ilgili değil.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – O da yanlış. Satış talep yapmadığı zaman bile... Bakın arkadaşlar, bazı tahkikler avukatın, alacaklının isteğine bağlı olmadan uzuyor, bunu hepimiz biliyoruz. Borçlu da borcunu ödesin. Borçlu borcunu ödemedi diye kalkıp da alacaklıya bu kadar yükü yüklemenin bir anlamı yok. Onu gidermenin yolu bu değildir. Yediemin depolarının satış isteme imkânını... Ben anlıyorum, yediemin depolarında o mallar birikiyor, sıkıntı bu. Yediemin depolarının satış isteme yetkisini kolaylaştırırsınız.

Bakın, şuradan kaynaklanıyor problem: Zaten para etmeyen malı kaldırılıyorsunuz, depoya koyuyorsunuz. Ondan sonra bu para etmeyen malla ilgili alacaklı... İcra satış masrafları fazla. Para etmeyecek bir mal bazen tehdit için, yani borçlunun borcunu ödemesini tazyik için mal kaldırılıyor. Tazyik için malı kaldırılıyorsunuz depoya, borçlu da resti görüyor, ödemiyor borcunu, depoya kalkıyor mal. O mal için o malın değerinden, alacağı miktarından fazla alacaklı avans yatırmak zorunda kalıyor satış için.

Yani, buradaki mesele şu: Eğer böyle bir düzenleme olursa alacaklılar sırf bu sebeple satış isteyemiyor, birçok dosyada satış masrafları, giderleri fazla olduğu için. Şimdi, o zaman haciz yapma

imkânını biz tamamen ortadan kaldırırız. Böyle bir korkuyla kimse mal kaldırmaz, muhafaza etmez. Yani bu önergeyi anlamış değilim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Mevlüt Bey, buyurun.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Değerli arkadaşlar, Müdürümüz, tabii, icra içi olayları siz biliyorsunuz ama icra takibi, icra içerisinde gelişen olaylar kadar icra dairesi dışında, avukatın bürosunda, alacaklı ile borçlunun ikametgâhında oluşan birtakım temaslar ve ilişkilerden meydana geliyor. Dolayısıyla bunun bütünü düşününüz zaman, çoğu zaman, aslında alacaklı ile borçlunun anlaşma aşamasından dolayı satışlar düşüyor veya erteleniyor. Burada aslında borçluya verilebilecek bir imkânın da önüne geçiyoruz biz. Yani biz sadece borçluya iyilik yapmıyoruz. Çoğu zaman taraflar anlaşmak ister, bir miktar para ödenir “Şunu erteleyin, önlem ve erteleme yapalım.” denir. Dolayısıyla, burada alacaklıyı bu anlamda cezalandıran bir hükmün doğru olmadığı kanısındayım.

Ben de önergeyi bu anlamda ağır buluyorum. Bu önergenin reddedilmesini... Alt komisyonda biz bunu çıkarmıştık zaten. Orada da karşı durmuştuk biz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

15’inci maddenin önergesi hazır arkadaşlar, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/565 esas numaralı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 15 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kemal Şerbetçioğlu

Bursa

MADDE 15- 2004 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (2), (3) ve (12) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkra aşağıdaki (13) numaralı bent ile maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"2. Ekonomik faaliyeti, sermayesinden ziyade bedeni çalışmasına dayanan borçlunun mesleğini sürdürebilmesi için gerekli olan her türlü eşya,

3. Para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç olmak üzere, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşya; aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri,

"12. Borçlunun haline münasip evi,"

"13. Öğrenci bursları,"

"Birinci fıkranın (2), (4), (7) ve (12) numaralı bentlerinde sayılan malların kıymetinin fazla olması durumunda, bedelinden haline münasip bir kısmı, ihtiyacını karşılayabilmesi amacıyla borçluya bırakılmak üzere haczedilerek satılır."

"İcra memuru, haczi talep edilen mal veya hakların haczinin caiz olup olmadığını değerlendirir ve talebin kabulüne veya reddine karar verir."

Gerekçe:

İcra ve İflas Kanununun 82 nci maddesinin birinci fıkranın (2), (4) , (7) ve (12) numaralı bentlerinde sayılan malların kıymetinin fazla olması durumunda bedelinden ihtiyacı kadar miktarı borçluya bırakılmak üzere haczedilerek satılmasının sağlanarak alacaklı ve borçlu arasındaki menfaat dengesinin sağlanması amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda 15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 17 ve 18'i atlamıştık, 17'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 2004 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "dava konusu şeyin yüzde kırkıdan aşağı olmamak üzere" ibaresi "asıl alacak ile dava konusu şeyden değeri düşük olanın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir önerge var, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/565 esas numaralı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 17 nci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 2004 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "asıl alacak ile dava konusu şeyden değeri düşük olanın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere" ibaresinin "dava konusu şeyin yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gerekçe:

Uygulamada yaşanabilecek sorunların önlenmesi amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Usule ilişkin bir şey söylemek istiyorum Sayın Başkan. Bu alt komisyon çalışması yeni bitti, daha dumanı üzerinde. Görüyorum ki her maddeye ilişkin önerge var. Yani bürokrat arkadaşlar bu değişikliği istiyorsa, onlar da alt komisyonda çalıştılar bizimle beraber. Şimdi aşağıya, Genel Kurula ineceğiz, Genel Kurulda da yine bir sürü önerge olacak. Yani o zaman bu çalışmanın, bu mesainin hiç kıymeti harbiyesi yok.

BAŞKAN – İcra inkâr tazminatıyla ilgili...

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Daha yeni bitti Başkanım alt komisyon yani. Biraz lütfen herkes dikkat etsin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- 2004 sayılı Kanunun 97 nci maddesinin on üçüncü fıkrasında yer alan "istifası geciken miktarın yüzde kırkıdan aşağı olmamak üzere" ibaresi "alınması geciken miktarın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 2004 sayılı Kanunun 112 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "bir ay" ibaresi "iki ay" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23- 2004 sayılı Kanunun 114 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Satış ilanı elektronik ortamda da yapılır."

"Açık artırmaya elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanır. Elektronik ortamda teklif verme, birinci ihale tarihinden on gün önce başlar, ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün

sonunda sona erer; ikinci ihalede ise elektronik ortamda teklif verme birinci ihaleden sonraki beşinci gün başlar, en az on gün sonrası için belirlenecek ikinci ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer. Elektronik ortamda verilecek teklifler hacizli malın tahmin edilen kıymetinin yüzde ellisinden az olamaz; teklif vermeden önce, hacizli malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde teminat gösterilmesi zorunludur.

Satışa çıkarılan taşınır üzerinde hakkı olan alacaklının alacağı yukarıdaki fıkrada yazılı oranda ise artırmaya iştiraki halinde ayrıca pey akçesi ve teminat aranmaz."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım, bu elektronik ortamda satış, ihalenin elektronik ortamla bağlantılı olarak yapılması; bu konuda yeterince bir teknik donanım var mı? Yani nasıl insanlar iletişim kuracaklar, ne yapacaklar? Bu çok farklı bir şey. Yani bu konuda bir açıklama yapılsın, bir onu duymak istiyoruz bürokratlardan.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, elektronik ortamla ilgili altyapı...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkan, Sayın Bakan da açıklamasında, konuşmasında bahsetmişti, şu anki getirdiğimiz sistem, sadece satış gününe kadarki elektronik pay sürmeyle ilgili. Ancak elektronik satışla ilgili de belki bir yıl içerisinde biz hazır hâle geleceğiz. Dünyadaki uygulamaları da bu anlamda gezip görüyoruz, değişik uygulamalar var. Şu anki aşama sadece satış gününe kadarki pay sürmeyle ilgili. Bir problem yok şu an itibarıyla.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkan, ben 115'le bağlantılı şöyle söyleyeyim, yani o ikisi bağlantılı olduğu için, der ki: "Satılığa çıkarılan mal... vardktan sonra elektronik ortamda verilen en yüksek teklifle değerlendirilerek en çok artırana iade edilir." O zaman siz diyorsunuz ki bu satış öncesi bir işlem. Ama burada diyorsunuz ki onu da değerlendirir. Yani orada...

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Önceden zaten pay sürülmüş, oradan başlayacak. Çünkü zaten alıcısı var.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani orada bulunması gerekmeyecek kişilerin. Yani orada ne kadar bu bağlayıcı olacak?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Teminat yatırmış efendim, aynısı.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Bu gerçekten satış sistemimize çok farklı bir sistem getiriyor. Problem olabilir gibi geliyor bana yani.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Mafyayı önlemeye yönelik önemli bir madde diye görüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24- 2004 sayılı Kanunun 115 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İhalenin yapılması:

MADDE 115- Birinci ve ikinci ihale icra memuru tarafından, ilanda belirlenen yer, gün ve saatte, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif üzerinden başlatılır. Satılığa çıkarılan mal üç defa bağırıldıktan sonra, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif de değerlendirilerek, en çok artırana ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin malın tahmin edilen bedelinin yüzde ellisini bulması ve satış isteyen alıcının alacağına rüçhanı olan diğer alacaklar o malla temin edilmişse bu suretle rüçhanı olan alacakların mecmuundan fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paraların paylaşılması masraflarını aşması gerekir.

Birinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı miktara ulaşmazsa satış icra memuru tarafından geri bırakılır.

İkinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse satış talebi düşer."

BAŞKAN – 24'üncü madde üzerinde söz talebi yok.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 2004 sayılı Kanunun 118 inci maddesinin birinci fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve aynı fıkranın son cümlesi madde metninden çıkarılmıştır.

"Daire dışında tahsil edilen paralar en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk işgünü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere, icra veya mahkeme kasalarında muhafaza edilir."

BAŞKAN – Söz talebi yok.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- 2004 sayılı Kanunun 123 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan iki ay" ibaresi "üç ay" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Söz talebi yok.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- 2004 sayılı Kanunun 124 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Şartnameye, artırmaya iştirak edeceklerin taşınmazın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu tevdi etmeleri, elektronik ortamda teklif vererek artırmaya katılacakların teminat göstermeleri gerektiği ve elektronik ortamda teklif vermeye ilişkin hususlar yazılır."

BAŞKAN – Söz talebi yok.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28- 2004 sayılı Kanunun 126 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Artırma ilanı, artırma hazırlıkları ve ilgililere ihtar:

MADDE 126- Satış, açık artırma ile yapılır. Birinci ve ikinci ihalenin yapılacağı yer, gün ve saat önceden ilan edilir.

İlan, birinci ihale tarihinden en az bir ay önce yapılır. İlan edilen metnin esasa müessir olmayan maddi hatalar nedeniyle tekrarlanması gerektiğinde, ihale tarihi değiştirilmeksizin hata ilanen düzeltilir. Ancak bu düzeltme ilanının tarihi ile ihale tarihi arasında yedi günden az zaman kalmış ise daha önce ilan edilen günden yedi işgünü sonrası için tespit edilecek günde satış yapılacağı düzeltme ilanında belirtilir. Bu düzeltme ilanı ilgililere ayrıca tebliğ edilmez.

Yapılacak ilana, satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, tahmin edilen kıymeti, bulunduğu yer; birinci ve ikinci ihalenin yapılacağı yer, gün ve saat; artırmaya iştirak edeceklerin hacizli malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu tevdi etmeleri gerektiği; diğer bilgilerin nereden ve ne suretle öğrenilebileceği hususları yazılır. Ayrıca, ipotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin taşınmaz üzerindeki haklarını, hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbiteleri ile onbeş gün içinde icra dairesine bildirmeleri gerektiği yazılır; aksi halde, hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları da ilave edilir. Bu ihtar irtifak hakkı sahiplerine de yapılır.

Açık artırmaya elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanır. Elektronik ortamda teklif verme, birinci ihale tarihinden yirmi gün önce başlar, ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer; ikinci ihalede ise elektronik ortamda teklif verme birinci ihaleden sonraki beşinci gün başlar, en az yirmi gün sonrası için belirlenecek ikinci ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer. Elektronik ortamda verilecek teklifler hacizli malın tahmin edilen kıymetinin yüzde

ellisinden az olamaz; teklif vermeden önce, hacizli malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde teminat gösterilmesi zorunludur.

Satışa çıkarılan taşınmaz üzerinde hakkı olan alacaklının alacağı yukarıdaki fıkra yazılı oranda ise artırmaya iştiraki halinde ayrıca pey akçesi ve teminat aranmaz.

114 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları taşınmazın satış ilanı hakkında da ulanır."

BAŞKAN – 28'inci maddede söz talebi yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 29- 2004 sayılı Kanunun 127 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 127- İlanın birer sureti borçluya ve alacaklıya ve taşınmazın tapu siciline kayıtlı bulunan ilgililerinin tapuda kayıtlı adresleri varsa bu adreslerine tebliğ olunur. Adresin tapuda kayıtlı olmaması halinde, varsa adres kayıt sistemindeki adresleri tebligat adresleri olarak kabul edilir. Bunların dışında ayrıca adres tahkiki yapılmaz, gazetede veya elektronik ortamda yapılan satış ilanı tebligat yerine geçer."

BAŞKAN – Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Burada şimdi, tapuda kayıtlı adreslerine tebligat yapılması doğru bunların. Yalnız, şöyle bir problem çıkabilir: Şimdi bizde adres kayıt sistemine dayalı, o da var, ama "Yoksa" diyor orada yapılır. Yani şimdi, bazen tapuda kaydı var, tapuda adresi var ama MERNİS'teki adresi farklı olabiliyor. Tapu sistemi ne yaptı? Yani bunu MERNİS'le ikisi arasında şu anda intibak var mı, yok mu bunu bilemiyorum. Ama madem biz böyle bir elektronik şeye geçtik, herkesin adresi MERNİS sisteminde kayıtlı, hem tapudaki hem MERNİS'teki adresine tebligatı getirmekte fayda var, yoksa tapu sahibi olan birisi, belki külfet olacak ama...

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – İki kere olacak.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ama çok eski tapu kayıtlarımız bizde. Yani otuz sene önceki tapu kaydı var. Otuz sene önceki tapuda kaydını adam sonradan değiştirmiş, hepimiz yapıyoruz; ben adresimi değiştirmişim, babamdan kalan tarlada, arazide eski adresim kayıtlı, oraya tebligat gidiyor, nasıl olacak şimdi, benim yeni adresim var? Hepimiz her adres değişikliğinde bütün tapu kayıtlarına gidip bunu değiştirtmiyoruz ki. O zaman MERNİS'i öncelikli alıp orada bunun nasılsa tapudaki adresi demek lazım. Çünkü aslolan son adres sistemi. Çok sıkıntı olur burada.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Bence olabilir efendim. Biz mevcuda dokunmamak için sadece Tebligat Kanunu'ndaki değişikliğe uyum sağlamak için bunu yaptık ama bu dediğiniz tercihtir, olabilir. Bilmiyorum, Yargıtay ya da başkasının görüşü var mı?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Çünkü tapu kayıtlarındaki adresler genelde çok eski adreslerdir.

BAŞKAN – Yargıtay üyemize söz veriyoruz, buyurun.

YARGITAY TEMSİLCİSİ – Ben bu maddenin sıkıntı doğurmayacağını düşünüyorum, şöyle: Zaten mevcut maddede “Tapudaki adrese tebligat yapılır.” diyor. Tapudaki adrese gönderilen tebligatın yapılamaması hâlinde bu sefer adrese dayalı kayıt sistemindeki adres devreye girecektir. Yani varsa, zaten tapudaki adrese tebligat yapılabiliriyorsa sorun yok zaten.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – 35 burada uygulanmaz mı?

YARGITAY TEMSİLCİSİ – 35’i uygulamayacağız, çünkü adrese tebligat yapılamamış olacak.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Yalnız bir şeyi açıklamana ihtiyac var, ondan soruyorum. Şimdi, Tebligat Kanunu’nun 35’inci maddesi “Tebligat yapılamadıysa o adrese tapuda kayıtlı resmî adres olduğu için 35’e göre tebligat yapılabilir.” diyor.

YARGITAY TEMSİLCİSİ – 35’inci maddenin yeni hâline göre yapamayacağız. Yani adrese dayalı kayıt sistemindeki adresten sonra bilinen en son adrese gideceğiz. Bilinen en son adres 10’uncu madde... Dolayısıyla gerçek kişiler açısından kamudaki adrese 35’e göre tekrar...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkan, bir şey söyleyeyim ben de: Burada tam madde metninden ben onu anlamıyorum yalnız arkadaşlar. Burada bir hatalı durum var gibi geliyor bana. “İlgililerinin tapuda kayıtlı adresleri varsa bu adreslerine tebliğ olunur.” “Tebliğ olunamadığı takdirde MERNİS sistemindeki adresine” dememiz lazımken, “tebliğ olunur.” Olmadı, adresin tapuda kayıtlı olmaması hâlinde varsa adres kayıt sistemindeki adresleri tebligat adresleri olarak kabul edilir. Yani şimdi burada bir boşluk var gibi geliyor bana. “Tebliğ olunur.” Olmadı, ne oldu? Yani, şimdi tapuda adresi var, tebliğ gönderdik olmadı, orada bir boşluk var. Yani tebliğ edilemediği takdirde diğerini göndermemiz lazım. Orada bir boşluk var yani.

BAŞKAN – Boşluk var mı Hocam? Size soruyoruz.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR. İBRAHİM ERCAN – Şimdi Tebligat Kanunu’nun da genel mantığı eğer resmî anlamda taraflar bir adres bildirmişlerse öncelik bu adrese yapılır ve adres değişikliği olması hâlinde, taraflar adres değişikliği bildirmemişlerse o, onların problemi. Bir daha adres tahkikatı yapmaya lüzum yok. Yani MERNİS adresine gitmek zorunda değiliz eğer resmî anlamda bize bir adres verilmiş ise. Dolayısıyla benim de buradan anladığım nokta şu: Eğer tapuda bir adres bana bildirilmiş ise ben sadece o adrese tebligat yapmakla

yetineceğim. Ben ayrıca MERNİS adresine tebligat yapmak zorunda değilim. Ama Tebligat Kanunu' muzun genel mantığı şöyle: Bunun dışında...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ayrıca...

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR. İBRAHİM ERCAN – Hayır, ben Kanun' u açıklamaya çalışıyorum, doğru veya yanlış, tartışabiliriz ama Tebligat Kanunu' muzun genel mantığına gelirse -Sayın Üyenin de ifade ettiği gibi- önce bilinen adresine gidiyoruz, bilinen adresin bulunmaması hâlinde ise MERNİS adresine gidiyoruz. Dolayısıyla benim de şu maddeden anladığım nokta şudur: Şimdi bakacağız eğer tapuda bir adres varsa ben tapudaki adrese tebligat yaparım, gönderirim oraya. Eğer ilgili olan kişi adresini değiştirmiş ve bana bildirmemişse ben bir daha MERNİS' e şey göndermek zorunda değilim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Yani, 35' e göre orada yapabilirsiniz.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – O zaman buraya “veya” koyalım, bunu ilave edelim buraya.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Şimdi bir de, Sayın Başkan, bu resmî adres sistemi tapuda bildirilen, diğer yerlerde bildirilen adres sistemleriyle ilgili... Yani, işte yirmi yıl önce yaptım ben satışı, orada bir adres var ama bu yasa daha sonra çıktı. Yani oradaki adres doğru bir adres değil ki. Bu yükümlülük kişilere daha yeni verildi zaten. Şimdi “otuz yıl önceki, yirmi yıl önceki, on beş yıl önceki adreslerine ben gönderdim iş bitti.” Böyle bir şey olmaz. Yani şimdi bu düzenlemede olmaması lazım diye düşünüyorum.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bakın, hepimizin canı yanar.

BAŞKAN – Hakan Bey, buyurun.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Şimdi, yani aslında pratik bir çözüm olur mu bilmiyorum? Hiç tapudaki adresi falan yazmayalım, direkt MERNİS' i yazalım bu iş bitsin.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Bence de.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ne gerek var?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – MERNİS sistemi ikinci planda uygulanacak bir şey.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Hayır, niye ikinci planda uygulayalım ki? Direkt MERNİS' i yazalım bitsin.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Şimdi şöyle efendim: Adrese dayalı sistem Tebligat Kanunu' na göre bir adres ortada yoksa ilk defa gidilecek bir adres. Eğer dosyada herhangi bir şekilde bir adres varsa öncelikle onun uygulanması gerekiyor. İkinci kérésinde MERNİS' e gidilebilecek durumda. Şimdi burada Yargıtay Üyemiz bence farklı bir yorum getiriyor, bana göre Bülent Bey' in dediği de olabilecek bir şey gibi ama bir bakalım efendim.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Müdürüm, ben bir şey söylemek istiyorum: MERNİS adresine gönderildiği zaman velev ki tebliğ edilemedi, o zaman başka bir şey yapmaya gerek var mı?

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Bunu ilave edelim.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Tamam o zaman niye biz uzatıyoruz süreci.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – 35’inci maddeyi bir okuyalım arkadaşlar.

BAŞKAN – Arkadaşlar, 35’inci maddeyle ilgili bilgileneelim.

Buyurun.

YARGITAY ÜYESİ AYHAN DOĞAN – Şimdi burada bence sorun şeyden çıkıyor: 35’inci maddenin eski hâli düşünüldüğü için. Eski hâlinde tapudaki adrese tebligat gönderilirdi, yapılamazsa, sonraki tebligat 35’e göre yapılırdı. Ama artık yeni düzenlemeye göre bu mümkün değil. 10’uncu maddeye göre bilinen en son adrese gideceğiz, adrese dayalı kayıt sistemindeki adrese gideceğiz. Buradaki adresi varsa buraya zaten her hâlükârda tebligat yapacağız, 35 uygulaması olmayacak. Tebligat Kanunu 21/2’ye göre her hâlükârda adrese dayalı kayıt sistemindeki adrese tebligat yapacağız varsa. Dolayısıyla 35’te yani tapuda adresi varsa biz buraya tebligatı göndereceğiz, yapılıyorsa zaten adresi doğrudur, problem yok. Yapılamıyorsa, adresten ayrıldığı tespit edilirse tebligat geri gelecek. Geri geldikten sonra adres kayıt sistemindeki adresine tebligat gönderilecek ve buraya her hâlükârda tebligat yapılacaktır. Yani 35’e göre tapudaki adrese tebligat yapılması gerekmeyecek. Zaten yapılamaz, usule aykırı.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ben diyorum ki o zaman direkt MERNİS adresine çıkaralım.

YARGITAY ÜYESİ AYHAN DOĞAN – Ama tapuda da adresi varsa, sözleşmede kendi bildirdiği adresi varsa buraya çıkarmak da, bilinen en son adres uygulamasına uygun olacağı düşüncesindeyiz. Yani 10’uncu maddede, sonuçta kendisinin bildirdiği bir adres, bu adresi ne zaman bildirdiğini biz bilmiyoruz. Bilinen en son adrese, bildiğimiz adrese önce bir göndermemiz gerekir tabii.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Nasıl düzenleyeceğiz bu maddeyi o zaman?

YARGITAY ÜYESİ AYHAN DOĞAN – Maddenin yazımında belki bir bağlantıda şey olabilir, sizin dediğinizi orada ben tam dinleyemedim ama.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Adresi tapuda kayıtlı olmaması ya da tebliğatin yapılmaması diye...

BAŞKAN – Öncelikle tapudaki kayıtlı adres madde.

YARGITAY ÜYESİ AYHAN DOĞAN – Cümle birleştirerek yazılabilir yani o cümlede bir yazım şeyi var gibi sanki.

BAŞKAN – Sayın Ülgen buyurun, Barolar Birliği Temsilcisi.

BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AVUKAT CELAL ÜLGEN – Sayın Başkan, şimdi 35’inci maddenin ikinci fıkrası: “Adresini değiştiren kimse yenisini bildirmediği ve adres kayıt sisteminde yerleşim yeri adresi de tespit edilemediği takdirde” diyor. Yani ancak bu bakın, adresini değiştiren kimse yerine bildirmediği birinci fıkradaki zorunluluktan, ikinci koşul da adres kayıt sisteminde yerleşim yeri adresi de tespit edilemediği takdirde tebliğ olunacak evrakın bir nüshası eski adresine yani işte bilinen en son adresine, kapısına asılır ve asılma tarihi tebliğ tarihi sayılır.

Şimdi buradaki bu okunan kısım da uygulamada henüz yeteri kadar kavranmış değil. O açıdan eğer bu düzenlemeyi yapıyorsak MERNİS adresinin birinci planda tutulmasında yarar var, çünkü bir sürü yanlışlıklara neden olacaktır. Gerçi Yargıtayı temsil eden arkadaşımız doğru söylüyor, haklı ama her yasa yeni uygulandığı zaman böyle birtakım sorunlara yol açacaktır.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz, sağ olun.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Tebligat Kanunu hükümlerine tebliğ olabilir mi?

...

YARGITAY ÜYESİ AYHAN DOĞAN – İlave bir şey...

BAŞKAN – Buyurun.

YARGITAY ÜYESİ AYHAN DOĞAN – Biz burada zaten tapudaki ilgili sıfatıyla bunu kabul ediyoruz. Yani ihalenin feshini isteyen kişilerden ve kendisine satışına tebliğ yapılacak kişilerden. Dolayısıyla öncelikle tapuda bir adresi varsa bu bilinen en son adres budur bizim için. Dolayısıyla tapu adresine gönderilmesi yasanın mantığına uygun olur düşüncesindeyiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir arkadaşlar.

Neticede taşınmaz satışı burada söz konusu. Taşınmazın öncelikle tapuya... Tapudaki adres mantıklı olan.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Olmadığı takdirde MERNİS adresi...

BAŞKAN – Olmadığı takdirde MERNİS.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Öyle demiyor Sayın Başkan.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Zaten, tapuda kayıtlı...

BAŞKAN – Turgut Bey, oylamayı yaptık.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Anladım da yani oraya o ilave edilip sorun aşılabilirdi. Yani “adresin tapuda kayıtlı olmaması” hâlinde diyor ya, onun başına “tebligatın yapılamaması ya da adresin tapuda kayıtlı olmaması hâlinde” diye...

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Sadece adresin kayıtlı olmaması... Yani tebligatın yapılamaması tarihini söylemiyor.

BAŞKAN – Tebligat yapılamazsa MERNİS'e müracaat edeceğiz. Tapuda adres yoksa yine MERNİS'e gideceğiz yani bir sıkıntı yok.

TURGUT DİBEK (Kırıkkale) – 35' mi olacak, gidilecek mi MERNİS'e? Tebligat yapılamadıysa 35'e göre mi olacak?

BAŞKAN – Madde açık arkadaşlar.

Madde 30' u okutuyorum:

MADDE 30- 2004 sayılı Kanunun 129 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 129 - Birinci ve ikinci ihale icra memuru tarafından, ilanda belirlenen yer, gün ve saatte, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif üzerinden başlatılır. Taşınmaz üç defa bağırıldıktan sonra, elektronik ortamda verilen en yüksek teklif de değerlendirilerek, en çok artırana ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin malın tahmin edilen bedelinin yüzde ellisini bulması ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan diğer alacaklar o malla temin edilmişse bu suretle rüçhanı olan alacakların mecmuundan fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paraların paylaştırılması masraflarını aşması gerekir.

Birinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı miktara ulaşılmazsa satış icra memuru tarafından geri bırakılır.

İkinci ihalede, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse satış talebi düşer."

BAŞKAN – 30' uncu maddede söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 31- 2004 sayılı Kanunun 150/e maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Alacaklı, taşınır rehnin satışını ödeme veya icra emrinin tebliğinden itibaren altı ay içinde, taşınmaz rehnin satışını da aynı tarihten itibaren bir yıl içinde isteyebilir."

BAŞKAN – Madde hakkında söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 32- 2004 sayılı Kanunun 168 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1. Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, takip talebine yakılması lazım gelen kayıtlar,

2. Borcun ve takip masraflarının on gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabına ödenmesi ihtarı,"

BAŞKAN – Madde hakkında söz talebi? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33' üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 33- 2004 sayılı Kanunun 169/a maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Borçlunun itirazının icra mahkemesince esasa ilişkin nedenlerle kabulü hâlinde kötü niyeti veya ağır kusuru bulunan alacaklı, takip konusu asıl alacağın yüzde yirmisinden aşığı olmamak üzere; takip muvakkaten durdurulmuş ise bu itirazın reddi hâlinde borçlu, diğer tarafın isteği üzerine takip konusu asıl alacağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere tazminata mahkûm edilir."

BAŞKAN – Arkadaşlar madde üzerinde söz talebi yok ama önerge var.

Önergede yine önceki önergeler gibi hatalar var, redaksiyona tabi tutacağız.

Önergeyi şimdi okutuyoruz:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/565 esas numaralı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 33 üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 2004 sayılı Kanunun 169/a maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "asıl" ibarelerinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kemal Şerbetçioğlu

Bursa

BAŞKAN – Önergeyi redaksiyona tabi tutacağız.

Düzeltilmiş şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33' üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34' üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 34- 2004 sayılı Kanunun 170 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan takip konusu alacağın yüzde kırkıdan aşağı olmamak üzere inkâr tazminatına ve takip konusu alacağın ibaresi "takip konusu asıl alacağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere inkâr tazminatına ve takip konusu asıl alacağın ", dördüncü fıkrasında yer alan "takip konusu alacağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere tazminata ve alacağın" ibaresi "takip konusu asıl alacağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere tazminata ve asıl alacağın" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/565 esas numaralı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 34 üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 2004 sayılı Kanunun 170 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan "asıl" ibarelerinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kemal Şerbetçioglu

Bursa

BAŞKAN – Önergeyi redaksiyona tabi tutacağız. Düzeltilmiş şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

35'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 35- 2004 sayılı Kanunun 171 inci maddesinin ikinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1. Alacaklının veya vekilinin banka hesap numarası hariç olmak üzere, takip talebine yazılması lazım gelen kayıtlar,

2. Borcun ve takip masraflarının beş gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabına ödenmesi ihtarı,"

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkanım, yani ben not düşmek açısından şeyi söyleyeceğim bu konuda. Yine daha önce yapmış olduğumuz tartışmanın benzeri aynı şekilde yani 32'nci maddede de aynı düzenleme var, burada da aynı düzenleme var. İcra dairesine ait banka hesabına ödenmesi ihtarı yani eğer borç miktarı ayrıntılı olarak yazılmadığı takdirde sorunlara yol açacaktır diyorum. Yani onunla birlikte paralel düzenleme yapılması gerekiyordu diyorum. Onun için bu

konunun yeterli olmadığını, önergeyle o diğer borç kalemlerinin de ayrıntılı yazılması gerektiği şeklinde bir düzenleme yapılması gerekir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

35'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

36'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 36- 2004 sayılı Kanunun 243 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "116 ve 242 nci maddeler" ibaresi "242 nci madde" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

36'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

37'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 37- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 9- 9 uncu maddenin ikinci fıkrası gereği ödeme yapılabilmesi için ilgisi tarafından, anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde banka hesap numarasının bildirilmesi gerekir.

BAŞKAN – Bu geçici madde 9, arkadaşlar, ileriye bıraktığımız 9'uncu maddeyle irtibatlı olduğu için bunu daha sonra görüşeceğiz.

Geçici madde 10'u okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 10- Bu Kanunun ilgili hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılan takip işlemleri hakkında, değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

BAŞKAN – 37'ye bağlı geçici madde 10'u oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 11'i okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 11- Adalet Bakanlığı, 88 inci maddenin beşinci fıkrası gereğince hukuki ve teknik her türlü altyapıyı anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tamamlar. Lisanslı yediemin depoları faaliyete geçinceye kadar o yerdeki mevcut depo ve garajlarda muhafaza işlemlerine, mevcut yönetmelik ve ücret tarifeleri çerçevesinde devam olunur.

Mevcut depo ve garajlarda muhafaza edilen ancak hukuken muhafazasına gerek kalmayan malların, anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde teslim alınması için icra müdürü tarafından ilgisine resen bildirim yapılır.

İlgilisine tebligat yapılamazsa veya verilen süre içinde mal geri alınmazsa, üç ay içinde, 88 inci maddenin altıncı fıkrası hükmü uyarınca satış işlemi yapılır.

Ancak, satış yapılamazsa Adalet Bakanlığınca görevlendirilecek icra müdürünün başkanlığında kaymakamlık, belediye, ilgili yer baro başkanlığı ve ticaret odası tarafından bildirilecek

birer kişinin katılımıyla oluşturulacak değer tespit komisyonunca tespit edilecek değer üzerinden, yedieminin alacağına mahsup için malın mülkiyeti yediemine devredilebilir; komisyon, ekonomik bir değerinin kalmadığına karar verirse mal bir tutanakla imha edilir.

Satılan veya mülkiyeti devredilen malın bedelinden, muhafaza ve diğer giderler mahsup edildikten sonra varsa artan miktar talep halinde ilgisine ödenir."

BAŞKAN – Geçici madde 11'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 38'i okutuyorum:

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Maddeye geçmeyelim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım, değerli komisyon üyeleri lütfederse ilgili Yargıtay dairesi üyemiz de var, iki madde, 38 ve 39'u da yaparsak, 40 idari yargıyla başlamış oluruz. İki maddeyi lütfederseniz eğer. Yarın gelemeyecek Yargıtay üyemiz, kendisi rica etti.

BAŞKAN – 9. hukuk dairesi mi?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – 10. hukuk dairesi.

BAŞKAN – 38'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 38- 30/1/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Birden fazla iş mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görüleceği iş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir."

BAŞKAN – Madde üzerinde...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Düzenleme olarak gerek yok aslında.

BAŞKAN – Sosyal güvenliği ayırıyor, işbölümü gibi.

38'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

39'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 39- 5521 sayılı Kanunun 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir. "Yargıtayın bozma kararlarına karşı verilen direnme kararının temyizi halinde dava dosyası, önce kararı veren daireye gönderilir. Direnme kararları dairelerce öncelikle incelenir. Kararı veren daire, direnmeyi yerinde görürse kararını düzeltir; yerinde görmezse talebi on gün içinde Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna iletir."

BAŞKAN – Yargıtay üyemiz, buyurun.

YARGITAY 10. HUKUK DAİRESİ ÜYESİ ÇETİN ŞEN – Sayın Başkan, komisyonun değerli üyeleri; ilk defa söz almış bulunuyorum. Bu madde için de beklediğim için özellikle...

BAŞKAN – Keşke öne alsaydık bu maddeyi.

YARGITAY 10. HUKUK DAİRESİ ÜYESİ ÇETİN ŞEN – Özür dilerim, o niyetle söylemedim.

Konumuz şu kısacası: Bildiğimiz üzere 5521 sayılı Yasa'da karar düzeltme yolu olmadığı için dairelerin yani şu an itibarıyla dört daire oldu, 9, 10, 21 ve 22. hukuk daireleri karar düzeltmenin yolu olmadığı için sadece dairelerin kararlarındaki hatalar maddi hata ile ilgili eski Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 459'uncu madde zorlanarak genişletilerek dairenin kararlarındaki bu hatalar düzeltiliyordu. Böyle bir karar düzeltme yolunun olmaması da dairenin kararlarının yanlışlığı hâlinde doğrudan hukuk genel kuruluna gitmesine sebebiyet veriyor. Biz daire olarak önce kendi dairemiz içerisinde bunu tartıştık. Bu tartışmamızda da bize rehberlik yapan bu Yargının Etkinleştirmesi Tasarısı'nın 79'uncu maddesinde bir düzenleme getiriliyor 308'inci maddede, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazının önce daireye gelip daire tarafından değerlendirilmesi ve akabinde daire kararında değişiklik yapmazsa Ceza Genel Kuruluna gitmesi. Bizde de karar düzeltme yolu yok. Biz bunu acaba uygulayabilir miyiz? Bu paralelde bir düzenleme bizde de benimsenebilir mi? Tabii ki işin bir direnme müessesesi var. Direnme müessesinin de içini boşatmak gibi bir niyetimiz yok. Diğer daire başkanları yani 9, 10, 21 ve 22. hukuk dairesi başkanlarıyla beraber olduk ve bu konuyla ilgili Adalet Komisyonuna da tasarı sevk edildiği için o aşamada bir teklifte bulunduk. Teklifimizin özü şu: İş mahkemeleri dairelerin bozma kararlarına direndiği takdirde direnme kararı önce daireye gelsin, daire kararını düzeltebilir. Nitekim şöyle söyleyeyim: Çok sayıda dosya ilk derece mahkemesine bozularak gönderilmiş, bunlardan bir kısmı veya bir, ikisi Hukuk Genel Kuruluna gelmiş olabiliyor. Hukuk Genel Kurulu da daire kararlarının bozmasının yanlışlığı yönünde karar çıkıyor Hukuk Genel Kurulunda. Artık o dosyalar tekrar tekrar direnildiğinde defaatle hukuk Genel Kuruluna geliyor. Şöyle bir 2008 yılından bu yana iş mahkemelerinin direnmeleri sebebiyle Hukuk Genel Kuruluna gelen sayıya baktığımızda yüzde 40 oranında biz Hukuk Genel Kurulunu daha fazla meşgul etmişiz yani karar düzeltme yolunun olmaması sebebiyle. Buna bir çözüm olarak, şayet Parlamento da böyle bize destek verirse niyetimiz şu: Emsali Hukuk Genel Kurulundan geçmiş bozmalar bakımından biz bunu dairede değerlendirelim, kararımızı yani ilk derece mahkemesinin kararını onayalım, gönderelim diyoruz. Burada maksadımız yargının hızlanması, etkinleşmesi. Yoksa Hukuk Genel Kuruluna gittiğinde Hukuk Genel Kurulunda tekrar sıraya girecek, tekrar orada görüşülecek.

Şimdi, Hukuk Genel Kurulunun içinde bulunan birisi olarak söylüyorum: Heyetler değişebiliyor, aydan aya, iki aydan iki aya değişebiliyor heyetler. Farklı kararlar da çıkabilir. O açıdan böyle bir yöntem önerdik Komisyon uygun görürse?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Dairenin direnmeye karşı değerlendirmesi nasıl olur?

YARGITAY 10. HUKUK DAİRESİ ÜYESİ ÇETİN ŞEN – Şu anda başta ifade ettiğim gibi maddi hatada bile biz maddi hata maddesini zorlayarak o hatamızdan dönmeye çalışıyoruz ama zorluyoruz yani aslında. Maddi hata çok sınırlı sayıda bir düzeltmeyi ihtiva ediyor. Biz bunu zorluyoruz. O açıdan bozma kararımızı kaldırıp mahkemenin kararını onarız ve böylelikle yargı da hızlanmış olur diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, tabii burada belli ki getirilen ifade edilmese de bir karar düzeltme yolu getiriyoruz. Yani ben hukuki kurumların bu şekliyle farklı biçimlerle arkalarından dolanarak kurulmasını doğru bulmuyorum. Sistemi böyle bozmayı doğru bulmuyorum yani bunu yapacaksak karar düzeltme gelsin gelmesin diye bir tartışma... Gelmesi gerekebilir, ihtiyaçsa bu karar düzeltme diyelim adına getirelim koyalım... Sistemi bozmayalım. Bakın bir usul sistemi var yani burada kanun yollarında yerleşmiş olan sistemleri bu tip tek tek maddelerle değiştirmeyelim, bozmayalım. Hukuk fakültesinde bize anlatırken Meclisi -hocalarımız burada mı? Gitti mi hocalarımız?- anlatırlardı derlerdi ki: “Yahu kanun yaparken işte Meclis böyle. Bir kanunu yaparken aradan başka bir şeyi sokuşturuverir bizim sistemimizi bozar.” Doğru. Şimdi de biz yapıyoruz aynısını, yapmayalım derim. Yani karar düzeltmeyi getirmeyelim demiyorum yanlış anlaşılmasın. Bu ihtiyaç varsa doğru dürüst adını koyalım ve bunu, karar düzeltme yolunu açalım böyle bir ihtiyaç varsa onu yapalım ama böyle yapmayalım derim.

Teşekkür ederim.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR. İBRAHİM ERCAN – Başkanım müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR. İBRAHİM ERCAN – Sayın Başkanım, bu Kanun'un 8'inci maddesi zaten 2005 yılında değiştirildi. Niye değiştirildi? İstinaf mahkemeleri gelecek düşüncesiyle değiştirildi. Şu anda iki tane madde var bizim elimizde, bir eski 8'inci madde, bir de yeni 8'inci madde. Şimdi yeni 8'inci madde yürürlüğe giremiyor çünkü istinaf mahkemeleri kurulamadığı için girilemiyor.

Maddeyi...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Hocam, onları bir okuyabilir misiniz? Gözden kaçmasın.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR. İBRAHİM ERCAN – Ben hemen arz edeyim size.

Şimdi eski 8'inci maddeyi okuyorum: “İş mahkemesinin nihai kararları tefhim tarihinden itibaren sekiz gün içinde temyiz olunabilir.

İş mahkemelerinden verilen kararlar, Yargıtayca iki ay içinde tetkik olunarak karara bağlanır. “

Ve son fıkra: “Yargıtayın bu kararlarına karşı karar tashihi istenemez.”

Bu eski hüküm, yeni hüküm ise, onu da arz edeyim 2005 yılında 5308 sayılı Kanun' u değişen madde: “İş mahkemelerince verilen nihai kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Şu kadar ki, para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararlar hariç, miktar veya değeri bin lirayı geçmeyen davalar hakkındaki nihai kararlar kesindir. İstinaf yoluna başvurma süresi, karar yüze karşı verilmişse nihai kararın taraflara tefhimi, yokluklarında verilmiş ise tebliği tarihinden itibaren sekiz gündür. Bölge adliye mahkemelerinin para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararları ile miktar veya değeri beş bin lirayı geçen davalar hakkındaki nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren sekiz gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. Kanun yoluna başvurulanan kararlar, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca iki ay içinde karara bağlanır. Yargıtayın kararlarına karşı karar düzeltme yoluna başvurulamaz.”

Kaldı ki her iki hükümde de karar düzeltme yolu kapatılmıştır. Hem onu da değiştirmiyoruz sabit tutuyoruz hem de burada örtülü olarak bir de karar düzeltme getiriyoruz. Kanaatimce o bakımdan da bir tereddüt ortaya çıkabilir.

BAŞKAN – Evet Hocam, teşekkür ediyoruz.

Toplantının başında Komisyon Başkanımız Sayın İyimaya'nın da ifade ettiği gibi şimdi burada Hukuk Muhakemeleri Kanunu' nda karar düzeltmeyi kaldırmıştık. Burada bu maddeyle karar düzeltme getiriliyor. Bunun mahzurunun ortadan kaldırmak için de geçici bir madde önergesi var. İstinaf mahkemeleri devreye girinceye kadar uygulanması noktasında.

Şimdi bu önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/565 esas numaralı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun Tasarısının çerçeve 39 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 39- 5521 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 2- Bölge adliye mahkemelerinin, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazete'de ilan edilecek göreve başlama tarihine kadar, Yargıtayın bozma kararlarına karşı verilen direnme kararının temyizi halinde dava dosyası, önce kararı verilen daireye gönderilir. Direnme kararları dairelerce öncelikle incelenir. Kararı veren daire, direnmeyi yerinde görürse kararı düzeltir; yerinde görmezse talebi on gün içinde Yargıtay Genel Kuruluna iletir."

Gerekçe:

Yargının iş yükünün azaltılması ve gereksiz dosya birikiminin önlenmesi amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum:

YARGITAY 10. HUKUK DAİRESİ ÜYESİ ÇETİN ŞEN – Başkanım, "Hukuk Genel Kuruluna" olacaktı.

BAŞKAN – Evet düzeltiyoruz, redaksiyon...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Başkanım, ben de konuşacaktım.

BAŞKAN – Siz de mi konuşacaktınız?

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Evet.

Yani ben Bülent Bey'in görüşüne katılıyorum. Yani şimdi biz burada bu kadar temel hukuk düzeniyle böylesine oynamamamız lazım. Yani bu şekilde bir önergeyle bile olsa geçici madde konularak dahi olsa böyle bir yolun açılmaması gerekiyor. Yani bence bunlar ciddi sorun yaratabilecek, üstelik de uygulamanın böyle sürekli değişmesi... Bölge idare mahkemeleri, istinaf mahkemeleri, ne zaman kurulacak? Ne yapılacak? Uygulamada o kadar ciddi sorunlara yol açar ki bu. Bence bu madde değişikliğinin hiç dikkate alınmaması gerektiğini düşünüyorum ben.

BAŞKAN – İstinafa kadar geçici bir çözüm...

Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge doğrultusunda 39'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, icra iflas bölümü bitti. Yarın görüşülmeyen 8 ve 9 var. Yarın saat 10.30'dan itibaren, 40'inci maddeden itibaren devam edeceğiz.

Teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati : 17.30